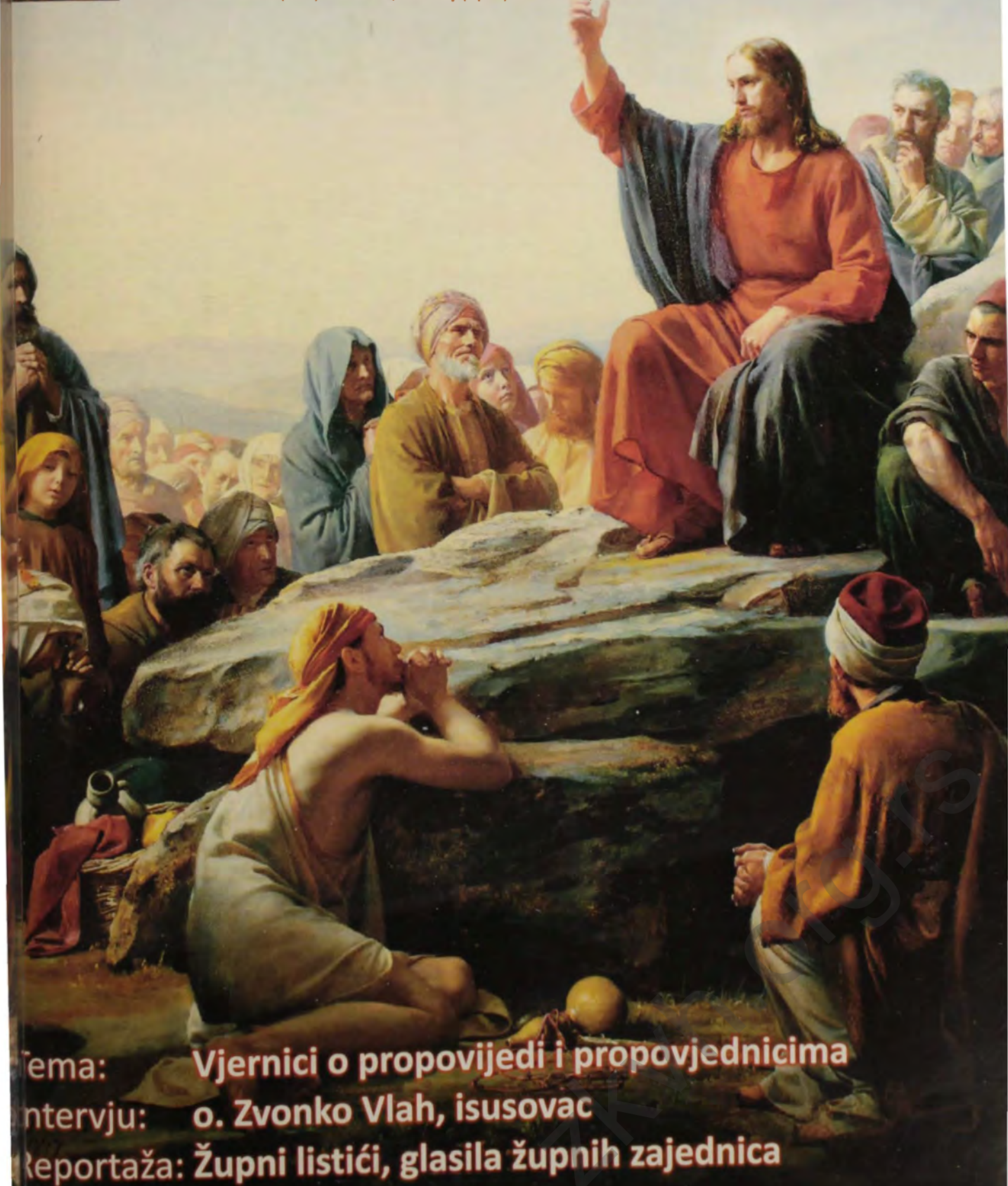

Katolički list

Zvonik

GOD. XXIII. BR. 4 (258) Subotica, travanj (april) 2016. 150,00din

Tema: Vjernici o propovijedi i propovjednicima

Intervju: o. Zvonko Vlah, isusovac

Reportaža: Župni listići, glasila župnih zajednica

Uskrsna izložba u Subotici

Uskrsna izložba u Tavankutu

Uskrsna predstava župe Isusova Uskrsnuća

Radost Uskrsa u osnovnoj školi u Senti

Uskrsni darovi za djecu u župi sv. Roka u Subotici

Djeca vrtića kod generalnog konzula pronašli šarena jaja

Kako preživjeti krizmu?

*Praktični vodič za krizmanike,
roditelje i kumove*

Krizma ili Potvrda je litur-
gijski čin kojim se potvrđenik
svečano oprašta od Crkve. Mala
matura, jednako kao i krizma,
važne su životne prekretnice
vašeg osmaša. Ukoliko ste od-
govoran roditelj, nećete stvar
prepuštiti slučaju, nego ćete
zauzeto, prateći trendove, priu-
štiti vašem djetetu događaj za
pamćenje. Kako vas krizma ne
bi zatekla nespremne, donosimo
nekoliko uputa kako biste u stilu i sa što
manje stresa organizirali dolični ispra-
čaj vašega djeteta iz Crkve.

1. Prije svega prihvatite činjenicu
da se krštenje, Prva pričest i krizma jed-
nostavno moraju obaviti. To je tako i tu
nema razmišljanja. Vaša vlastita uvjere-
nja moraju ostati sa strane. Crkva je po
tom pitanju nemilosrdna. Ona pošto-
poto želi pokristiti i pokrismati vašu dje-
cu, bez obzira što vi ni izdaleka ne pla-
nirate biti aktivnim članom Iste.

2. Ali neka vas to ne frustrira! I vi
imate figu u džepu! Razmišljajte pozi-
tivno! Izbjeći se ne može, zato okrenite
stvar u svoju korist! Kako? Nitko vam
ne može oduzeti unutarnju slobodu,
stoga stvarajte otpor tamo gdje vam je
moguće; a) ako župnik traži redoviti do-
lazak na vjeronauk i svetu misu – otr-
pite!, b) ako zahtijeva od vas pripremu i
gomilu drugih stvari kojima ste se zad-
nji put bavili još na Prvoj pričesti vašeg
djeteta – otpite!, c) imajte pri svijesti da
će sve ionako brzo proći i vratiti se u
normalu. Strpljen – spašen!

3. Sa župnikom se ne isplati nate-
zati, pogotovo ako imate više djece. Ako
se s prvim nekako i izvučete, kad-tad će
vas načepiti na drugom, trećem... dje-
tetu. Tek kad vam najmlađe dijete od-
radi krizmu, dajte si oduška kazati mu
što ga ide. U najboljem slučaju nećete
više imati s njim posla. Dotle se zado-
voljite pričati rodbini i susjedstvu o ne-
ljudskim uvjetima koji se zahtijevaju za
onih sat-dva koliko traje ceremonija
krizme.

4. Krizma zadaje glavobolju po pi-
tanju troška. Crkva ne mari imate li vi
novaca za garderobu, za gala ručak, fo-
tografa, tamburaše, poklone... Propis je
takav i nema uzmicanja! No, i za to pos-
toji rješenje! Kako se ne biste morali za-
duživati, dizati kredit, na vrijeme si osi-

gurajte dobrostojećeg kuma. Financij-
sko stanje kuma od presudne je važnos-
ti za uspješnost sakramenta.

5. Ukoliko ste izabrali kumu, osim
ekonomskog važan je i modni čimbenik.
Krizma je javni događaj, stoga važi stro-
go određeni kodeks oblačenja – što tješ-
nja i oskudnija haljina te visoke potpe-
tice! Sakralni prostor jednostavno mora
odisati kuminom pojavom. Uostalom,
zar nije zadaća kum/a biti uzorom
vašem djetetu?!

6. Tijekom ceremonije podjele sak-
ramenta bitno je usredotočiti se na *out-
fit* vašeg djeteta. To je njegov/njezin
dan i sve mora biti na mjestu – odjeća,
šminka, frizura... Neka vam ne bude
teško tijekom mise priskočiti ukoliko
bude potrebna kakva korekcija, jer – fo-
tografi ne praštaju! (Simpatično je da
krizmanik u zgodnom trenutku napravi
selfie).

7. Kad smo već kod fotografa i sni-
matelja, njihova uloga je nezamjenjiva.
Ono što nije fotografirano kao da se nije
ni dogodilo. Međutim, fotografu nije ni-
malo lako jer ga konstantno remeti tijekom
liturgijskog događanja. Neka se, stoga,
ne ustručava zamoliti biskupa da ponovi
mazanje uljem ukoliko nije uhvatio do-
bar kadar.

8. Odlaskom iz crkve zapravo poči-
nje prava fešta. Tu ste svoj na svome.
Mala preporuka – izbjegavajte okupljan-
je u obiteljskoj kući ili u kući kuma/e.
Radije si riskirajte iznajmiti restoran ili
svatovsku dvoranu. Dolikuje da bude sa
stilom. Tada si možete dati oduška i za-
boraviti na sve neugodnosti koje ste vi i
vaš krizmanik podnosili tijekom pri-
prave.

P. S. Svrha ovoga teksta isključivo
je humor i zabava i nema nikakve koin-
cidencije sa zbiljom. ☺

Iz sadržaja

Aktualno:

Mali div evanđeoske
ljubavi i milosrđa
sv. Leopold Mandić5

Tema broja: Vjernici

o propovjednicima.....6

Predstava „Uskrs“

Obiteljskog odjela župe
Isusova Uskrsnuća10

Papa s izbjeglicama

na Lezbosu.....18

Reportaža:

Župni listići – „pastoralno
oruđe“ župne zajednice ...24

Intervju:

Pater Zvonko Vlah –
„Izidimo iz svojih
pustinja“27

Dražen Bušić – Seminar

„Ozdravljenje kroz
Božju riječ“40

Priopćenje za javnost MBK

Amoris laetitia
– Radost ljubavi47

Kršćanski stav:

Oprost, dio milosrđa.....48

Zvonikova priča:

Rahela Opalk
„Ljuće od bibera“49

Piše: Nikola Knezi

Put ljepote

Ukoliko posjetimo neko mjesto koje je oblikovala prva kršćanska zajednica, možemo primijetiti trag umjetničkog nadahnuća. Fresko-slikarstvo koje ukrašava katakombe ispod grada Rima, mjesta gdje su se prvi kršćani okupljali na molitvu i sjećali Isusove žrtve, danas privlači pozornost mnogih. Ta kršćanska tradicija, njegovanja umjetnosti, dovela je do toga da ne postoji grad ili selo koje se ne bi moglo dičiti umjetničkim dostignućem svoje župne ili samostanske crkve ili nekom malenom kapelom.

Kada uđemo u neku crkvu, možemo zastati, duboko udahnuti i uživati u genijalnom stvaralaštvu umjetnika. Međusobni sklad prelijepih slika na svodovima i oltarima, uzvišenih gravura na zidovima i dijelovi sunčeve svjetlosti koja prolazi kroz šarene vitraže, zvuk orgulja i glas pjevača iz mrtvila i svakodnevnne ravnodušnosti otrežnjuje čovjeka koji vapi za Bogom. A ovoga puta Boga možemo naći u genijalnosti umjetnika. Osim toga, ta umjetnost obuhvaća vjeru mnogih naraštaja. Ta vjera se kroz tu umjetnost prenosila koljenima sve do današnjih dana. Ona ne staje ovdje, nego nam nalaže da ju prenosimo do kraja našega života kada će je naslijediti novi naraštaji Kristovih učenika. Umjetničke slike sa svojim likovima, skladno postavljenim bojama, igrama svjetla, pomažu nam lakše shvatiti trenutke evanđelja. U našim crkvama možemo uočiti riječi Marc Schagalla: „Umjetnici su stoljećima umakali svoj kist u onu šarenu abecedu koja se zove Biblija.“ Tu možemo dodati i umjetnost izrade božićnih jaslca čiji je pokretač bio sv. Franjo iz Asiza, kao i kapelice i raspeća u poljima koje krase naše krajeve i pokazuju nam nenadmašeni sklad čovjekovog graditeljstva i Božjeg stvaralaštva. Svakako, nemojmo izostaviti ni naše seoske crkvice.

Koliko puta smo se mogli naći u prilici stajati ispred nekog umjetničkog djela, gledajući ga ili slušajući, te se osjećati kao da se nalazimo na nekom drugom planetu. No, tu treba paziti. Prava ljepota nije nešto apstraktno, iluzijsko ili nejasno. Prava ljepota je istinska jednostavnost koja nam najvešćuje prvotni vrt Božjega stvaranja.

Umjetnici su lišeni grijeha sebičnosti. Oni svoj, od Boga dan talent, ne skrivaju samo za sebe nego ga daju i nama. Daju nam spoznaju Boga u ljepoti umjetnosti i žele da i mi u umjetnosti gledamo Boga. Od istinske ljepote zaigra srce i otvara se duša, uzima ljude za ruke i vodi prema istinskom Stvoritelju. *Valjaš, slugo dobri i vjerni! U malome si bio vjeran, nad mnogim ću te postaviti! Uđi u radost gospodara svoga!* (Lk 19,25) Kada se prisjetimo prisposdobe o talentima iz Lukina evanđelja, možemo zaključiti da su umjetnici, primivši od Boga dar, vratili Bogu stotruko. Oni su tako postali i naši učitelji i naši propovjednici. Vrstan i marljiv umjetnik navjestitelj je Evanđelja. Ukoliko se umjetnost ne prihvati kao dar s najvećim dostojanstvom, postoji šansa da se umjetnost pretvori u sebičnu slavu čovjeka a ne pravog Stvoritelja, a toga je pravi i istinski kršćanski umjetnik duboko svjestan. Zar nije Bog stavio talent tim ljudima na raspolaganje kako bismo mi, koji to stvaralaštvo promatramo, mogli lakše razumjeti Božju stvaralačku moć, Boga od koga sve lijepo postaje?

Oltarna slika iz župne crkve Rođenja Bl. D. Marije u Svetozar Miletiću, fotografirao Ivan Horvat

Kada budemo u prilici biti u nekoj galeriji, nemojmo od toga napraviti samo kulturni događaj. Obratimo pažnju i pokušajmo tamo obogatiti svoju dušu gledajući Božju ruku stvaranja koja je držala ruku umjetnika te se kao takvo djelo očituje sada pred nama. Kada čujemo pjesmu ili recitaciju, sjetimo se da je Bog talent govora dao nama kako bismo naviještali njegovu „radosnu vijest“ i pjevali Njegovom veličanstvu.

Kako su umjetnici učinili mnogo da se približimo Bogu, čega često nismo svjesni, poduprimo naše umjetnike molitvom i zahvalom, te im se slobodno obratimo riječima: „Vi ste čuvari ljepote. Vi imate, zahvaljujući svojem talentu, mogućnost govoriti srcu čovječanstva. Dodirivati individualnu i kolektivnu senzibilnost, poticati snove i nade, širiti obzore ljudske spoznaje i nastojanja. Budite... u potpunosti svjesni svoje velike odgovornosti za komuniciranje u ljepoti i putem ljepote!“

Mali div evandeoske ljubavi i milosrđa

Sv. Leopold Bogdan Mandić ponovno u svojoj domovini

Papa Franjo je za zaštitnike Jubilarne godine milosrđa proglasio dva sveca, sv. Pija i sv. Leopolda Mandića. Relikvije ovih velikana Božjeg milosrđa obilaze svijet i privlače rijeke hodočasnika. Tako je neraspadnuto tijelo sv. Leopolda Bogdana bilo izloženo i u Hrvatskoj od 13. do 18. travnja.

Nakon što su sarkofag s tijelom sv. Leopolda na sam trg ispred katedrale donijeli zagrebački bogoslovi, te ga položili na postolje, zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić je okadio sarkofag, a potom je rekao kako ovim dočekom i izlaganjem tijela sv. Leopolda Bogdana Mandića na čašćenje *ponajprije dajemo slavu Bogu, izvoru svake svetosti. Isto tako otvaramo svoja srca nadahnućima Božjega Duha koji, po izgled neznatnim, malenim i skromnim ljudima čini čudesna djela svoje ljubavi.* Kardinal je izrazio radost što tijelo osim u prvostolnici, biti izloženo i u crkvi kojoj je sveti Leopold nebeski zaštitnik u zagrebačkoj Dubravi. Kardinal je podsjetio koliko je naš narod privržen ovomu svecu, te s koliko se pouzdanja u Božju milost njemu utječe. Posvijestio je kako nas prisutnost tijela sv. Leopolda potiče na snažnije življenje svoje kršćanske vjere, na trajno obraćenje, na prihvaćanje milosti svete ispovijedi i na ljubav prema bližnjima.

Ovo je ujedno izniman događaj Crkve koja moli na svoje velike nakane. Sada tijelo sv. Leopolda Bogdana Mandića dolazi u blizinu zemnih ostataka blaženoga Alojzija Stepinca koji je prvi u našoj Domovini počeo širiti njegovo čašćenje. Ta blizina iste svetosti, očitovane u raznim životnim i crkvenim poslanjima, poziva nas da promatramo svoj život i jasnije otkrivamo komu nas Bog šalje i na koji ga način možemo najviše proslaviti, zaključio je kardinal Bozanić.

Nakon uvodne molitve, bogoslovi su sarkofag unijeli u zagrebačku katedralu te je uslijedila molitva Večernje. U homiliji kardinal Bozanić je rekao: *Sveti Leopold u krhkosti svoga tijela, u skromnosti svoga života i djelovanja, u neznatnosti svojih prohtjeva i u redovničkoj ljubavi, siromaštvu i poslušnosti Bogu pokazuje kako i najskrovitiji život postaje predivan život radosti i slobode u kojem se objavljuje sam Bog*, posvijestio je kardinal te podsjetio kako je sveti Leopold gotovo trideset godina satima bio u is-

повjedaonici, maloj sobici, dočekivao i slušao ljude te služio opraštanju kojim je Bog vraćao ljude u život, obnavljao snagu i liječio rane.

Koliko je samo veličanstvenih ljudskih djela nestalo s pozornice svijeta i ušlo u zaborav. Koliko je samo sjaja i ljudskih veličina potamnilo. Ali ta mala sobica svetog Leopolda ostala je privlačnom i njoj se ljudi dive više negoli svemu bogatstvu. Sveti Leopold se nije osvrtao ni na primjedbe, nekada šaljive, a nekada zlobne, koje su mu dolazile i od njegovih najbližih. Nije se osvrtao na prigovaranja da je previše blag, da ima „široke rukave“, da ne razlučuje pažljivo u postupanju prema grešnicima. Ljudi su u njemu prepoznavali Božju dobrotu i blagost, a sam je pak govorio: „Kažu mi da sam predobar, ali, ako netko dođe i klekne pred mene, nije li to dovoljan dokaz da želi primiti oprostjenje od Boga?“ Svojoj je subraći tumačio da nam je Isus dao primjer i da nismo mi umrli za duše, nego je On prolio svoju božansku krv za nas ljude, istaknuo je kardinal, govoreći o životu ovoga drugog hrvatskog kanoniziranog sveca.

Danas je pred nas postavljeno propadljivo i slabašno tijelo poniznoga hrvatskog kapucina Bogdana Mandića iz Herceg-Novog o sto pedesetoj obljetnici njegova rođenja, da se ne obeshrabrimo i da u slabosti prepoznavamo Božju jakost. Da vidimo iz čega se Crkva rađa i radi čega smo pozvani biti živi članovi Crkve. Da vidimo što Crkvi daje sigurnost i gdje su usidrene njezine nade, rekao je kardinal te nastavio *Ovaj naš susret, ispunjen pobožnošću, potvrđuje riječi psalma: „Ako Gospodin kuće ne gradi, uzalud se muče graditelji“ (Ps 127, 1). Ako je pak Gospodin s nama, ako smo s njime pomireni, tada sve naše poteškoće imaju*

drukčiji okus, okus svetosti, koje smo dionici. I premda je naša molitva na drugim mjestima i u drugim vremenima vrijedna onoliko koliko nam je srce predano Bogu, ova prisutnost tijela svetoga Leopolda čini naše srce punijim i gorljivijim. Ovdje se skupljaju toliki osjećaji i nakane. Ovdje se osjeća čudesna istina naše upućenosti na Boga i veće osjetljivosti prema ljudima. Ovdje se ponovno čuju bezbrojne molitve našega hrvatskog naroda, kojemu molimo vjernost Božjim obećanjima.

Danas se u ovoj Svetoj godini milosrđa na dojmljiv način ovdje ostvaruje susret sa Svecem koji je život posvetio ispovjedničkoj službi. Sveti je Leopold snagom otajstvene Božje prisutnosti ponovno među svojim narodom; ne da bismo mi gledali njega, nego da bismo po njemu vidjeli i susreli Boga, zaključio je kardinal Bozanić te sve preporučio zagovoru *da vidimo Božje milosrđe, da mu pristupimo i da živimo u njegovoj milosti.*

Pravoslavni metropolit Porfirije, koji stoluje u Zagrebu, također je prisustvovao prigodom svečevog boravka u prvostolnici. Izjavio je kako je siguran da je dolazak tijela sv. Leopolda „Božje djelo“. *Vjera koju sam imao prilike vidjeti jednostavno me oduševila. Bio sam ispunjen i dirnut jer je to nada da smo mi ljudi koji pokazujući vjeru imaju potrebu za ljubavlju. Mnogi koji su me poslije susretali iskazivali su ljubav i povjerenje u ono što radimo. Znak je to da ljudi ne pristaju na podjele i mržnju*, poručio je Porfirije koji je dodao i kako dolazak tijela katoličkog sveca znači puno i za pravoslavne u Hrvatskoj – *jer svaki prosvijećeni i krepostan čovjek svetac je bez obzira kojoj Crkvi pripada.*

IKA, Bitno.net

Vjernici o propovijedi i propovjednicima

Piše: Uredništvo

Nijedan grad, nijedno selo naše Biskupije ne okuplja tjedno (nedjeljom) toliki broj ljudi na jednom mjestu kao što to čini Crkva. Svećenici Subotičke biskupije pred sobom svake nedjelje imaju više tisuća „slušača“ uživo pred sobom. Time se ne može podičiti nijedna stranka, političar, sportaš niti organizacija. Uzmemo li ovu činjenicu ozbiljno, propovjednicima se valja zapitati kako pristupaju tom „privilegiju“. Istina je da Božja riječ okuplja, potrebna je ljudima hrani ih. Ali također ovisi i onome tko ju prenosi. Tekst koji čitate ne trsi se biti neko opširno istraživanje, nego tek *feedback*, povratna informacija onih koji sudjeluju u bogoslužju slušajući propovijedi. Čini nam se važnim dati glas onima koji su u liturgiji „prepušteni“ govoru predsjedatelja zajednice. Naime, i dan-danas svećenik uživa „status slušane osobe“. No, potkrepljuju li propovjednici ovaj unaprijed zadani – „kreditirani“ status? Vjernici u velikoj mjeri vrjedniju cijelo bogoslužje upravo po homiliji. Svećenik je tu najviše izložen. Vjerujemo da će ovo promišljanje poslužiti na obostranu izgradnju.

Da propovijed može imati ključnu ulogu za duhovnu izgradnju ili pak za početak hoda Božjim putem svjedoči i **Emina Sofia** koja je prije osam godina bila na svetoj misi u župi u Njemačkoj. Ušla je u crkvu jer nije željela prijateljicu čekati vani... Prema njenim riječima, propovijed joj je promijenila život! Obratila se, krstila u 27. godini života, radila za udrugu „Missionare der Göttlichen Liebe“ u Njemačkoj, kao „misionarka“ putovala skupa s njima i u Afriku, Japan, Tursku itd., i svjedočila za Boga. *Sad imam 35 godina i u postulatori sam u zajednici „Regularne kanonice sv. Augustina“ u Belgiji. Spomenula bih još dvije stvari. Otac mi je musliman i kao dijete već me je podučavao i vodio u džamiju. A kad sam nakon one prve svete mise izašla iz crkve, bila sam oduševljena. Moj život konačno je imao smisla, a prijateljica je rekla „Bože me oprostite koja loša propovijed“. Nije lako propovijedati za 200-300 osoba i da se svima sviđa, ali to nije ni bitno niti smisao propovijedi*, ističe naša sugovornica. Slično iskustvo podijelila je s nama i **Bernardica Grgić** iz Zagreba koja ističe kako je jedna topla propovijed približila Isusu. Izgovorena u pravom trenutku za

nju, potaknula ju je na rast u vjeri. *Svaka propovijed je za nekoga dobra, pravodobna propovijed. A svatko ima svoje „viđenje“ idealne propovijedi, netko voli kratke propovijedi bez puno „moraliziranja“, a netko očekuje baš od dobrog propovjednika taj „moralni putokaz“. Svaki svećenik ima svoj stil propovijedanja i po tome ga ne bismo trebali svrstavati u dobre ili manje dobre svećenike. Jer, ipak je propovijed samo dio euharistije, koja je prvenstveno i nadasve susret sa živim Isusom*, kaže Bernardica. **M. P.** smatra da je dar propovjedništva vezan za talent koji nam Bog daje. *U svakom slučaju željni smo poticajnih propovijedi koje ne „ruže“, koje hrane duh, napajaju nas i oplemenjuju... A vrlina ih je takve složiti. Ružno je od nas ako svećenike kritiziramo iza leđa, a mislim da je važno da imamo stav. Zato sam i ja često mojem župniku uputila sugestiju i mislim da je napredovao u propovijedima.*

Propovijed kao nadahnuće za svakodnevicu

Biserka Jaramazović Čurković smatra kako je bitno približiti Božju riječ puku, jer sto ljudi sto je čudi. Ne paše svakomu isto. Osobno joj ne smeta malo „filozofiranja“ u istoj, ali ono što misli da je generalno recept za uspjeh to je povezivanje s današnjom svakodnevicom i iskustvima. *Sviđa mi se kako ovdašnji župnik dominikanac (u Zagrebu, op. ur.), pridobije pozornost puka od samog početka. Uvijek krene s nekom pričicom iz života ili osobnom (a rjeđe ma-*

*nje osobnom) stvarnom kratkom zgodom koju potom pretoči u pročitano Evanđelje. Također, opće pravilo kvalitetnog praćenja propovijedi – ne potrži kvalitetu rečenog kvantitetom (da od šume ne vidiš drvo), i pretjeranom repetitivnošću, kao uostalom i kod svakog javnog obraćanja. I da, uglavnom sam uvijek nazočila pripremljenim propovijedima, završava Biserka. I Ivana Kuka kaže kako se Crkva kao zajednica vjernika okupljenih oko Krista treba hraniti prvenstveno iz riječi Svetoga pisma. Naravno, ona ne misli da homilija nije potrebna, koja riječ poticaja da nađemo način na koji ćemo živjeti s Kristovom riječi u životu. I tako, s različitim senzibilitetom vjernika nekom će biti dovoljna kratka, nekom duga, nekome meditativna, nekom dogmatska. Ipak, uvijek je najosjetljivija čini mi se ona kritizirajuća jer se čini da onda upadamo u zamku da jedni drugima sudimo i nalazimo slabosti. A uvijek izgubimo iz vida da je Krist došao pronaći izgubljenu ovčicu, s bilo koje strane, na oltaru ili pored njega. Osobno, volim kraću meditativnu, bilo u stihu ili prozi, pojašnjava naša sugovornica. **T. B.** smatra pak kako je biti propovjednik vrlo odgovorno i zahtjevno. Svećenik tu ima veliku moć, njegove riječi mogu biti melem ili sol na ranu, poticaj na dobro ili izazvati suprotno. *Da bi dobro propovijedao, svećenik jednostavno mora dobro biti upoznat s ljudima kojima propovijeda, duboko začu u njihove svakodnevice, suosjećati, čak i sa stvarima koje sam nikada nije proživio, a to nije ni malo jednostavno. A onda, u propovijedi**

potpuno se osloboditi sebe da bi mogao biti provodnik isključivo Božje riječi i uz to cijelu propovijed oblikovati tako da bi ju vjernik mogao upotrijebiti u praksi, u konkretnim životnim situacijama, svaki dan, ističe ova vjernica te dodaje da kad ode na Misu, najprije se mora potruditi utišati svoj um, da bi mogla dobro čuti što joj Gospodin želi reći, što joj prema vlastitu priznanju teško uspije svaki puta. *Otvorim srce do kraja u želji da što bolje upijem svaku Riječ Evanđelja. A onda? Onda slijedi propovijed, a to nikad ne znaš na što će izići. Meni osobno bi jako godilo da propovijed traje najduže 7-8 minuta, da bude jaka, konkretna, vezana uz Evanđelje i čitanja i konkretni odgovor na konkretnu životnu situaciju. A potom da bude isto toliko tišine da mi se to sve fino složi u duši i glavi. Kada izađem sa svete mise, želim biti osvježena i nasmijana, s novom snagom, i da mi u sjećanju jasno ostanu sve Riječi da bi ih mogla još promišljati, barem taj cijeli dan,* zaključuje **T. B.**

Propovijed kao kateheza

Naš sugovornik i suradnik **Zvonika Marko Tucakov** ističe kako pokušava poštivati propovjednike jer svaki propovjednik ima svoje znanje, sposobnosti, svoje shvaćanje zajednice kojoj se obraća i njezinih potreba u odnosu na evanđelje koje se naviješta. *Snažno se bunim, osjećam se neprijatno, baš onako kako i treba, kada je poruka evanđelja toliko jasno upućena meni u korektivnom smislu. Imao sam osjećaj da propovjednici, osobito ako su to i moji ispovjednici, govore o meni u homiliji, iako sam znao da nitko od njih neće prekršiti ispovjednu tajnu. To znači da su propovjednici doista znali odgovoriti na zahtjev homilije – da dovedu u neposrednu vezu konkretni navještaj evanđelja i moj osobni život, tj. život slušatelja homilije. Mislim da je rijedak dar onih koji znaju nježno i odlučno to uraditi. Vrlo cijenim spontane propovijedi, tj. one koje se čine toliko spontanima da pomislim da nisu ni pripremane. Cijenim geste, naglašavanja i citiranja. Ne odobravam tumačenja ako je evanđelje sasvim jasno, ističe Marko, dodajući da ih je, na primjer, njihov kapelan na Veliki petak uveo u homiliju tako što je rekao da će izgovoriti samo četiri misli, što je prema njegovu mišljenju više nego dovoljno za Evanđelje Isusove muke. *Odobravam pojašnjenja povijesti, kulture i društvenog okruženja Isusova vremena, mislim da je to potrebno za gotovo svaku homiliju, jer kršćani kod nas jednostavno ne znaju kakvo je bilo okruženje iz kojega je Isus potekao i javno govorio. Snažno se**

protivim činjenici da se u homilijama čuje: 1. osobno prozivanje, 2. smirivanje djece i ljudi koji kašlju (može se uputiti đakon ili ministrant ili sakristan da se pobrine da se tim ljudima pomogne), 3. politički govor, lobiranje, osobne pohvale, 4. govor mržnje prema bilo kojoj skupini ljudi ili u odnosu na pojedine društvene pojave, događaje. Mislim da ne doprinose kvaliteti homilije poštapalice, koje se u svećeničkom govoru čuju dosta često, npr: eto, dakle, evo: „Evo, to nam Isus poručuje...“. Vrlo odobravam osobna svjedočanstva propovjednika i dramatičan, nagli kraj propovijedi, pojašnjava Marko te dodaje kako je njegov umirovljeni župnik imao posebnu strukturu propovijedi za svaku kategoriju sudionika euharistije, za svakog različitu: za djecu, za mlade i za „ostale“. To djeluje vrlo zanimljivo. Mislim da bi se daleko češće propovjednici trebali osvrnuti i na biblijsko čitanje (čitanja) koja se naviještaju prije evanđelja, to bi bio dobar katehetski potez. Jednostavno: ne poznajemo dovoljno Pavla, a još manje Stari zavjet, što gotovo uvijek znači da te dijelove Svetog pisma zanemarujemo. Pitanje je li homilija isto što i kateheza, za dobar dio članova naših zajednica homilije su jedina kateheza (nažalost). Priznajem da mi je teško pratiti homilije na jeziku koji ne razumijem, jer u ostalom dijelu mise mogu sudjelovati na svojem jeziku. Naravno da mi je prijemčivija propovijed koja se izgovori u odnosu na onu koja se čita, ali razumijem sasvim jasno da često svećenici nemaju vremena, pa ni sabrnosti ili čak motiva i raspoloženja da je kvalitetno pripreve. Konačno, odajem veliko priznanje svećenicima koji se odlučuju za homiliju. Mislim da je za to potrebna velika umješnost i znanje, samopouzdanje i, najvažnije, vrlo čvrsta vjera. Ništa od toga ja NEMAM i otuda moje poštivanje naših propovjednika, zaključuje Tucakov.

Slično razmišlja i naš sugovornik **N. N.** iz Subotice koji ističe da puno svećenika govori o Evanđelju u okviru pro-

povijedi, ali ne čini navještaj. Propovijed bi prvenstveno trebala biti navještaj žive Riječi, tumačiti okolnosti iz Pisma i posadašnji te okolnosti. *Razumljivo je da nakon godina i godina tumačenja istih stvari svećenici izgube kreativnost, ali nažalost, čini mi se da nakon tog vremena također upadnu u zamku kako mogu govoriti bez pripreve i kako je sve na jednoj prilično plitkoj razini. Često se događa da svećenik prepriča misna čitanja bez da pomogne vjernicima da se udube, ponavlja šablone i sl. Smatram da je nužno da svećenik surađuje s Duhom Svetim i radi na pripremi propovijedi, a ne da se samo oslanja na trenutna nadahnuća. Također, dodatna duhovna literatura bi pomogla taj pothvat. Ukoliko u poduzeću ne radiš dobro svoj posao, dobiješ otkaz. Svećenicima je „posao“ naviještati Živoga Boga djelom i riječima – nužno je da to poslanje i službu shvaćaju ozbiljno jer time dovode ljude bliže Isusu i nose Isusa bliže ljudima. Jasno je da govornišтво nije svima blisko i dano, te da mnogi žive svetim životom i bez da su sjajni propovjednici, te to nikako nije mjerilo „kvalitete“ svećenika – samo je jedno od važnih područja djelovanja. Apostoli su prije svakog čuda činili navještaj... A mi laici... Potrudimo se svaku propovijed prihvatiti u vjeri da Duh Sveti nešto poručuje baš nama i molimo Ga da nam prosvjetli pamet i molimo za naše svećenike da nam mogu donositi Krista u Riječi i djelu!*

Kratke, jasne, poticajne propovijedi

Kako su i rezultati provedene ankete pokazali, većina vjernika očekuje propovijed između 5 i 10 minuta. S tim se slaže i naša sugovornica **Ceca** koja kaže kako voli kratke, jasne i slikovite propovijedi. Očekuje da joj uljepša dan, da se lijepo i radosno osjeća poslije svete mise. Važno joj je kada izađe iz crkve da osjeti mir i spokojstvo i da to mogu osjetiti i drugi ljudi u susretu s

njom. Sugovornica N. N. iz Subotice kaže kako je prije četiri godine promijenila crkvu u koju ide iz razloga prese-ljenja. S tim u vezi, njena iskustva se odnose na svećenike s više župa. Najčešće odlazi u crkvu kod franjevac, budući da joj je ona najbliža crkva, potom ako tamo ne stigne odlazi u katedralu. Događa se da ode i u crkvu sv. Roka, s obzirom na to da je to njena župa od samog početka stasanja u vjeri. Prema njenim riječima, propovijed je prilično važna. *Nisam uvijek koncentrirana u potpunosti na misi, ali prilikom propovijedi pokušavam se koncentrirati i čuti barem veći dio od nje. Sigurno je se neću uvijek sjećati, ali događa se da iz tadašnjeg raspoloženja uspijem izdvojiti neku riječ kao misao koja me može povesti određenim putem razmišljanja, ponašanja – djelovanja. Ne očekujem od sebe da pamtim sve i radujem se ako osjetim da je misna propovijed imala bilo kakvu poruku za mene. Više nisam uključena u rad na župi, pa samim tim i nisam upućena je li i kako pripremljena propovijed. Imam osjećaj da sve to ovisi koji propovjednik propovijeda u danom trenutku. Propovijed po meni ne bi trebala biti dulja od 20 minuta. Idealna duljina bi bila do 15 minuta. U obranu toga stavljam da toliko u prosjeku koncentracija drži čovjeka. Ukoliko želimo nešto postići, neka to bude jasno izrečeno, poticajno, ne pretjerane duljine, s nekim dramskim stankama i naglašavano u odgovarajućim dijelovima, zaključuje ova sugovornica. Sandra Vojnić Tunić ističe*

kako se nekim vjernicima propovijedi ponekad čine dugima i dosadnima. Ne-kim vjernicima smeta kada župnik poziva da se češće dolazi na svetu misu, ili ako u propovijedi spomene nešto što im se ne dopada. *Naš župnik se oslanja na pročitano Božju riječ i uvijek propovijeda na tu temu. Koliko sam upoznata, on priprema propovijed, što se meni osobno sviđa, jer Božju riječ treba prenijeti na jasan način svima. Vjerujem da živi ono što govori, jer na taj način predstavlja autentičnost propovijedi,* kaže Sandra. **Ž. Š.** smatra pak da je svećenik koji živi ono što propovijeda „25“ sati dnevno svećenik. Fineše koje upotrebljava u svom djelovanju tijekom propovijedi stvar su afiniteta, umješnosti, ljubavi. Sve ostalo se može podvesti pod „radni odnos“, zaključuje on.

Moliti za dobre propovjednike

Koliko god da vjernici bili zahtjevni ili pak manje zahtjevni kada su u pitanju propovijedi i propovjednici, vrijedno je i poticajno razmišljanje nekolicine naših sugovornika koji govore kako je iznimno važno moliti za naše svećenike. Među njima je i **M. K.** koja ističe kako su različiti dari, a isti Duh! *Iako nemaju svi svećenici dar moćnog govora, mislim da je važnije da molimo da se isti ti svećenici ipak poslije kraće ili dulje pripreme (teološke) za propovijed otvore djelovanju Duha Svetoga, da kažu prave riječi dok su za ambonom kao naši „Isusi“.* Radujem se kada čujem jasnu, ne previše dugu propovijed jer mi nekako

*najviše ostaje u mislima, pa o tomu mogu možda malo više razmišljati tijekom dana ili tjedna. Ponekad, kada mi se propovijed baš ne sviđa, tijekom iste počnem moliti Duha Svetoga da nadahnjuje svećenika koji govori... Ranije sam bila sebična i samo sam kritizirala... Pokušavam zamoliti Isusa da silom i snagom Duha dopre kroz svećenikove riječi do osoba. I vježbam se u pohvalama kada me nešto dotakne u propovijedi. Pokušavam čak i ponoviti svećeniku što me je to dotaknulo. Potičem i braću i sestre u Kristu da molimo za naše svećenike. Nije lako stati na oltar i svaki put oduševljavati s propovijedi. Potičem također i svećenike da zazovu Duha Svetoga prije pripreme za propovijed, zaključuje naša sugovornica. Slično razmišlja i **Jasna Vojnić** koja kaže kako je propovijed mjesto gdje neprijatelj ima prostora odvratiti vjernike od Istine i Smisla. Da nas na-vede kako je loša propovijed kriva za naše odbijanje od crkve i vjere. Kako su „loši svećenici“ krivi za naše nedjelovanje i to što nam je dosadno u crkvi. *U svakom poslu ima boljih i manje boljih stručnjaka, što nam ne daje za pravo povjerovati da je loše propisan recept od strane liječnika kriv i razlog što smo se razboljeli. Nažalost, skloni smo kritici nasuprot pružanju pomoći, savjeta i molitvi da se na korist svih mogu stručno usavršiti u svom pozivu. Po meni, i najlošija propovijed te može odvesti na put svetosti, iako je pravi blagoslov imati svećenike u okruženju koji ti taj put darom propovijedanja skrate,* zaključuje Jasna.*

ANKETA

U anketi koja je bila postavljena na društvenoj mreži Facebook sudjelovalo je 100 ispitanika. Većina pripada dobnoj skupini između 20 i 40 godina. Skoro polovica anketiranih su fakultetski obrazovani. Spolna pripadnost razmjerno je jednaka, tek nešto više ženskih ispitanika.

Na pitanje *koliko je propovijed važna za Vas? Pomaže li Vam u rastu u vjeri?*, gotovo su svi suglasni da je tumačenje Božje riječi iznimno važno za osobni rast u vjeri. Na pitanje *jesu li propovijedi u Vašoj župi pripremljene?*, većina ih je odgovorila da *uglavnom jesu*. Isto to vrijedi i za pitanje jesu li one konkretne i poticajne. Na pitanje *da li propovjednici moraliziraju u svojim propovijedima*, anketirani (65 od 100) tvrde da u nastupima ima moraliziranja, što smatraju negativnim vidom navještaja Božje riječi. Pitanje *politiziranja u propovijedima* većina ispitanika smatra vrlo rijetkom pojavom. Također, pozitivno se izjašnjavaju po pitanju *prilagođenosti propovijedi dobnim skupinama* vjernika kao i njihovu *obrazovanju*. Česta tema među vjernicima jest *trajanje propovijedi*. Prema mišljenju ispitanika, većina njih očekuje propovijed između 5 i 10 minuta, osim ako se radi o nekoj posebnoj prigodi (veliki blagdani, proštenje...), kada je moguće malo produljiti. Propovijed/homilija oslanja se na Božju riječ dotičnoga dana. Na upit pridržavaju li se toga propovjednici, većina (njih 87) odgovorilo je potvrdno. Propovijedi mogu biti čitane ili izrečene bez oslanjanja na napisano. Gotovo je jednoglasan konsenzus da je najbolja pripremljena ali nečitana propovijed. Od velike je važnosti povratna informacija. Na upit *dajete li povratnu informaciju svome župniku/kapelanu*, tek tre-

ćina je odgovorila potvrdno, dok drugi rijetko ili gotovo nikad. Od one trećine koja daje povratnu informaciju, većina njih upućuje pohvalu. Općenito, iznimno mali broj ispitanika daje savjet, poticaj ili kritiku. Razlozi su višestruki. Evo nekih:

Župnika vidam samo na misi. Nakon mise, nikada ne dođe pozdraviti se i čuti mišljenja od okupljenih vjernika pred crkvom. A drugih susreta u župi nema. Da ga pozovem i kažem da mi se neka izjava nije svidjela u propovijedi, mislim da nema potrebe, jer ni ne treba meni sve biti u redu.

Ne dajem bilo kakve povratne informacije, jer za to nemam prilike. Uvrijedi se na kritiku iako je konstruktivna.

Ne vjerujem da bi moja sugestija išta promijenila.

Zato što nisam toliko bliska sa župnikom da bih mu izicala kritiku, pohvalu za određenu propovijed ću uvijek izreći.

Ne znam kako bi reagirao kada bi mu skrenuli pozornost gdje griješi, pa zato ne komentiramo njegovu propovijed.

Mislit će da ga napadam i burno će reagirati. Vidio sam na drugim ljudima.

Šutnja je ponekad zlato.

Ponekad dajem povratnu informaciju – kad susretnem župnika. Savjet dajem kad imam i znam bolje. Poticaj – kad vidim da treba. Pohvale rado dajem, ali najčešće gostima propovjednicima, što je malo nepravedno. Kritiku samo kad moram, jer kroz savjet bolje ide – svećenici su od Boga nadahnuti i izabrani, poučeni i odgovorni, te je zbilja upitno koliko mi smijemo smatrati propovijed „zanimljivom“ i tražiti da nam bude „po mjeri“.

Redovita skupština Društva „Ivan Antunović“

Redovita skupština Katoličkog društva za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“ održana je 5. travnja u pastoralnom centru „Augustinianum“ u Subotici. Nazočne je poslije uvodne molitve pozdravio predsjednik Društva, mons. Stjepan Beretić a potom se prešlo na rad po predloženim točkama dnevnoga reda koji je jednoglasno usvojen.

Članovi Društva na početku odali su počast preminulim članovima Društva, **Zvonimiru Pelajiću** i **dr. sc. Anti Sekuliću**. Predsjednik Beretić pročitao je potom zapisnik s prošlogodišnje skupštine održane 26. veljače 2015. godine koji je jednoglasno usvojen, a potom je podnio i izvješće o radu Društva za 2015. godinu koji je također jednoglasno usvojen. Među ostalim, društvo je u 2015. godini (samostalno ili u suradnji) realiziralo sljedeće manifestacije i sadržaje: Dane biskupa Ivana Antunovića 11. i 16. siječnja, 5. „Prelo sićanja“ skupa s HKC „Bunjevačko kolo“ 15. veljače, XIII. pokrajinski susret hrvatskih pučkih pjesnika „Lira naiva 2015.“ u suradnji s Hrvatskom čitaonicom koji je održan u Zemunu 30. svibnja, jubilej 200. obljetnice rođenja Ivana Antunovića koji je obilježen u Subotici i Kalači od 19. do 21. lipnja, književnu večer u Hrvatskom domu u Somboru 24. srpnja, književnu večer u okviru Dužijance 2015. koja je održana u Subotici 6. kolovoza a bila je posvećena proslavi 25. obljetnice djelovanja Društva. Društvo je organiziralo i 29. „Zlatnu harfu“ u Baču 10. listopada, bilo je suorganizatorom koncerta zbora župe sv. Blaža iz Zagreba koji je održan u Subotici 14. studenoga, XIX. Izložbu „Božićnjaci 2015.“ koja je bila postavljena u Subotici od 9. do 16. prosinca. Od predviđenih izdanja, u nakladi Društva „Ivan Antunović“ ostvareno je u kontinuitetu izdavanje katoličkog lista *Zvonik* i kalendara *Subotička Danica*. Društvo je u sunakladi s Bunjevačkom maticom objavilo reprint izdanje molitvenika Ivana Antunovića *Čovik s Bogom u svojih molba i prošnja iz 1884. godine*. Izdane su također i sljedeće knjige: Ante Sekulića *Jezikoslovne rasprave* kao i knjiga Josefa Baslera *Crtice iz prošlosti Plavne, Neuzorane brazde – Lira naiva 2015.* te knji-

ga Dragana Muharema *Ispovijest crkvenog pauka*, a Društvo bilježi i predstavljanja više knjiga.

Financijsko izvješće za 2015. godinu podnio je tajnik Društva **dr. sc. Ivica Ivanković Radak**, koje je jednoglasno prihvaćeno. Pristupilo se potom i usvajanju plana rada za 2016. godinu koji je iznio mons. Stjepan Beretić. Društvo osim događanja koja su održana u prvom tromjesečju ove godine (Dani biskupa Ivana Antunovića u Subotici 17. i 18. siječnja, 6. „Prelo sićanja“ u Subotici 7. veljače), planira organizirati i sljedeća događanja: XIV. pokrajinski susret hrvatskih pučkih pjesnika „Lira naiva 2016.“ u Žedniku 28. svibnja, izložbu „S Božjom pomoću“ u Subotici od 1. srpnja do 14. kolovoza, književnu večer u okviru Dužionice 2016. u Somboru 24. srpnja, književnu večer u okviru Dužijance 2016. u Subotici 6. kolovoza, 30. „Zlatnu harfu“ u Novom Sadu, a za što će datum biti naknadno određen, XX. Izložbu „Božićnjaci 2016.“ u Subotici od 9. do 16. prosinca. Društvo je započelo i pripreme oko izrade i postavljanja biste Alekse Kokića i spomenika biskupu Ivanu Antunoviću u Subotici. Osim toga, i u 2016. godini Društvo planira izdati redovita (*Zvonik* i *Subotička Danica*) te prigodna izdanja među kojima je knjiga o sluzi Božjem o. Gerardu Tomi Stantiću u povodu 140 godina rođenja i 60 godina smrti o. Gerarda, zbirka poezije s. Blaženke Rudić *Rasuto zrnje*, 6. broj zbornika „Ivan Antunović“, zbornik radova sa znanstvenog skupa o Albi Vidakoviću koji je održan 2014. godine, zbornik radova sa znanstvenog skupa o biskupu Ivanu Antunoviću koji je održan 2015. godine. Iz tiska je nakladi Društva 2016. godine izašla i knjiga dr. sc. Marinka Stantića *Moje misli k nebu lete*.

Budući da je dosadašnji pročelnik Nakladničkoga odjela Društva, **dr. sc. Andrija Anišić** podnio ostavku, Skupština je glasovanjem prihvatila njegovu ostavku, te je s 37 glasova za novoga pročelnika ovoga odjela izabran **vlč. Josip Štefković**. Budući da je vlč. Štefković do tada bio član Vijeća društva, umjesto njega za novoga člana Vijeća izabran je **vlč. Dragan Muharem**. Na samom kraju donesena je odluka o promjeni imena Društva u Katoličko društvo „Ivan Antunović“ te s tim u svezi i odluka o promjeni Statuta društva, s neznatnim dopunama o proširenju ciljeva i područja djelovanja Društva. /*Željka Zelić*/

Uskrs u župi

Uznesenja sv. Križa u Somboru

Na uskrsnoj svetoj misi u župi Uznesenja sv. Križa u Somboru okupio se veliki broj vjernika. Ovaj najveći kršćanski blagdan vjernici su radosno dočekali i proslavili na svečanoj svetoj misi koju je predslavio župnik Marinko Stantić.

Djeca su prigodnim recitacijama uljepšala i uzveličala ovaj blagdan Isusova Uskrsnuća, a vjeroučiteljica **Marina Diosy** mu je u tomu pomogla.

Nakon što je župnik podijelio blagoslov, podijelio je i šarena jaja, simbol Uskrsa koja su djeca s radošću ponijela kućama.

Marina Diosy

Predstava „Uskrs“ Obiteljskog odjela župe Isusova Uskrsnuća

U Hrvatskom kulturnom centru „Bunjevačko kolo“, u Nedjelju Božanskog milosrđa 3. travnja, Obiteljski odjel župe Uskrsnuća Isusova izveo je igrokaz pod nazivom „Uskrs“, u četiri čina. Igrokaz je pokazao probleme obiteljskog života i obiteljskog nasljeđa.

Naime, otac je oporukom ostavio vinograd mlađem sinu Blašku, čemu se stariji sin Marko usprotivio, jer ga je on sadio i obrađivao dok se Blaško ni rodio nije. Zato Marko u svojoj obitelji protestira, viče, prijeti se i odgovara: „Nikad! Dok sam ja živ!“ Blaško se pak poziva na oporuku i uporno odgovara Marku: „Kako je, da je, vinograd je moj!“ Stvar se zaoštrava tako da dođe do suda. Marko je spreman sve dati na odvjetnike, pa i krov nad glavom. Žena Anica ga smiruje: „Marko, misli na svoju dicu!“ Tu se pojavljuje stari bač Luka, prijatelj njihova oca i smiruje, čas Marka, čas Blaška, ali dobiva tvrde odgovore: „Ako ste samo zato došli, onda bolje da niste ni dolazili!“

Blaško se brani da nije on tužio Marka, nego je Marko njega i sad ne može iz te kože. „Neka me Marko ne dira i sve će biti u redu“, rekao je. Njegova žena Roza je sva u brizi. Tim više što je došla „plečkuša“ Janja i rekla da ljudi pričaju kako je ona svemu kriva. Marko traži pijanog Janka za svjedoka. Problem se više potencira što je već Uskrs na vratima, trebalo bi se ići ispovjediti za Uskrs, a još k tomu i župnik sve zna. Župnik piše pismo i Marku i Blašku po njihovoj djeci. Djeca su uzbuđena, jer su im očevi zabranili družiti se. Djeca ostavljaju župnikovo pismo na stolu, a očevi ih nađu i pročitaju. U Pismu stoji: „Draga djeco! ... Vaši se očevi mrze i svađaju! Neće da oprostite...! Oni slušaju đavla koji im laže i hoće ih upropastiti...! Molite se za vaše očeve da se obrate...! I ja ću se moliti..., da ne malakšete duhom...! Vaš župnik.“ Bač Luka ide od jednog do drugog i govori kako im je otac bio uzoran čovjek, kako ih nije tako othranio. Otac bi se u grobu prevrnuo da zna što oni rade! Bač Luka im daje primjer oca koji je prije svoje smrti pozvao svoje sinove i rekao im: „Vidite dico ovaj snop pruća. Koji će ga od vas prelomiti. I ni jedan nije mogao. Vidite, ako budete složni, nitko vas ne će moći slomiti. A sad razvežite snop i uzmite prut po prut i polomite ga. To su lako uradili. Eto, vidite, ako se budete dilili i svađali, svatko će vas moći slomiti.“

Uto dolazi Zvonko, student, i tumači im kako se plaši doći u selo za učitelja, kad se u selu svađaju, mrze, i kako će uskoro i škola biti zatvorena, jer nema djece. Zvonko se zauzima za brojne obitelji, jer i župnik kaže da je već nekoliko godina dvaput više umrlih nego rođenih. Sve je to duboko diralo Marka kao i Blaška, pa su na Veliki petak

smogli snage i pošli do župnika, a da se prije nisu dogovorili. Kad je Marko došao k župniku, Blaško je već bio tamo. Župnik, kad ga ugleda kaže Marku: „Baš k'o naručen! Dođi unutra!“ A unutra je već bio Blaško.

U međuvremenu, dolazi Janja „plečkuša“ i kaže da se u selu priča kako je Blaško „nešto uradio“. Žena i djeca plaču. Anica dolazi do Roze vidjeti je li Blaško kod kuće, jer Marka nema. A Roza je isto tako sa svojom djecom zaplakana, jer ne zna što se dogodilo s Blaškom. Uto se čuje nečiji bat. Ulazi Blaško. Svi se strašno iznenađuju, kad eno i Marka. „Pa, di ste? Mi vas tražimo!“ Najednom Marko kaže: „Više nisam mogao izdržati! Savjest me pekla! Sad il' nikad!“ Blaško nastavlja: „U meni je gorilo ko u paklu. Ne znam kud bi gledao. Ne znam što bi počeo. Najviše su me potakle lipe riči našeg župnika. Skupim snagom i kažem: 'Marko, brate, možeš li mi oprostiti?'“, a Marko će: „Kad Bog oprašta, i ja praštam!“ I zagrlje se! Sva se čeljad uzdigla na noge, a Roza kaže: „Hvala Bogu! Ovakav Uskrs još nikad nismo imali!“ A Anica dodaje: „Vridilo je moliti! Aleluja!“

Ovo je Uskrs! Ne samo Isusov iz groba, nego i naš, rekao je župnik na kraju. To je bila želja ovih divnih ljudi koji su se maksimalno trudili u ove uskrsne blagdane i to dragovoljno; muževi i žene i njihova djeca i redatelj i animatorica i tehnička služba i fotografi, i suflerica, te svi angažirani, poslati poruku ohrabrenja svima koji misle da su njihovi problemi „nerješivi“, a ipak su „rješivi“ po MILOSRDNOJ LJUBAVI, kako Božjoj, tako i našoj! Glumci su veoma uspješno ukazali na pohlepu, srdžbu i mržnju, ogor, povlačenje po sudovima, sablazan malenih, tvrdokornost, degradaciju žene i majke i druge poroke i grijeha koji nas, nažalost, prate. Uskrs je poziv da iz njih iziđemo i da ih se oslobodimo. Da uskrsnemo! Kad to postignemo, nastaje velika sreća i radost u duši, u obitelji, pa i šire! Hvala im svima! Hvala tako brojnoj publici koja je pljeskom odobravalala ovako plemenitu nakanu! /B. S./

Uskrs u Sonti

Blagdan Uskrsa svečano je proslavljen u župi sv. Lovre u Sonti. Ovom svečanom ozračju pridonijela su djeca igrokazom na nedjeljnoj sv. misi na sam Uskrs, 27. ožujka.

Igrokaz pod nazivom „Prazan grob“ prikazala su djeca koja su dolazila kroz korizmu svaki dan na križni put. Igrokaz je prožet događajima iz Svetoga pisma o Isusovu uskrsnuću. Radnja započinje razgovorom dviju žena koje s čuđenjem promatraju prazan grob. Zatim dolazi anđeo i govori im: „Zašto tražite živoga među mrtvima. Nije ovdje, uskrsnuo je!“ Tu su i dvojica zabrinutih učenika koji ne vjeruju ženama. Na kraju dolazi Marija Magdalena koja im nosi radosnu vijest – susrela je uskrslog Krista i on je stvarno živ! Uz veliko zadovoljstvo vjernika nakon predstave djeca su dobila dugačak

pljesak, a naš župnik vlč. Josip Kujundžić im je podijelio prigodne darove. /Emina Lukić/

Radujte se kršćani

Pobjedni dan našeg uskrslog Gospodina proslavili su pjevači zbora „Sv. Cecilija“ i svirači Subotičkog tamburaškog orkestra te mnogobrojna publika, koncertima u Franjevačkoj crkvi sv. Mihovila arkanđela 30. ožujka te na poziv župnika Csabe Paskóa i u crkvi Razlaza apostola na Kelebiji 10. travnja.

Publika je imala prilike čuti uglazbljene stihove Leščana, Pintarića, Jajića, Kindarića, Citare octochorde i drugih autora uz odličnu pratnju Subotičkog tamburaškog orkestra, koji su publiku počastili s dvije neobične instrumentalne točke R. Brucija, impresije I. i II. i Tihomira Ranogajeca „Grimizni svirači“. Orkestrom je ravnala Marijana Marki. Kada se osmisli koncert uskrsnih pjesama začinjen dobrim tamburaškim aranžmanima, čovjek ima priliku razmišljati o susretu s Gospodinom, o rođenju na nebu, vjeri u pobjedni dan. Zaslužni za to su s. Mirjam Pandžić i Stipan Jaramazović. Kontinuirani rad sa sviračima od četrdeset

godina doveo je pored velikih svjetskih putovanja tamburaše i u crkvu, što se ne bi ostvarilo bez plodne suradnje sa s. Mirjam. Danas ne možemo zamisliti Božić i Uskrs bez tamburaša. Pjevači su zagledani u sv. Ceciliju čije ime sad nose, i stoljetna tradicija koju zbor u franjevačkoj crkvi daje puku. Zato hvala Dobrom pastiru koji nas okuplja i vodi slavi vječnog Uskrsa. U dubini duše još odzvanja: *A blagdan svjetla – kad će doći, i tko će slaviti taj dan. Da l' svi će uspjjet umać' noći, i svjetla svijeta slaviti rođendan?* /Marina Piuković/

Uskrsni koncert u subotičkoj katedrali

Uskrsni koncert, 26. po redu, u subotičkoj katedrali sv. Terezije Avilske, održan u nedjelju 10. travnja, okupio je ljubitelje sakralne pučke i umjetničke glazbe.

Uz Katedralni zbor „Albe Vidaković“, na koncertu su sudjelovali i Katedralni zbor „Svete Terezije“, „Collegium Musicum Catholicum“, Katedralni dječji zbor „Zlatni klasovi“, te Alenka Vojnić (sopran), Mónica Csapó (mezzosopran), Bela Anišić (rog) i Kornelije Vizin (orgulje). Dirigent je bio Miroslav Stantić.

Dio programa činile su skladbe Milana Asića, čime smo nastojali obilježiti 30. obljetnicu od njegove smrti. Naime,

sav svoj opus sakralne glazbe Asić je posvetio upravo Katedralnom zboru „Albe Vidaković“. Pridružili smo se i obilježavanju 260. obljetnice od rođenja Mozarta, jednom skladbom ovog velikana. Dječji zbor je izveo nekoliko pučkih uskrsnih pjesama, izjavio je nakon koncerta Miroslav Stantić. /Zv, HR/

Cvjetnica u Lemešu

Spominjući se Isusova trijumfalnog ulaska u Jeruzalem, Lemešani su proslavili blagdan Cvjetnice 20. ožujka kao uvertiru u obrede Velikog tjedna. Vlč. Antal Egedi u pratnji crkvenih službenika došao je u ophodu ispred crkve gdje je na otvorenom nakon čitanja Evanđelja blagoslovio mnoštvo vjernika i grančice vrbe Ive (*Salix caprea*) u narodu poznate kao cica maca.

Svečani ulazak u crkvu uz miris tamjana, glas orgulja i prelamanje proljetnih zraka kroz vitraže pobudio je sva osjetila i pripremio puk na čitanje Muke Gospodina našeg Isukrsta, na dva jezika. Kako je uskrsna ispovijed organizirana u subotu 12. ožujka, pričesti je pristupio davno viđen lijep broj vjernika. Svakodnevno je interesiranje za ispovijed kod onih vjernika koji su bili spriječeni odazvati se velikoj ispovijedi kada su Lemeš posjetili monoštorski župnik vlč. **Goran Vilov**, bajmački župnik vlč. **Zsolt Bende**, župnik iz Telečke vlč. **Árpád Pásztor** i župnik iz Bezdana vlč. **Mihály Zélity**.

Mise kroz trinaest utoraka na čast sv. Antuna počele su u utorak, 15. ožujka, istoga dana kada je služena i spomen

misa na čast i sjećanje na pale borce u revoluciji 1848. kao i polaganje vijenca na grob Antala Pála, istaknutog domoljuba. Kroz šest tjedana završeno je obilaženje postaja križnog puta do Velikog petka. Središnja svetkovina u ožujku, blagdan sv. Josipa, proslavljen je 19. ožujka kada se s oltara i pojedinačno ispod kipa sveca molilo za očinski zagovor.

Željko Zelić

Uskrsna trinacija

Na zadnji dan korizme, Veliki četvrtak, u Lemešu je započelo Sveto trodnevje Misom večere Gospodnje u 18 sati u crkvi rođenja BDM čime je proslavljeno ustanovljenje Euharistije i samog svećeničkog reda. Nakon euharistijske službe vjernici su se uspeli do Kalvarije na molitvu čime je započela vjerska godina u kapeli BDM, posrednice milosti. Molitvom krunice na čast Presvetog oltarskog Sakramenta ispunjena je Getsemanska ura dok je obred pranja nogu izostao.

Obredu bogoslužja Muke Gospodnje na Veliki petak prethodilo je obilaženje postaja Križnog puta na otvorenom u 16 sati koji su vodili vjernici laici. Nekrvna žrtva na golom ol-

taru prikazana je u 17 sati s dvojezičnim navještajem Muke po Ivanu i sveopće molitve te upriličenjem poklona križu i obreda ljubljena Isusa. Poštovatelji krunice bdjeli su na koncu dana i molili na dva jezika naizmjenice otajstva žalosne krunice i iznimnu krunicu na čast sedam žalosti BDM u Isusovom grobu.

Blagoslov jela upriličen je na Veliku subotu u 11 sati dok je noć bdijenja počela u 20 sati blagoslovom ognja i paljenjem svijeće, simbola pobjednika Krista. Hvalospjev uskrsnoj svijeći pjevao je **László Micsik**. Pjevajući pjesmu *Uskrsnu Isus prislavni* organizirana je uskrsna procesija oko crkve s Presvetim i kipom Uskrsnuloga nakon koje su se vjernici poklonivši Sakramentu blagoslovljeni istim razišli doma ponijevši svjetlo Kristovo da na putu rastjera tmine grijeha i donese mir u trenutni život a nadu u vječni.

Na sam dan Uskrsa, 27. ožujka, sveta misa je u Lemešu slavljenja je u 10 sati kao i drugog dana, na Vodeni ponedjeljak 28. ožujka. Vlč. **Antal Egedi** pročitao je na Uskrs čestitku **mons. dr. Ivana Pénezsa**, subotičkog biskupa. Uskrsna misa u Riđici prikazana je u nedjeljnom terminu u 11,30 sati, a u Stanišiću u 13 sati. Lemeški župnik Egedi istih dana Svetog trodnevlja posjetio je i susjedne Riđicu i Stanišić i prikazao je mise i obrede u vremenski prethodećim terminima u odnosu na Lemeš. Kako je kalendarski gledano Uskrs proslavljen rano, u Lemešu nije bilo prigode da se organiziraju bilo kakvi radovi uoči blagdana a unatoč vremenskim i društvenim prilikama proslavljen je dostojanstveno. /*Željko Zelić*/

Tribina u Đurđinu

U župi sv. Josipa Radnika u Đurđinu 14. travnja održana je tribina i press konferencija UBH Dužijanca.

O događajima manifestacije „Dužijanca 2016.“ govorio je direktor UBH, **Marinko Piuković**, i najavio blagoslov žita koji će se održati 25. travnja u crkvi sv. Josipa Radnika s početkom u 16,30 sati.

Ovom prilikom predsjednik UBH, **dr. mons. Andrija Anišić**, predstavio je novi dvobroj časopisa *Revija Dužijanca*, a **Lazo Vojnić Hajduk** predstavio je skice i projekt „Risarski salaš“. /*UBH Dužijanca*/

Sveto trodnevlje i Uskrs u Sv. Roku

Na Veliki četvrtak, 24. ožujka, započelo je Sveto trodnevlje uoči Uskrsa. Toga dana slavili smo Misu Večere Gospodnje. Prigodnu propovijed održao je mons. Marko Forgić, a župnik mons. dr. Andrija Anišić predslavio je misno slavlje.

Poslije svete mise, od 21 do 23 sata bila je u crkvi „Getsemanska ura“, molitva u miru i sabranosti. Na Veliki petak, dan Muke Gospodnje, 25. ožujka, pjevana je Muka Gospodnja. Tijekom obreda poljupcem smo častili Kristov križ, a župnik Anišić održao je prigodno razmatranje kod križa. Na svetoj misi umjesto milostinje, na oltar su prineseni darovi za potrebite u vidu novca i hrane. Na Veliku subotu, 26. ožujka, u našoj crkvi već nekoliko godina unatrag čuva se Božji grob, a i ove godine to su činile brojne obitelji i pojedinci. Na Veliku subotu bio je također blagoslov uskrsnih jela. Navečer je u 20 sati započelo Vazmeno bdijenje, najprije blagoslovom vatre odnosno uskrsne svijeće. Hvalospjev uskrsnoj svijeći pjevao je bogoslov **Filip Čeliković**. Tijekom svete mise neki od katekumena primili su sakrament krštenja, odnosno Prve pričesti i Potvrde. Na sam Uskrs, 27. ožujka, slavljene su uskrsne svete mise u 7 sati, u 8 sati na mađarskom jeziku, u 9 i 17 sati. Na kraju svete mise u 9 sati, djeci su u dvorištu župe podijeljeni prigodni darovi, a u vjeronaučnoj dvo-

rani župljani su se okupili na druženju. U nedjelju 3. travnja, misnim slavljem proslavili smo Bijelu nedjelju, nedjelju Božjega milosrđa. Osim toga, na misi su kršteni **Dina** (3. dijete u obitelji), **Elena** (2. dijete u obitelji) i **Bojan** (1. dijete u obitelji). Na kraju svete mise župnik je u ime cijele župne zajednice čestitao 65. rođendan orguljašu **mr. sc. Ervinu Čelikoviću** koji godinama dragovoljno svira na svetim misama preko tjedna, a osobito nedjeljom. Nakon njega, u ime pjevača i članova Pastoralnoga vijeća to je učinio i načelnik PV-a, **Lazar Cvijin**. Poslije svete mise druženje je nastavljeno u župnoj dvorani, a Ervin je tom prigodom svoju radost podijelio sa župnom zajednicom. /**Ž. Z.**/

Posjet stoljetnom Karmelskom svjetovnom redu u Somboru

Prigodom službenog posjeta Hrvatskoj karmelskoj provinciji sv. Oca Josipa, o. **Łukasz Kansy, OCD**, drugi generalni definitor našeg Reda, u pratnji o. **Drage**, posjetio je 13. travnja braću karmelićane u Somboru.

Drugog dana boravka u somborskom Karmelu o. **Łukasz** se susreo s članovima Karmelskog svjetovnog reda. Nakon pozdrava o. **Zlatka Žuvele**, duhovnog asistenta OCDS-a, slijedilo je međusobno upoznavanje. U prijateljskom

razgovoru o aktualnim temama iz života karmelsko-terezijanske karizme, o. **Kansy** se zanimao za život sestara i braće prvog Karmelskog svjetovnog reda. Želio je od svakog brata i sestre saznati što ih je dovelo do odluke da pristupe svjetovnom redu kao i podijeliti njihova zapažanja, razmišljanja, primjedbe i sugestije s obzirom na trajnu formaciju, koja je neophodna za duhovni rast terezijanske karizme i za budućnost Karmela. Napomenuo je da je o. **Saverio Cannistrá**, generalni poglavar Reda, poslao pismo koje još nije prevedeno, a koje se odnosi na pitanja i odgovore vezane za formaciju i pravila u formaciji kao i na inicijativu o zajedničkim uputama unutar provincije kao i poziv braći karmelićanima da pomognu u formacijama Trećeg svjetovnog reda.

Treba zauzeti misionarsko otvoreno djelovanje a ne zatvarati se. Upravo papa Franjo govori o tomu da trebamo biti svjedoci, a posebno članovi OCDS-a trebaju svjedočiti svoju vjeru napose u današnje vrijeme velikih promjena i izazova. Trebamo svi, znači prvi, drugi i treći red biti jedna velika obitelj koja ima istu karizmu i koja se treba međusobno, osobito prvi i treći red pomagati. Samo tako kroz zajedništvo je moguć brojčani rast članova OCDS-a i jačanje i obogaćivanje vjere. Na kraju susreta s. **Marijana od Kraljice Karmela**, predsjednica somborskog OCDS-a, u ime Zajednice uručila je simbolični dar o. **Lukasu** nakon čega je slijedilo zajedničko fotografiranje.

/s. **Marijana od Kraljice Karmela/Karmela Malenić**/

Korizmena tribina u Somboru o patnji

Gost predavač na posljednjoj, šestoj, korizmenoj tribini Duhovnog centra oca Gerarda u Somboru bio je otac Jakov Kuharić iz zajednice Karmela Svetog Ilije na Buškom jezeru, koji je govorio o bolesti i smrti.

Sveti Ivan Pavao II. u Apostolskom pismu 'Spasonosno trpljenje' ističe da je posebnost ljudskog trpljenja njegova povezanost s pitanjem o smislu. Rekao je Ivan Pavao II. da je bol, osobito tjelesna, visoko rasprostranjena i među životinjama, ali jedino je čovjek udaren boli svjestan da trpi, pa se pita zašto? Još dublje trpi kao čovjek, ako ne nađe zadovoljavajućeg odgovora. Osim zbog same patnje, čovjek još dodatno trpi zbog pitanja o smislu, kazao je otac Jakov. U suočenju s tjelesnim, duhovnim i duševnim trpljenjem, koji

neizbježno prati tešku bolest mentalitet našeg vremena nije od velike pomoći, jer je suvremenom čovjeku sve podređeno ugodnostima i užitku. U takvom životu nema mjesta trpljenju. Nasuprot tome kršćanska vjera pomaže čovjeku da pronađe motive za podnošenje patnje. *Ona to čini otkrivajući duboki duhovni smisao patnje, odnosno njezinu povezanost s Isusovim djelom spasenja. Prihvatiti život znači prihvatiti i neizbježni dio patnje. Patnja na više načina koristi održavanju i promicanju života, kazao je otac Jakov.*

Onaj tko pred sobom nema vlastitu konačnost ne može realno i ljudski usmjeravati i živjeti svoj život. *Duboko je ukorijenjena predodžba o patnji kao kazni za grijeh, dakle kazni za neki oblik uvrede Boga. Takvo tumačenje prisutno je i na stranicama Starog zavjeta, ali već i u Starom zavjetu to nije jedino tumačenje. U Novom zavjetu stoji – Bog je tako ljubio svijet da je dao svog sina jedinorođenca da ni jedan koji u njega vjeruje ne propadne nego da ima život vječni. Bog je dao svog jedinorođenca da čovjek ne umre već da ima život vječni, kazao je otac Jakov.*

Zahvaljujući Kristu čovjek na zemlji živi s nadom u vječni život. Otac Jakov je u svom predavanju govorio i o bolesničkom pomazanju, ističući da je smrt tema koja se najčešće izbjegava. *Moramo se suočiti s vlastitom smrću i sa strahom od smrti. Tko želi pomoći umirućem da otkrije smisao i vrijednost života i da uvidi da je vrijedno živjeti ga do kraja, treba znati vjerovati u smisao života i smrti. Zato su molitva i sakramenti dragocjena pomoć, ne samo umirućem već i onome tko ga na tom putu želi ljudski i vjernički pratiti, kaže otac Jakov. /HR, Z. V./*

Obiteljski koncert u subotičkoj katedrali

U nedjelju, 17. travnja, na nedjeljnoj svetoj misi u subotičkoj katedrali gostovala je obitelj Vukašinović, iz Velike u Hrvatskoj.

Ova 18-eročlana obitelj glazbom i pjesmom svjedoči kako se istinski živi po Bogu. Uz zvuke tamburice, sudjelujući na misnom slavlju, ispunili su srca prisutnih. Roditelji Ružica i Josip ponose se što imaju obiteljski zbor i orkestar. Obitelj Vukašinović priredila je koncert i u crkvi Isusova uskrsnuća u Subotici, u nedjelju, 17. travnja, u 18 sati. /Zv/

Fotografiranje stanišićke crkve

Na blagdan sv. Josipa 19. ožujka, lemeški fotorizničar Ivan Horvat posjetio je stanišićku crkvu Imena Marijina u popodnevnim satima i zabilježio preko šest stotina snimaka čime je napravio privatnu kolekciju koja daje detaljni uvid u trenutačni izgled i stanje ovog sakralnog objekta.

Fotografiranje je započeo eksternim obilaskom crkve a potom je uslijedilo je fotografiranje interijera po segmentima. Fotoaparatom je zabilježen i podrum s grobnicama barunske obitelji Redl, čeonu pročelje crkve i masivna ulazna vrata te kipove ispred crkve, izvan pripadajućeg joj dvorišta. Ovo je druga prigoda da Ivan Horvat fotografira stanišićku crkvu, a prvo je fotografiranje bilo uoči Božića.

Kao stalni suradnik i fotograf lemeških misnih slavlja Ivan Horvat pridržava se smjernica za liturgijsku službu fotografa, sastavljenih od strane I. Šaška i A. Crnčevića, u Zagrebu, na blagdan Preobraženja Gospodinova, 6. kolovoza 2010. Horvat je crkvu posjetio u društvu lemeškog kantora Željka Zelića i već prvom prigodom navlauguje obilazak riđičke crkve.

Željko Zelić

Blagoslovljene nove klupe u crkvi sv. Lovre

Bogu na slavu, vjernicima na ponos

U nedjelju, 17. travnja, sončanski župnik vlč. Josip Kujundžić blagoslovio je nove klupe – kore, kojima su u crkvi sv. Lovre zamijenjene stare, već dotrajale.

Od samog dolaska u Sontu vlč. Josip je svoje nove župljane zadivio energijom i poduzetnošću, kako u službi Božjoj, tako i u realizaciji građevinskih zahvata koji su trebali biti realizirani davno prije njegova dolaska.

Prvo je organizirao akcije na uređenju mjesnoga groblja, koje je u vlasništvu Biskupije, te uređenju crkvenog dvorišta, župne dvorane i cjelokupnoga placa župnoga doma. Prvi kapitalni projekt, koji je u tijeku, bila je sanacija vlage u zidovima objekta crkve, a drugi zamjena drvenih klupa.

Od samog dolaska u Sontu puno toga sam zamislio, a Bogu sam zahvalan što mi je omogućio da realiziram dva, rekao bih povijesna posla, hidroizolaciju zidova na crkvi i evo sada postavljanje novih klupa – kora. Zamjena klupa nije rađena iz pukih estetskih razloga. Starošću i djelovanjem vlage bile su vrlo oštećene, pa je jedna čak i pukla pod težinom vjernika za vrijeme jedne mise. Jedna osoba je čak i pala i ozlijedila se, na sreću, ne teško. To je bio razlog koji me je navodio na novu akciju u našoj crkvi. Tada smo i uočili koliko je ispod boje i laka drvo nagriženo. Na moj prijedlog Pastoralno vijeće je donijelo odluku o sanaciji kompletnih kora, kaže vlč. Josip.

Mnogi vjernici bili su sumnjičavi glede ovoga posla, zbog općenito teške ekonomske situacije nisu vjerovali u brzu realizaciju. Pogotovo što je u pitanju bio veliki posao, koji je trajao godinu dana.

Sredstva potrebna za početak radova imali smo i u dogovoru s bračnim parom **Topal, Natašom i Ivanom**, povjerali im realizaciju. Njihove poslovne reference ulijevale su mi veliko povjerenje, jer im ovo nije bio ni prvi, ni najkompliciraniji posao kojega su radili za crkve u okolnim mjestima. Kod jednoga dijela vjernika opet je bilo skepse glede ovoga posla. Mnogi nisu vjerovali da njih dvoje mogu odraditi tako veliki i tako kompliciran posao. No, oni su dali sve od sebe, u radioni imaju suvremene strojeve i sada, kad je sve gotovo i montirano, mogu reći da sam prezadovoljan i kvalitetom i poštovanjem dogovorenih rokova. Ova povijesna zadaća je realizirana, neka je Bogu na slavu i sončanskim vjernicima na ponos i na dugu uporabu!, kaže vlč. Josip.

I pored stanovite krize u svim segmentima društva, osobito u ekonomiji, problem izrade novih klupa riješen je, bez obzira na nespornu činjenicu da je iziskivao nemala sredstva.

Vječito pitanje, u svakom građevinskom poduhvatu je – kako sklopiti financijsku konstrukciju? Imam veliko iskustvo u svojim prijašnjim župama, a i tamo sam često išao, kako to puk kaže, glavom kroz zid. Iz iskustva znam da nikada nije moguće za jedan poduhvat prikupiti cjelovitu sumu i onda započeti s radovima. Jest bilo teško, na nedjeljnoj misi sam se zahvalio svima koji su dali svoj doprinos spram mogućnosti, ali je činjenica da je dobar broj i onih koji se nisu uključili u akciju. No, ima i za njih vremena, jer nas čeka i renoviranje krova, koji je isto tako u katastrofalnom stanju. Znam da Bog providnosno vodi moje svećeništvo u Sontu i nadam se da ćemo sve ove radove, koji i nisu mali, uspješno privesti svršetku, kaže vlč. Josip.

Ne štedeći sebe, vlč. Josip Kujundžić poziva i sončanske vjernike na uključenje u obnovu crkve sv. Lovre.

Dragi moji Sončani, ako je meni, koji sam jučer došao, a sutra ću možda otići, stalo da našoj crkvi vratimo puni sjaj, trebalo bi da je stalo i vama, koji ćete svoje kosti ostaviti ovdje. Samo ukoliko glede ovih problema pokažemo materijalno zajedništvo, bit ćemo i duhovno jači, poručio je vlč. Josip sončanskim vjernicima.

Ivan Andrašić

– Za mene je bio veliki izazov prihvatiti ovaj posao, jer je za njegovu realizaciju potrebno veliko znanje, iskustvo i vrhunska oprema. Puno mi je pomoglo iskustvo u radovima na restauraciji drvenarije u crkvama u Somboru i Doroslou, a veliki motiv bila mi je i neiscrpna energija našega župnika. Dugo je trajalo, godinu i tri mjeseca, radili smo na način kako se radilo prije stoljeća i pol. Sada osjećam veliko zadovoljstvo, a suprugu i mene osobito je dirnuo dar našega župnika, slika u slami crkve sv. Lovre – kaže izvođač radova **Ivan Topal**.

Tekije otvorile vrata za hodočasnike

U Nedjelju Božanskoga milosrđa, 3. travnja, u Biskupijskom svetištu Gospe tekijске u Petrovaradinu svečano je započela jubilarna – tristota sezona bogoslužja i hodočašća koja će svoj vrhunac imati u središnjoj liturgijskoj proslavi na svetkovinu Gospe snježne – 4. i 5. kolovoza ove godine.

Svetu misu predvodio je srijemski biskup mons. **Đuro Gašparović**, uz koncelebraciju novoga ravnatelja tekijškoga svetišta i župnika petrovaradinske župe Uzvišenje sv. Križa vlč. **Ivana Rajkovića**, petrovaradinskoga dekana, župnika župa sv. Rok i Presveto Trojstvo preč. **Marka Loša** i župnika župa u Sr. Kamenici, Beočinu i Čereviću, vlč. **Zdravka Čabrajca**.

Brojnim hodočascima iz Petrovaradina i okolice najprije se obratio novi ravnatelj svetišta, vlč. Rajković, upućujući riječi pozdrava i zahvale svima koji su pridonijeli obnovi crkve čija su vrata milosrđa, kako je to u propovijedi podsjetio i sam biskup Gašparović, svečano otvorena 13. prosinca prošle godine. Nazvavši tekijško svetište hodočasničkom crkvom milosrđa, Gašparović je, među ostalim, rekao kako *jubilej milosrđa sabire Crkvu u njezino zajedništvo i zove sve udaljene, odlutale i sve nas vjernike – hodočasnike koji rado dolazimo u ovu crkvu.*

P. Pifat

Uskrсни prijam kod mons. Hočevara

Povodom uskršnjih blagdana, beogradski nadbiskup i metropolita mons. Stanislav Hočevar je 28. ožujka sa svojim suradnicima u prostorijama ordinarijata u Beogradu organizirao svečani uskrсни prijam.

Voditelj prijema vlč. Jovan Vejn, sudski vikar Beogradske nadbiskupije se u pozdravnom govoru osvrnuo na Papin apel za mir upućen cijelome svijetu povodom Uskrsa. Nakon uvodne pjesme Ekumenskog muškog zbora „Aleluja zemljo poj“, koji su tijekom večeri otpjevali nekoliko pjesama, svima se osobno i u ime Katoličke crkve obratio nadbiskup Stanislav Hočevar, izrazivši veliku radost što možemo zajedno i u sinergiji slaviti dostojno ovaj najveći blagdan – Uskrs. Predsjednik Srbije Tomislav Nikolić je Hočevaru i svim građanima koji slave Uskrs želio sreću i uspjeh, katoličkoj zajednici napredak, a Srbiji da umije pomoći napredak svakog svog građanina, svake religije i svakom pripadniku te religije.

Od značajnih gostiju na prijemu su bili i vikar Njegove svetosti patrijarha Irineja vladika Arsenije, rabin Isak Asiel, vojni muftija, princ Aleksandar Karađorđević sa suprugom princezom Katarinom, dr. Mileta Radojević sa suradnicima iz Uprave za suradnju s crkvama i vjerskim zajednicama, ministar obrane Zoran Đorđević, savjetnik predsjednika Vlade Vladimir Božović, kao i veleposlanici Italije, Hrvatske, Češke, Argentine i drugi. Uzvanici su se pri odlasku upisali u knjigu dojmova.

(<http://kc.org.rs>)

Od križa do Uskrsa u Irigu

U tjednu uskrsnih ispovijedi u dekanatu, 15. ožujka nakon pobožnosti križnog puta: *Križni put i ispovijed* bila je uskrsna ispovijed u Irigu i slavili smo svetu misu uz pitanje župnika: *Kako živiš to što vjeruješ?* U srijedu, 16. ožujka smo se oprostili od supruge i majke, **Marije Varga** (66), koja nas je iznenada napustila. Za nju smo u subotu, na spomendan sv. Josipa, prikazali svetu misu s porukom o Josipu: *Josip je čovjek djela, nade i trajni uzor: Josip učini*. Molili smo za sve naše očeve i slavjenike imendana (i supruga pokojnice). Cvjetna nedjelja, 20. ožujka, slavljena je u Irigu i Vrdniku uz čitanje (djeca) MGnIK: *To je sve radi mene. Ulazak u Jeruzalem je proklamacija a ovi sveti dani su cjelokupni spektar ljudskoga života*, poručio je župnik. Na Veliki četvrtak, 24. ožujka u Srijemskoj Mitrovici župnik **Blaž Zmaić** nazoči sa srijemskim biskupom mons. **Đurom Gašparovićem** i srijemskim svećenicima i grkokatoličkog obreda misi posvete ulja i svećeničkih obećanja, a navečer u Irigu slavi s narodom misu Večere Gospodnje s tvrdnjom: *Ovo je noć ljubavi i izdaje; te poziv: Hajdemo u noć ljubavi pa će nam i sutrašnji dan biti takav, iako ide križ!* Na Veliki petak u prijedpodnevnim satima župnik predvodi s narodom Križni put u filijali Dobrodol, poslijepodne u Vrdniku a navečer u Irigu vodio je obrede Velikoga petka uz poklik: *Kako je velika takva ljubav. Kako je velik čovjek, koji može tako ljubiti. Ljubav će ostati, ona će živjeti!* Na Veliku subotu bilo je svečano u Šatrinčima i navčer u Irigu s gostima iz Austrije (obitelj **Liber**) i **dr. Vladimirom Basari-**

ćemsa sinom iz Sr. Mitrovice. Na sam Uskrs bila je sveta misa u Irigu i Vrdniku s tvrdnjom župnika: *Uskrs pokreće srca ljudi. Neka pokrene i nas!* Djeca su bila obdarena uskrsnim košaricama (rad obitelji **Beganović**, a dar u korpicama **Zorana Kneževića**). Na Uskrsni ponedjeljak su bile mise opet u tri naša mjesta s pozivom župnika da razmišljamo o svojoj stvarnosti: *Uskrsli Gospodin u mojem malenom svakidašnjem životu*, i upitom: *Gori li naše srce?* Subota Vazmene osmine, 2. travnja, u Dobrodolu slavljena je u ozračju vjenčanja **Zolike Hajnala** i **Jovane Dragosavac**, pravoslavne vjere, koji polažu temelj za svoju bračnu kuću, a župnik poželio: *Gradite srcem, rukom i ustima, na Božjem dobrom vječnom temelju*. Uslijedilo je i krštenje njihova sina **Nemanje** (1). U lijepom ozračju nazočnih završavamo večer u Irigu svetom misom za pokojnog **Jožefa Kadvanja** s tvrdnjom župnika *da je naviještanje teški zadatak pa stoga molimo da se uskrsnuće Gospodina usidri duboko u naša srca, kako bi iz te snage mogli vjerovati i živjeti dok nas šalje preko naših životnih poziva i radnih mjesta da ga navješćujemo*. Drugu vazmenu nedjelju, 3. travnja smo slavili u tri naša mjesta s porukom: *Uskrsli si krči put kroz zatvorena vrata, prostor i vrijeme, strah i sumnju do srca ljudi*. U srijedu, 6. travnja župnik nazoči otkrivanju spomen ploče poginulim avijatičarima (u ime slovenske obitelji poginulog **Mihaela Klavore**) na početku II. svjetskog rata. Treću vazmenu nedjelju, 10. travnja slavili smo u dva naša mjesta uz poruku župnika: *Otvoriti vrata za Uskrsloga – početi ljubiti Isusa Krista uz najbolju i najsnažniju izjavu koju čovjek može i treba izgovoriti u svojem životu: Volim te! /f. f./*

Uskrsni blagdani u Banatu

Obredi Velikoga tjedna okupili su mnoštvo vjernika u Banatu, osobito na Veliki petak. Na Uskrs je u Mužlji bila svečana procesija, kojoj su nazočili mnogi vjernici.

Deveti put zaredom slavljena je tradicionalna misa za članove Slovenskog društva Planika u Zrenjaninu i za druge prijatelje i rođake u župnoj crkvi Imena Marijina. Prijepodne je bila svečana procesija po Mužlji, popodne su nas posjetili gosti iz Beograda, Melenaca i Zrenjanina na misi na slovenskom jeziku. Na misi je bio i predsjednik društva „Planika“ **Rudolf Tot** kao i veći broj sudionika nego lane. U molitvama smo se sjetili pokojnog **Aloja Kastelica**, čiji je pogreb bio na Veliki petak u Zrenjaninu. Čitanja je čitala **Martina Drča**. Misu je predslavio i propovijedao **Stanko Tratnjek**, koji je naglasio značenje Božjega milosrđa u našem životu – da budemo po Božjem uzoru i mi milosrdni u ovom okrutnom svijetu. Na harmoniju i gitari su pratili pjevanje kantor **Saša Fogaraši** i **Janez Jelen**. Poslije mise je bilo druženje u mužljanskom župnom dvoru. Svi smo Bogu zahvalni za tako lijepo svetkovanje uskrsnih blagdana, koje neka urodi u našim dušama mnogo spasonosnih plodova. /**Janez Jelen**/

Cvjetnica u Mužlji

Za uskrsne blagdane mužljanski vjernici pripravljali su se kroz ispovijed, osobito kada je Mužlju posjetio zrenjaninski gorljivi svećenik **Tamás Masa**. Ne samo da je revno ispovijedao, nego je i divno propovijedao.

Sve nas je potaknuo na pokajanje, donišenje praktičnih i čvrstih životnih odluka, ali i na apostolat, koji je u današnjem potrošačkom društvu i te kako potreban. Blagdan sv. Josipa nas je potaknuo na razmišljanje o cilju našeg života, ta sveti je Josip zaštitnik sretne smrti, s kojom ćemo se prije ili kasnije morati svi susresti. Cvjetna nedjelja je dan Isusove proslave, ali i početak njegove muke. Na taj dan okupilo se u svim našim crkvama u Banatu mnoštvo naroda – a vidjelo se i mnogo mladih koji su donijeli vrbice, mačice i drugo zelenilo da ga svećenik blagoslovi. To je bio radosni dio, koji je pratio žalosniji dio, čitanje Isusove muke. Isus nam je tako riječju i primjerom pokazao da se do ruža može doći samo preko trnja, po staroj latinskoj poslovice: „Peraspera ad astra“ – preko trnja do zvijezda. To znači da možemo doći do pravih, a i nebeskih radosti samo preko samosvladavanja i žrtve. Samo žrtva rađa krepost i ljubav prema Bogu i bližnjemu – i to će i nas dovesti k istinitoj nutarnjoj slobodi. /**Janez Jelen**/

Papa s izbjeglicama na Lezbosu

Na poziv carigradskog patrijarha i grčke vlade, papa Franjo posjetio je 16. travnja izbjeglice na grčkom otoku Lezbosu.

U zračnoj luci Mytilene dočekali su ga domaćini nadbiskup Atene i cijele Grčke Hieronymus II., grčki premijer Aleksis Cipras i ostali visoki crkveni i državni predstavnici. Nakon privatnog susreta s premijerom u zračnoj luci Papa se uputio u izbjeglički kamp Moria u kojem je smješteno 2500 tražitelja azila. Slijedio je susret s izbjeglicama i potpisivanje zajedničke izjave s carigradskim patrijarhom. Nakon ručka s izbjeglicama Papa se susreo s mještanima Lezbosa i tamošnjom katoličkom zajednicom.

Zajednička izjava: Tragedija izbjeglica kriza je humanosti

„Mi, papa Franjo, ekumenski patrijarh Bartolomej te nadbiskup Atene i čitave Grčke Hieronimus, susreli smo se na grčkome otoku Lezbosu kako bismo iskazali svoju duboku zabrinutost zbog tragične situacije mnogih izbjeglica, selioca i tražitelja azila, koji su došli u Europu bježeći od situacija sukoba i, u mnogim slučajevima, svakodnevnih prijetnji životu“ – tim riječima započinje zajednička deklaracija potpisana na kraju posjeta izbjegličkom logoru Moria.

Ne može se ignorirati kolosalna humanitarna kriza koju je stvorilo širenje nasilja i oružanih sukoba, progon i prisilno raseljavanje vjerskih i etničkih manjina te izgon obitelji iz njihovih domova, kršeći njihovo ljudsko dostojanstvo, temeljna prava i slobode, ističe se u izjavi. Tragedija prisilnog raseljavanja milijuna ljudi u temeljima je kriza humanosti, a kao odgovor je potrebna solidarnost, suosjećanje, velikodušnost i hitno praktično djelovanje. S Lezbosa pozivamo međunarodnu zajednicu da hrabro odgovori na ovu golemu humanitarnu krizu i njezine temeljne uzroke, putem diplomatskih, političkih i karitativnih inicijativa te zajedničkim nastojanjima, kako na Bliskome istoku, tako i u Europi, apelirali su potpisnici. Kao vođe svojih Crkvi, ujedinjeni smo u želji za mirom i spremnosti promicati okončanje sukoba putem dijaloga i pomirenja, stoji nadalje u tekstu, uz poziv da politički vođe učine sve moguće kako bi svim zajednicama zajamčili da mogu ostati u domovini i uživati temeljno pravo na život u miru i sigurnosti. Naglašava se kako je hitno potrebno postići „široki međunarodni konsenzus“ i „programe pomoći“ kako bi se zaštitile ranjive osobe, ukidajući nesigurne rute kroz Egejsko i Sredozemno more te razvijajući sigurne postupke raseljavanja.

Zajedno, svečano pozivamo na okončanje rata i nasilja na Bliskome istoku, na pravedan i trajan mir te na častan povratak onih koji su bili prisiljeni napustiti svoje domove. Molimo vjerske zajednice da pojačaju svoje napore u prihvaćanju, pomaganju i zaštiti izbjeglica svih vjeroispovijesti te da vjerske i građanske službe koordiniraju svoje inicijative.

Dok god postoji potreba, potičemo sve zemlje da pruže privremeni azil i status izbjeglica onima koji ispunjavaju uvjete, da prošire svoje akcije pomoći i da rade sa svim ljudima dobre volje, stoji nadalje u tekstu deklaracije. Europa se danas suočava s jednom od najozbiljnijih humanitarnih kriza od kraja II. svjetskog rata, upozoravaju potpisnici. Stoga pozivaju kršćane da imaju na umu Gospodinove riječi prema kojima će biti suđeni: „Ogladnjeh i dadoste mi jesti; ožednjeh i napojiste me; stranac bijah i primiste me; gol i zaogrnušte me; oboljeh i pohodiste me; u tamnici bijah i dođoste k meni... Zaista, kažem vam, što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste!“

Osim toga, trojica su potpisnika obećala pojačati napore u radu oko punog jedinstva svih kršćana, što uključuje promicanje socijalne pravde među svim narodima. Štiteći temeljna ljudska prava izbjeglica, tražitelja azila, selioca i mnogih marginaliziranih ljudi u našim društvima, napomenuli su, želimo izvršiti poslanje Crkve u svijetu.

Naš današnji susret ima za cilj ohrabriti i pobuditi nadu u onima koji traže zaklon i svima koji ih prihvaćaju te im pomažu. Potičemo međunarodnu zajednicu da zaštitu ljudskih života učini prioritetom te da, na svakoj razini, podržava uključive politike koje se odnose na sve vjerske zajednice. Strašno stanje onih na koje utječe sadašnja humanitarna kriza, uključujući mnogu našu kršćansku braću i sestre, poziva nas na stalnu molitvu, ističe se na kraju zajedničke izjave.

Papa doveo tri izbjegličke obitelji

Vodeći sa sobom u Rim iz Grčke tri sirijske obitelji, svega dvanaestero osoba, a među njima šestero maloljetnika, papa Franjo želio je učiniti stvarnu gestu prihvata prema izbjeglicama. Svi su članovi tih obitelji muslimani, dvije su obitelji iz Damaska, a jedna iz područja Deir Azzor, koje je pod samozvanom Islamskom državom. Njihove su kuće bombardirane. Vatikan će snositi troškove smještaja i održavanja obitelji. Početno će gostoprimstvo jamčiti Zajednica svetoga Egidija.

/RV, IKA/

Objavljena apostolska pobudnica „Amoris laetitia“

U Vatikanu je 8. travnja predstavljena posinodska apostolska pobudnica Svetog Oca Franje *Amoris laetitia*. Radost ljubavi, o ljubavi u obitelji. Pobudnicu su predstavili generalni tajnik Biskupske sinode kardinal Lorenzo Baldisseri; bečki nadbiskup kardinal Christoph Schönborn, O.P.; te bračni par Francesco Miano i Giuseppina De Simone.

Apostolska pobudnica nosi nadnevak 19. ožujka, kada se u Crkvi slavi svetkovina svetoga Josipa. U pobudnici su sabrani rezultati dviju sinoda o obitelji koje je proglasio papa Franjo 2014. i 2015. U dokumentu se donosi obilje citata završnih izvještaja (relatio) dviju sinoda, kao i dokumenata o učenju predšasnikâ pape Franje kao i brojnih kateheza o obitelji samog pape Franje. Međutim Papa se, kao i u nekim drugim dokumentima učiteljstva, koristi također doprinosima raznih biskupskih konferencija iz cijeloga svijeta (Kenija, Australija, Argentina...) i citatima poznatih ličnosti kao što su Martin Luther King ili Erich Fromm.

Vrlo opsežna i duboka apostolska pobudnica podijeljena je na devet poglavlja i ima više od tri stotine brojeva. Na početku dokumenta se ističe kako su interventi sinodskih otaca predstavljali „dragocjeni poliedar“ koji treba čuvati. U tome smislu Papa piše da se „ne trebaju sve doktrinarne, moralne ili pastoralne rasprave rješavati interventima Učiteljstva“, Dakle, za neka pitanja „u svakoj zemlji ili kraju mogu se tražiti rješenja koja su više inkulturirana, pozornija na tradicije i mjesne izazove. Naime, kulture su međusobno veoma različite i svake opće načelo [...] treba biti inkulturirano, ako se želi da bude poštivano i primjenjivano“, piše Papa. To načelo inkulturacije je uistinu važno i u načinu na koji se pristupa i shvaća probleme koji ne smije biti „globaliziran“. No povrh svega Papa odmah i jasno kaže da treba izaći iz besplodnog suprotstavljanja između tjeskobne želje za promjenom i čiste i jednostavne primjene apstraktnih normi. „Rasprave koje nalazimo u sredstvima društvene komunikacije i tiskovinama pa čak i među crkvenim služiteljima kreću se od neobuzdane želje da se sve mijenja bez dovoljnog razmišljanja ili temelja, do stava koji teži riješiti sve primjenjujući opće norme ili izvlačeći pretjerane zaključke iz nekih teoloških razmišljanja“, piše Papa.

U svojem razmišljanju Papa polazi od Svetog pisma a zatim se kroz tu prizmu u drugome poglavlju promatra sadašnje prilike obitelji, progovara o brojnim izazovima, od migracija do ideološkog nijekanja spolne razlike („rodna teorija“); od kulture prolaznog do protunatalističkog mentaliteta i utjecaja biotehnologija na polju rađanja; od nemogućnosti ljudi da imaju vlastiti dom i da nađu posao do pornografije i zlostavljanja maloljetnika; od pozornosti prema osobama s teškoćama u razvoju do poštivanja starijih osoba; od pravnog rastakanja obitelji do nasilja prema ženama. Treće je poglavlje posvećeno nekim bitnim elementima crkvenog učenja o braku i obitelji a u četvrtom se govori o bračnoj ljubavi koju se predstavlja polazeći od Hvalospjeva ljubavi svetoga Pavla. Peto poglavlje je usredotočeno na plodnosti i generativnosti ljubavi i u njemu se govori na duboki duhovan i psihološki način o prihvaćanju novoga života, trudnoći, očinskoj i majčinskoj ljubavi, ali i posvajanju djece te prihvaćanju doprinosa obitelji promicanju „kulturi susreta“. U šestome poglavlju Papa govori o nekim pastoralnim pristupima u radu s obiteljima u cilju izgrađivanja čvrstih i plodnih obitelji prema Bož-

jem naumu na temelju zaključnih izvještaja dviju sinoda i kateheza pape Franje i Ivana Pavla II. U istom se poglavlju govori i o pripravi za brak i praćenju napuštenih, rastavljenih ili razvedenih osoba te se ističe važnost nedavne reforme postupaka za priznavanje slučajeva ništavosti braka. Sedmo je poglavlje posvećeno odgoju djece: njihovu etičkom odgoju i izobrazbi, vrijednosti kazne kao poticaja, strpljivom realizmu, spolnom odgoju, prenošenju vjere i općenito obiteljskom životu kao odgojnoj sredini. Pretposljednje, osmo poglavlje, predstavlja poziv na milosrđe i pastoralno razlučivanje u situacijama koje ne odgovaraju potpuno onome što Gospodin predlaže. U svezi razlučivanja „neredovitih“ situacija Papa primjećuje da treba „izbjegavati sudove koji ne vode računa o složenosti različitih situacija“. Posljednje poglavlje je posvećeno bračnoj i obiteljskoj duhovnosti, a pobudnica se zaključuje molitvom Svetoj obitelji. /IKA/

Imenovan novi barski nadbiskup

Papa Franjo prihvatio je odreknuće od pastoralne službe u Barskoj nadbiskupiji, u Crnoj Gori, mons. Zefa Gashija, SDB., radi navršene kanonske dobi. Papa je novim barskim nadbiskupom imenovao vlč. Rroka Gjonlleshaja, svećenika Apostolske administrature u Prizrenu, koji je do sada bi župnik župe sv. Ante u Prištini i ekonom Apostolske administrature u Prizrenu. /IKA/

Imenovan novi gospićko-senjski biskup

Papa Franjo prihvatio je odreknuće od službe mons. Mile Bogovića, dosadašnjeg gospićko-senjskog biskupa, radi navršene kanonske dobi te je za novog gospićko-senjskog biskupa imenovao o. Zdenka Križića, OCD, dosadašnjeg rektora Karmelićanskoga međunarodnog zavoda „Terezianum“ u Rimu. /IKA/

Vodozemci (žabe i mrmoljci)

Piše: Marko Tucakov

Možda će se poneki čitatelj zgroziti i kritizirati uredništvo *Zvonika* koje dopušta ovom čudnom autoru da (opet) objavi tekst koji afirmativno govori o ovoj grupi organizama, o kojoj neki od nas niti žele niti imaju vremena razmišljati. O lijepim i plemenitim pticama još se i da nešto pozitivno reći, ali zar i o odvratnim, sluzavim žabama? Pa zar i one da nađu svoje mjesto u vjerskom tisku? Nije li to sablažnjivi skandal?

Nije. Iz sasvim jednostavnog razloga. Žabe imaju svoje mjesto u našem okruženju, vrlo značajno. A nestaju s lica Planeta najbržom brzinom, mjereno razinom nestajanja ostalih živih bića! Zagarantirano mjesto u ljudskoj kulturi, pa i u kulturi naroda našeg podneblja, mjereno vizualnim doživljajem ovih bića, žabi nitko nikada neće oduzeti, no mjesto u staništima, vodama koje nas okružuju, a koje su njihov pretežiti ambijent, oduzimamo im mi, prilično bezobzirno. O gastronomskoj vrijednosti ovih vodozemaca kod nas ne možemo puno toga reći, no narodi Mediterana i drugih vodom bogatih a drugim resursima siromašnih područja, imaju upravo žabama zahvaliti za značajan izvor lako dostupnih proteina koji se itekako koriste u ljudskoj prehrani.

Vodozemci, u koje spadaju i žabe, tijesno su vezani za vodu, žive u stajalicama ili mirnim dijelovima toka tekucica, pa i u sasvim malim barama i lokvama sa makar malo vode, makar kratko. Iako imaju pluća i dišu atmosferski zrak, mogu disati i preko kože, koja zato mora stalno biti vlažna. Hiberniraju tijekom zime – spavaju zimski san. Barem tijekom razmnožavanja moraju doći do vode. Razvijaju se iz jaja koje polažu u vodu. Larve žaba, punoglavci, sasvim su drugačiji od odraslih. Vrlo su vješti i snažni skakači, plivači, tamane kukce u ogromnom broju, a mužjaci se vrlo prodorno oglašavaju (kod nekih vrsta koje žive kod nas, proljetni žablji zbor čuje se i na udaljenosti od 5 km). Mužjak svake vrste, naravno, ima drugačije oglašavanje.

Naravno, nisu sve žabe iste. U Srbiji živi 13 vrsta žaba, a u Vojvodini desetak. Crvenotrbi mučač (*Bombina bombina*) na trbušnoj strani tijela ima crvenu kožu prošaranu tamno plavim mrljama. Kada se nađe u opasnosti, ova žaba se okreće na leđa pokazujući svoj stomak i njegovu upozoravajuću boju.

Jedna od najčešćih vrsta u Vojvodini je zelena krastača (*Bufo viridis*), čest stanovnik naših dvorišta, vrtova, travnjaka i trjemova, gdje noću lovi kukce.

Jedna od najmanjih žaba u Europi je gatalinka (*Hyla arborea*), koja je, iako teško vidljiva, najčešće toplo zelena, ali može varirati od žute do smeđe boje. To je žaba koja se koristila kao priručni barometar, jer se smatralo da mijenja ponašanje prilikom promjena tlaka zraka.

Zelene žabe se kod nas javljaju u tri vrlo slične vrste koje je na prvi pogled vrlo teško razlikovati: velika zelena (*Rana ridibunda*), zelena (*Rana kl. esculenta*) i mala zelena (*Rana lessonae*). To su žabe koje najčešće vidamo u barama, kanalima, ribnjacima i ostalim vodama.

Ekolozi će vas odmah upitati: a što će biti ako ne bude žaba? Oni se često pribojavaju loših scenarija, no također nas uvjeravaju da je ovaj jedan od najrealnijih. Prvo, u tom slučaju teško će preživjeti brojni žabojeđi među drugim životinjama, a lako će se, i višestruko, namnožiti žablja hrana. O ostalim efektima bolje je ne razmišljati, no već postoje i kod nas sjetni ljudi koji stručnjacima za divlje životinje neprekidno postavljaju isto pitanje: „Gdje su nestale

naše žabe? Uvijek smo travanjske noći prepoznavali po kreketanju žaba“. Uništavanje staništa (isušivanje, ali i raspačavanje), poljoprivredna kemija i promet su i kod nas glavne prijetnje za ove životinje. Žabe su slabo pokretne na kopnu, pa veliki broj strada na cestama, naročito tijekom sezonskih migracija na proljeće (kada idu prema vodama u kojima će se razmnožavati) i u jesen (kada idu k vodama pogodnim za zimovanje). Vjerojatno baš iz takvih prirodnih fenomena, koji mogu biti masovni, potječu i čuveni biblijski spomeni žaba, kao što je najezda žaba, drugo egipatsko zlo u Knjizi izlaska (7,26-8,11). U nekim dijelovima Europe lokalni putovi su za vrijeme masovnih migracija žaba zatvoreni, a kod nas – pokušajmo makar ne biti ravnodušni i smanjimo brzinu kada na putu spazimo žabu.

Spomenut ćemo i vodenjake (tritone, mrmoljke). U Bregu se, primjerice, i danas ovi repati vodozemci jasno zovu *mramodorcima* (determinacija potvrđena kod više starijih mještana), no zanimljivo je da je *mramodorac* isto tako i bilo koji trun, prljavština ili veći amorfn, nepoznati objekt u vodi (naročito vodi za piće). Kod nas živi pet vrsta ovih repatih vodozemaca, a najčešći je vodeni mrmoljak (*Triturus vulgaris*).

Svi mrmoljci liče na „vodene guštere“, kako bi i glasio prijevod znanstvenog imena ovog roda. Naravno, niti iz jednog razloga nisu opasni za ljude.

U sadašnjem okruženju bezgranično rastuće ljudske želje za prirodnim resursima i prostorom uopće, čini se, potrebno je „progutati žabu“ svojeg ponosa i ignorancije i, odgovorno, kršćanski, mijenjati odnos i prema ovim životinjama. Možemo mi to!

24. 4. 2016.

5. uskrсна nedjelja

Dj 14,21-27; Otk 21,1-5a;
Iv 13,31-33a.34-35

Zapovijed vam novu da-
jem – rekao je Isus svojim na
posljednjoj večeri, a desetlje-
ćima kasnije sv. Ivan veli: *Pi-
šem vam ne novu zapovijed,
nego staru zapovijed... a opet novu vam zapovijed pišem.* No-
vost zapovijedi jest u izvoru njezine motivacije, u njezinu pok-
retaču. „Nova zapovijed“ svoju snagu i sadržaj crpi iz samog
Presv. Trojstva. Uzajamnost trojstvene ljubavi jest pokretač
stvaralačkog djelovanja, bezinteresnog darivanja. Kad nam u
životu prevlada ono „staro“, to znači da se previše oslanjamo
na sebe, a ne na Boga. Osloniti se na Njega znači čežnuti živ-
jeti po novoj Isusovoj zapovijedi: *kao što sam ja ljubio vas, tako
i vi ljubite jedni druge.*

1. 5. 2016.

6. uskrсна nedjelja

Dj 15,1-2. 22-29;
Otk 21,10-14. 22-23; Iv 14,23-29

Isus vjernicima očituje ne-
vjerojatnu mogućnost: da se u
našim srcima trajno nastani
samo Presv. Trojstvo: *Ako me tko ljubi, čuvat će moju riječ pa
će i Otac moj ljubiti njega i k njemu ćemo doći i kod njega se
nastaniti.* Nema veće stvarnosti za nas, nego postati sudionici
samog Božanskog života. Put i ulazna vrata u tu stvar-
nost jest čuvati i živjeti Isusovu riječ, činiti evanđeoska djela,
koja mogu biti mala poput gorušičinog zrna, ali istodobno i
toliko velika da u sebi nose pečat Presv. Trojstva. Ako ljubimo
Gospodina, On se i unatoč našim slabostima nastanjuje u
nama i očituje po našem životu i djelima.

5. 5. 2016.

Uzašašće Gospodinovo

Dj 1,1-11; Ef 1,17-23; Lk 24,46-53

Bit ćete mi svjedoci – nalaže
Isus svojim neposredno prije
nego je bio uzdignut u nebo njima
naočigled. Ako trebaju svjedočiti,
to znači da su iskusili, doživjeli i
spoznali ono što trebaju svjedočiti.
Prošlo je 40 dana otkako je Uskrsli
s njima. Ta simbolična brojka doziva u pamet vrijeme kroz
koje je Bog preko pustinje vodio svoj narod u Obećanu zem-
lju, kao i vrijeme Isusova posta, tj. govori o intenzivnom i ra-
dikalnom iskustvu Boga i njegove blizine, koja mijenja život.
Molimo i mi poput učenika koji su u Emausu prepoznali Gos-
podina: *ostani s nama Gospodine*, kako bismo ga ponovno
prepoznali te mogli nastaviti svjedočiti.

8. 5. 2016.

7. uskrсна nedjelja

Dj 7,55-60;
Otk 22,12-14. 16-17. 20;
Iv 17,20-26

Isus je na posljednjoj ve-
čeri molio za svoje učenike i
za sve koji će povjerovati riječi
njihova propovijedanja: *Oče
sveti, ne molim samo za ove nego i za one koji će na njihovu
riječ vjerovati u mene.* Utješno je znati da je Isus i u tom dra-
matičnom trenutku svoga djela spasenja mislio baš i na nas.
Potrebni smo njegove molitve, kako bismo ustrajali, kako bi
i na našu riječ drugi povjerovali u Isusa. Crpimo snagu za svoj
vjernički život iz Isusove molitve, jer on je uz nas dok čuvamo
jedinstvo s braćom i sestrama u vjeri.

15. 5. 2016.

Duhovi

Dj 2,1-11; 1
Kor 12,3b-7. 12-13;
Iv 20,19-23

Stvarajući čovjeka Bog
je u njega udahnuo dah ži-
vota, a na pedeseticu On
je na prvu Crkvu izlio Duha
života, sam Život Božji. Na
pedeseticu se sve mijenja.
Od strašljivih učenika nas-
taju hrabri svjedoci, svjesni da je Gospodin prisutan u njiho-
vim životima. Iskusili su njegovu prisutnost tijekom njegova
zemaljskog života, doživjeli je nakon uskrsnuća, a evo sada
je Uskrsli sa svakim od njih, stalno, uvijek. Svijest i iskustvo
Božje blizine po Duhu postaje jamcem navještanja Evanđelja.
Taj isti Duh neka nas prožima svaki dan da svjedočimo za
Gospodina.

22. 05. 2016.

Presveto Trojstvo

Izr 8,22-31; Rim 5,1-5;
Iv 16,12-15

Gdje počinje ljubav od
mojega i tvojega nastaje naše.
Tako je i u Bogu: sve je od
svih i od svakoga pojedinač-
no, ako pod „svim“ podrazu-
mijevamo Život. Život je u Ocu, a On ga svega daruje Sinu, i
to ne kao kakav posjed ili svojinu, a Sin ga zato daruje svima
nama. Duh Sveti, Ljubav koja ujedinjuje i istodobno razlikuje
Oca i Sina, prenosi nam i u nas ulijeva taj isti Život. Ukoliko
Život prebiva u nama, iz ljubavi težimo da on ne bude samo
naš, nego ga želimo podijeliti, želimo biti u zajedništvu s bliž-
njima. Eto slike Presv. Trojstva u našim životima.

18. travnja

Blažena Marija od Utjelovljenja

(1. veljače 1566. + 18. travnja 1618.)

- Zavoljela samostanski život ● roditelji je nisu pustili u samostan ● udali je ● uzorna supruga ● majka šestero djece ●
- pomagala siromahe ● njegovala bolesnike ● suradnica sv. Franje Saleškog ● provela obnovu svete Terezije Avilske ●
- odano dvorila svoga muža ● tri kćeri karmelićanke ● jedan sin svećenik ● u Karmelu je voljela siromaštvo ●
- ponizna i jednostavna redovnica ● voljela je rad u kuhinji ● njegovala bolesnike ● svetica sjajnog lica ●
- svagdanje dužnosti su najbolji put do Boga ● majka i utemeljiteljica francuskog Karmela ●
- zaštitnica udovica, siromaha, roditelja odvojenih od djece i djece bez roditelja ●

Doživjela je pokolj Bartolomejske noći

Rodila se 1. veljače 1566. u bogatoj pariškoj obitelji Avrillot. Krsno joj je ime Barbara. Njezin otac Nicolas bio je visoki državni službenik i kancelar kraljice Margarete Navarske. U vrijeme hugenotskih sukoba njezina je obitelj bila odlučno uz katoličku vjeru. Po Francuskoj je u to vrijeme bjesnio zloglasni vjerski rat između katolika i hugenota koji su pristali uz Calvinov nauk. Barbara je doživjela „bartolomejsku noć“ 1572. godine, kad je nad hugenotima Francuske izvršen pokolj.

Nikad nije zaboravila prvu svetu Pričest

Kao djevojčica boravila je u školačnici u samostanu klarisa, koje žive u strogoj klauzuri. Odgoj koji je Barbara primila kod klarisa uvelike je odredio njezinu budućnost. Barbara je već kao djevojčica vrlo duboko proživljavala kršćanstvo. Za prvu svetu Pričest je bila vrlo dobro pripremljena. Primila ju je s 12 godina. Prva je sveta Pričest ostavila na Barbari duboke i nezaboravne tragove.

Velika majka u obitelji, vjerna supruga

Zavoljela samostanski život i željela postati redovnica. To joj nije pošlo za rukom, zato što su je njezini roditelji 1584. godine udali kad joj je bilo 16 godina. Trideset je godina proživjela u braku kao uzorna supruga i dobra majka šestero djece. Omiljena u društvu, naučila je kako se svetost može postići i izvan samostana, a posebno se isticala dobrotvornim djelatnostima te brigom za siromahe i bolesnike. Mnogo joj je pomogao sveti Franjo Saleški, koji ju je duhovno vodio. U jesen 1601. pročitala je duhovne spise svete Terezije Avilske, koji su toliko utjecali na nju da je odlučila njezinu obnovu karmelićanskog

reda primijeniti u Francuskoj. Okupljala je djevojke koje je mogla oduševiti za karmelićanski način života. Uz pismenu odobrenje pape Klementa VIII. 1603. godine je sagradila u Parizu prvi samostan bosonogih karmelićanki. Barbarin muž Pierre se teško razbolio 1613. godine. Svoga je muža najodanije dvorila. Nije napuštala njegovu bolesničku postelju. Još dok je živjela u svijetu govorila je: *Da budemo dostojni Boga, moramo se osloboditi svih drugih stvari i potpuno se podvrgnuti Njegovoj volji.* Njezin život bio je stoga plodan dobrim djelima dok je živjela u svijetu. Tako je nastavila i u samostanu. Poslije muževe smrti mogla je u Karmel. Tako se ostvarila želja iz njezine mladosti.

Karmelićanka koja je rodila tri karmelićanke i jednog svećenika

Kroz njezin obiteljski život ju je vodio bratić, koga je povijest upamtila kao mističara. Kasnije je postao kardinal Pierre de Bérulle. Zalagala se oko otvaranja triju karmelićanskih samostana. Njezine su tri kćeri postale bosonoge karmelićanke. Jedan joj je sin postao svećenik. Kad je konačno 7. travnja 1614. i sama stupila u Karmel, uzela ime Marija od Utjelovljenja. Od redovničkih kreposti najviše je voljela siromaštvo. I prije nego što je stupila u samostan resila ju je poniznost i jednostavnost. Te je kreposti surađujući s Bogom u samostanu još više dotjerala. Od tri samostana ona je za svoj život izabrala onaj najsiromašniji u Amiensu. U samostanu je vrlo rado služila u kuhinji, a voljela je dvoriti i bolesnike. Kao redovnica sva se posvetila ljubavi prema Bogu i bližnjemu. Sestre i njezini suvremenici su upamtili da joj je lice vazda gorjelo „vatrom ljubavi“. Lice joj je uvijek bilo neopisivo svijetlo i sjajno. Proživljavala je viđenja, doživljavala ekstaze i brojne nadnaravne darove. Kad se ozbiljno razboljela, morala je 1616. godine ostaviti samostan u Amiensu, pa su je sestre smjestile u samostan u Pontoi-

seu. Mučila je duga i teška bolest. Boli i patnje je strpljivo podnosila. Umrla je 18. travnja 1618. godine.

Majka Karmela u Francuskoj

Što u svijetu, što u samostanu, Marija od Utjelovljenja je sve više uranjala u dubine božanskog života. Kroz njezin život u obitelji Bog ju je naučio da se svetost može postići i izvan samostana. Na koncu, Marija od Utjelovljenja spada među velike mističarke. Nikada nije donosila prenapete odluke. Zato su do njezina mišljenja držali i drugi ljudi. Netko je zabilježio *da se ništa značajnije za slavu Božju nije poduzimalo, a da se o tome nije prije s njom razgovaralo i savjetovalo.* Njezina je najveća zasluga da su se bosonoge karmelićanke sv. Terezije Avilske raširile po Francuskoj. Zbog toga je dobila i častan naslov *majka i utemeljiteljica Karmela u Francuskoj.* Kolikogod je bila od Boga obdarena velikim duhovnim darovima, Marija je kroz cijeli život i u svim prilikama ostala ponizna, jednostavna. Smatrala je da je vršenje običnih svakidašnjih dužnosti najbolji put prema Bogu. Blaženom ju je proglasio 1791. papa Pio VI. Zaštitnica je udovica, siromaha, roditelja odvojenih od djece, djece bez roditelja te mnogih župa i crkava.

Govori vam sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić, karmelićanin

Milosrdnost Boga (4)

Piše: o. Mato Miloš, OCD, vicepostulator

*Pošto ne mogu kontemplirati, ovako ću se pod meditacijom s Tobom barem razgovarati. Ovako razgovaranje, moje slabosti jačanje. Ako ne možem ozbiljno, ja ću djetinjati. Pa što je to, Isuse? Zašto je to? Voliš li me? Što sad radi B. D. Marija? Kaži da je pozdravljam i pitam, hoće li i mene primiti u krilo?*¹

Otac Gerard je u duhovnim vježbama 1928. u danima sabranosti, intenzivne molitve i drugovanja s Isusom, osobito u razmatranju i kontemplaciji. Budući da je kontemplacija čisti Božji dar koji mi ne možemo sami proizvesti, ona nas može obeshrabriti i ražalostiti. Prokušani molitelj sve prima od Gospodina. Jednako prima vrijeme dara kontemplacije, ali je i spreman primiti Božju šutnju, pa čak i Božju napuštenost. Ne srđi se na Boga, ne prigovara Bogu, niti sebično traži da ga Bog tješi i hrani samo duhovnim jelom, medom i mlijekom. On je spreman prihvatiti i tvrdu koranicu kruha vjere, nade i ljubavi. Ustraje u postojanosti biti do nogu Isusovih i onda kada ga ne vidi niti čuje. Biti postojan u suhoći i hodati kroz „tamnu noć“ vjere, nade i ljubavi je teško, ali je isplativo. Samo postojani i uporni dolaze do rasvjetljenja koje Bog u svome neizmjernom milosrđu pripravlja onima koji ustraju do kraja. Takav je bio i naš sluga Božji o. Gerard.

Za vrijeme svojih duhovnih vježbi, o. Gerard osjeća da ne može kontemplirati. S Božje strane ne dolazi milost motrenja. Ono što može i što vrši jest meditacija. Kada sv. Terezija Avilska govori o četiri stupnja molitve, onda ističe da su prva dva stupnja molitve: usmena i meditativna, nužno potrebna molitelju koji na taj način ulazi u dijalog s Bogom. Druga dva stupnja: kontemplativna i mistična molitva su čisti Božji dar kojega Bog daje kome, kada i koliko hoće. U razdoblju kada Bog o. Gerardu ne daje dar kontemplativne molitve, on se zadovoljava molitvom razmatranja: *Pošto ne mogu kontemplirati, ovako ću se pod meditacijom s Tobom barem razgovarati.* Razgovor s Isu-

som kroz meditaciju bit će mu jakost u slabosti molitvenog života. Ako u meditaciji ne može dostići uzvišene misli, on će moliti jednostavno poput djeteta. Stupit će u dijalog s Isusom koji je pun ljubavi i milosrđa prema malenima. Jednostavno će pitati Isusa: *Što je to Isuse? Zašto je to? Voliš li me?* Drugim riječima, da nisam ja možda krivac što ne dopirem do motrenja? Reci mi što trebam odbaciti od sebe da bih mogao ući u motrenje onoga što oko nije vidjelo, što uho nije čulo i što u srce ljudsko nije ušlo? S djetinjom

Prva dva stupnja molitve: usmena i meditativna, nužno su potrebna molitelju koji na taj način ulazi u dijalog s Bogom. Druga dva stupnja: kontemplativna i mistična molitva su čisti Božji dar kojega Bog daje kome, kada i koliko hoće.

jednostavnošću o. Gerard pita Isusa: *Što sad radi Blažena Djevica Marija? Kaži da ju pozdravljam i pitam, hoće li i mene primiti u krilo?* Božja milosrdnost je nježna poput majčina krila u kojem se o. Gerard kao dijete osjeća

O. Gerard molitvu zove „disanje duše“. I još više: *Disanje: za sve vikanje, da svima pomognete Isuse i Marijo. Moram vikati duhom na sav glas da ne propadne duša spas.*

sigurnim. Svrni svoj pogled na mene „O“ i neka *Tvoje Srce bude milosrdno.*

O. Gerard uči da u razmatranju treba staviti naglasak na ljubav i prijateljstvo, na druženje s osobom, Isusom, jer je razmatranje dinamična stvarnost. Što je u razmatranju jača ljubav i druženje s Isusom, produbljuju se prijateljski odnosi, koji završavaju u dubokoj ljubavi i motrenju. Kako bi molitva razmatranja urodila plodom i povezala nas s Bogom, treba imati na umu da *izvan Božje volje nema ništa bolje, slađe.*² Molitvom razmatranja rastu u nama kreposti. Takva molitva

nije samo za naš osobni duhovni rast u ljubavi prema Bogu, nego i rast u ljubavi prema bližnjemu. Zato će o. Gerard molitvu nazvati „disanje duše“. I još više: *Disanje: za sve vikanje, da svima pomognete Isuse i Marijo. Moram vikati duhom na sav glas da ne propadne duša spas.*³ Molitva razmatranja posebno treba obuhvatiti *grešnike i one koji pate.*⁴ Dok molimo, dok razmatramo, u nama raste sućut prema grešnicima i patnicima, jer je Sin Božji došao na svijet poradi grešnika. U svom razmatranju o. Gerard se

osvrće na misli sv. Jeronima, koji kaže da je *nepoznavanje Svetoga pisma, nepoznavanje Krista.*⁵ Krist je došao na svijet da pokaže milosrdno lice Boga našega. Stoga, uzmi Pismo, razmatraj, upoznaj Krista i njegovo milosrđe! U

razmatranju se osvrće i na misli sv. Pavla: *Poznaj se Sveta pisma koja su vrsna učiniti te mudrim tebi na spase nje po vjeri, vjeri u Kristu Isusu* (2 Tim, 3,15). U molitvi razmatranja, preko spoznaje istine sadržane u Svetom pismu, prijedimo na konkretna djela ljubavi i milosrđa, poručuje nam o. Gerard.

(nastavlja se)

¹ *Milosrdnost*, 004838-39, (2).

² *Theologia pastoralis*, 002772.

³ *Isto*, 002820.

⁴ *Isto*, 003383.

⁵ *Milosrdnost*, 004839, (2).

Župni listići – „pastoralno oruđe“ župne zajednice

Piše: Marko Tucakov

Biti informiran o onome što se oko njega događa jedna je od važnih potreba čovjeka. Nju je, doduše, u suvremenom okruženju modernih medija vrlo lako zadovoljiti. Ipak, prave informacije, one koje izgrađuju pozitivne elemente ljudske osobe, i koje su poticajne, sve je teže naći. *Zvonik* se već više od dva desetljeća trudi biti nepresušni izvor upravo takvih informacija. Manje je poznato da *Zvonik* ima i mnogobrojne „manje rođake“, svoje male „pomagače“ po našim zajednicama.

Različite su zajednice na različite načine pristupile potrebama informiranja vjernika. Da ne bude pitanja „Što je to župnik rekao?“, „Na koju nakanu i kada je misa“, pojedine su odlučile da obavijesti o životu župe ne budu samo usmeno izrečene (posebno ako prigoda za to postoji samo jednom tjedno), nego i napisane. No, ukoliko su napisane samo na „zidnim novinama“, možda svi neće do njih doći. Ovi i drugi pastoralni razlozi doveli su do prvog pokreta objavljivanja župne periodike, često nazvane (liturgijsko-) pastoralni listić. Upoznajemo vas s njihovim sadržajem, nakanama i očekivanjima nakladnika, te se nadamo potaknuti ovakvu formu informativno-publicističkog angažiranja u našim zajednicama.

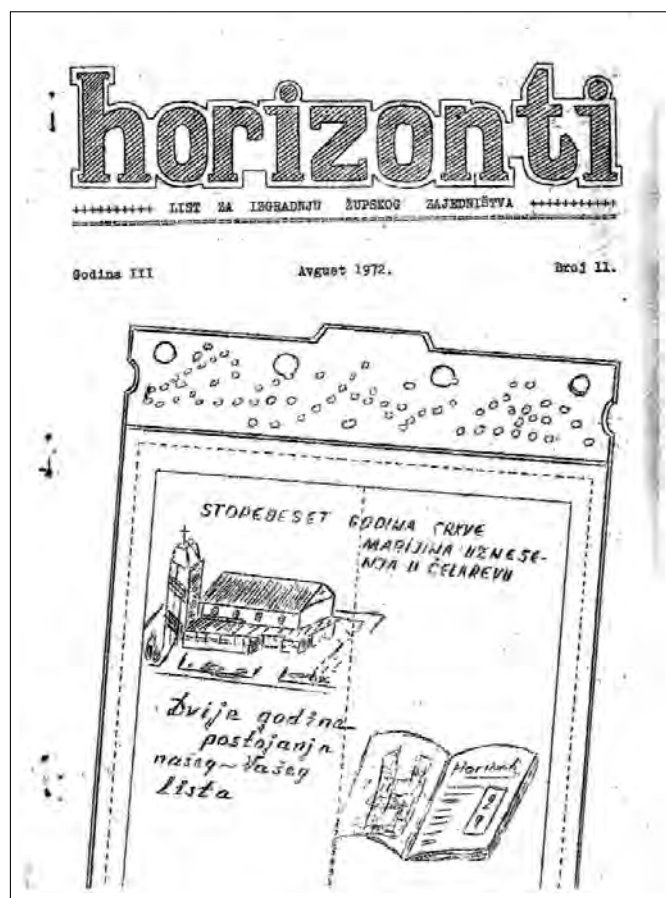
Ključna osoba u pokretanju župnih listića

Uloga župnika, odnosno voditelja zajednice, izgleda, odlučujuća je kod donošenja odluke o pokretanju ovakvih glasila, a oni su najčešće i urednici i autori dobrog dijela tekstova. S druge strane, čini se da na župnika pada i najveći dio odgovornosti da se planirano i najavljeno i ostvari. Iz nekih od listića na koje ćemo se osvrnuti izvire snažni apeli župnika za jačanjem angažiranosti članova zajednice u osmišljavanju listića, te bi to svakako bilo uputno uzeti u obzir prilikom njihova pokretanja. Listići su najbolja prilika da budu „pastoralno oruđe“ cijele zajednice. Potrebno je, naime, puno motiva i snage, a i ponešto tehničkog znanja da se materijal pripremi, događaji organiziraju, provjere, oblikuju, a najave tiskaju, te sprema za čitatelje. Ipak, pastoralni listići u nekim slučajevima nisu samo namijenjeni jednoj župi ili zajednici. Oni su pravi rasadnik talenata, štand za informiranje daleko šire sredine o važnim događajima i, često, vrlo važno katehetsko pomagalo.

Povijest razvitka župnih listića na prostoru Subotičke biskupije

Horizonti, list župe Bezgrešnog začetca Blažene Djevice Marije u Bačkoj Palanci je vjerojatno prvi župni list pokrenut u Subotičkoj biskupiji još 1970. godine. Njegov podnaslov je bio *List za izgradnju župnog zajedništva*, i on

vrlo jasno oslikava i nakanu, i uređivački pristup, ali i motive urednika i suradnika koji su ga uređivali. Odgovorni urednik, pokretač ovog glasila bio je pokojni župnik Bačke Palanke, Čelareva, Mladenova, Obrovca i Gajdobre **mr. Lazar Ivan Krmpotić** (1938.-2006.), a osmišljavao ga je, i izdavao „župski zbor suradnika“, kako je to navođeno u impresumu. Članci su bili pisani pisačim strojem, a između njih uklapane su ilustracije, vinjete ili stilizirani naslovi koji su bili djelo župnika i njegovih suradnika. List je izlazio u nakladi palanačkog Župnog ureda, bio je umnožavan ciklostilom (pomoću papirnate matrice otipkane na pisačem stroju, bez strojopisne vrpce) i dijeljen je župljanima. U listu su bili objavljivali tekstovi na hrvatskom i mađarskom jeziku, dva liturgijska jezika koja se i dalje koriste u ovoj župi, s tim što je broj članaka na mađarskom jeziku bio nešto manji. List je izlazio od 1970. do 1978. godine. Godišnje je izlazilo nekoliko brojeva prigodom većih blagdana, najviše 5 ili 6. Do 1978. izašla su 24 broja.

I danas, nakon 46 godina od pokretanja *Horizontata*, čitatelji preostalih primjeraka ovog lista mogu osjetiti duh Drugoga vatikanskog koncila, kojim je ovaj list odisao, i koji je ovaj prezbiter imao zadaću učvrstiti među vjerni-

cima kojima je bio poslan. Tekstovi prvih brojeva prate i pojašnjavaju liturgijsku obnovu koja se provodila nakon završetka Koncila, a koju je bilo potrebno prezentirati vjernicima tako da je razumiju i prihvate. Energija koja je uložena u, tada aktualnu, reorganizaciju crkvenih općina, formaciju pastoralnih vijeća i organiziranje skupina koji su ih činili, primjerice, vrlo je vidljiva. Ova zajednica, tada jedna od većih u južnoj Bačkoj, dobivala je, s druge strane, stručnu katehetsku pouku, koja obujmom zauzima veliki dio pojedinih brojeva i koja je redovito bila pisana na oba jezika. Drugi obvezatni dio lista bile su „Vijesti i obavijesti“ iz života ove župne zajednice. Ostali dio sadržaja ispunjavaju intervjui, kritičke rasprave, meditacije, originalna proza (članova župne zajednice).

Teško je danas, bez nedostajućih elemenata, ali i svjedoka – čitatelja ovog lista, saznati bilo što o prijemu ovog lista kod publike. Poticajnost tekstova, motiviranost i zauzetost urednika i „zboru suradnika“, čini se, neupitni su, i sigurno su pridonijeli izgradnji ove zajednice, ali i narednim publicističkim inicijativama. Krmpotić je, naime, bio urednikom i *Bačkog klasja* i *Subotičke Danice*.

Župni listić subotičke župe sv. Roka

Shemu našeg tipičnog župnog listića imaju i iznimno sadržajne mjesečne *Župne obavijesti župe svetog Roka Subotica*, koje su počele izlaziti 1998. godine. Ove *Obavijesti* počinju uvodnim obraćanjem župnika (često kateheza, no ne i obvezatno), koje zauzima najviše stranicu i pol. Nakon ovog priloga slijedi velika količina dobro strukturiranih obavijesti: stalna mjesečna događanja, važnija događanja u župi i gradu tijekom mjeseca, stalni raspored događanja na župi, sakramenti, susreti, tribine i dogovori, radno vrijeme župnog ureda i popis osoblja koje je angažirano u pastoralu i ostalom radu na župi. Iako ovaj listić ima im-

presum, ne navodi se eksplicitno tko ga uređuje, ali je ostavljen kontakt župnika, **mons. dr. Andrije Anišića**. Pohvaljujemo što svaki broj *Obavijesti* ove župe sadrži jasnu promidžbu našeg *Zvonika*, imperativnim pozivom: „Neka ni jedna obitelj ne bude bez našeg katoličkog lista!“. Na stranici ove župe na Facebooku (*Župa sveti Rok*), od kako je pokrenuta, *Obavijesti* se objavljuju redovito, pružajući korisnicima ove mreže priliku virtualno pratiti život ove župe, ali i osobno sudjelovati u događajima koji se najavljuju. Tako ovaj pastoralni listić dobiva i dodatnu ulogu pouzdanog informatora o događajima koji sve katolike u Subotici i okolici mogu zanimati, što je izvanredan poticaj i za ostale listiće i suradnike koji ih pripremaju.

Svjetiljka

Svjetiljka je pastoralni listić koji zajednički izdaju župe sv. Josipa radnika u Đurđinu i sv. Marka u Žedniku od listopada 2006. godine. U Žedniku se podijeli 150 primjeraka, a u Đurđinu 60, što može biti i maksimalni broj obitelji koje ga čitaju. Žednički župnik **preč. Željko Šipek**, na naše pitanje o reakcijama župljana na listić, navodi da su one pozitivne, te da ga župljani rado čitaju, ali nose i onima koji ne dolaze u crkvu. *Listić je, zajedno sa mnogom, pokrenuo tadašnji đurđinski župnik vlč. Lazar Novaković, a sada ga uređujemo kolega vlč. Miroslav Orčić i ja. Zajednička je uvodna tema, koju odabirem uglavnom ja, dok oba-*

SVJETILJKA

Pastoralni listić župa
sv. Marka – Stari Žednik i sv. Josipa – Đurđin
godina 2016. – ožujak – br. 107
vlč. Miroslav Orčić, tel/fax: 4768-100;

vijesti nazvane „Ususret zbivanjima“ pišemo odvojeno, svaki za svoju župu. Uloga listića je pastoralna, da bolje informiramo vjernike o onome što se događa i što će se dogoditi na župi, kao i da raste naša vjera. Vjera se brani znanjem. Volim čuti vjernike kada citiraju ono što piše u „Svjetiljci“, jer to znači da ipak dopiremo do njih i na ovakav način, kaže preč. Šipek. On objašnjava i zbog čega se ovaj četverostrani listić upravo ovako zove. Svjetiljka svakako ima svoju pozadinu u kršćanskom kontekstu, jer ona osvjetljava put. Čovjek uz nju nije u mraku i ne mora se bojati da će pasti ili napraviti neki krivi korak jer ne vidi kuda ide. U tom kontekstu smo i mi, svećenici ovih dviju župa, željeli da naši vjernici budu informirani i duhovno obogaćeni (osvijetljeni), pojašnjava on.

U *Svjetiljci* se također oslikava život ovih dviju zajednica. Događaja je u objema puno, i sasvim je opravdano planirati ih i najaviti mjesec dana unaprijed, kakva je i dinamika izlaženja ovog listića. Čini se da su upravo ovo i najpotrebnije informacije koje župljani trebaju i u odnosu prema kojima se ravnaju. Treba reći kako se upravo taj tip informacija (bez drugih sadržaja) može naći u zasebnim župnim obavijestima nekolicine naših župa, te da ih mnoge publiciraju na internetu. Bitan (ponegdje i najvažniji) dio obavijesti je raspored misnih nakana kroz tjedan ili mjesec, pa je on i temeljem nekolicine pastoralnih listića.

STALNA MJESEČNA DOGAĐANJA

Klanjanje u našoj crkvi: 29. 04. od 8 do 24 sata
Misa u čast bl. Marije Petković: 9. 04. u 8 sati
Dan sluge Božjega o. Gerarda Tome Stantića: 24. 04. u 9 sati
Pobožnost sv. Antunu: utorkom u 8 sati od 12. 04.

TRAVANJ (april) 2016.

VAŽNIJA DOGAĐANJA U ŽUPI I GRADU

- 1. 04. Prvi petak u mjesecu - pobožnost Srcu Isusovu bit će poslije sv. mise
- 3. 04. Nedjelja Božanskog Milosrđa
- 4. 04. Liturgijska proslava BLAGOVJESTI - misa u našoj crkvi 17,30 sati
- 17. 04. Nedjelja dobrog pastira - Dan molitve za duhovna zvanja
- 25. 04. Blagoslov žita u našoj crkvi poslije mise u 8 sati;
 - u Đurđinu - misa u crkvi u 16,30 sati. Poslije mise procesija i blagoslov žita na obližnjoj njivi
 - klanjanje u kapeli kod sestara Kćeri Milosrđa od 15 do 17 sati
 - imendan našeg duhovnog pomoćnika mons. Marka Forgića

Reportaža

Župni list *Glas župe sv. Petar i Pavao* *Bački Monoštor*

Šestolisni župni list *Glas župe sv. Petar i Pavao Bački Monoštor* izdaje istoimena župa četiri puta godišnje, i distribuirana među svojim župljanima. Izdanja za 2014. i djelomice 2015. dostupna su na profilu župnika **vlč. Gorana Vilova** na „najvećem digitalnom novinskom štandu“ (<https://issuu.com/goranvilov>). „Glas“ je vrlo zanimljiv. Većina sadržaja je prigodnog formativnog i katehetskog karaktera (naslovnica i najmanje dvije stranice), upućujući na pojedine liturgijske svetkovine, jer list izlazi, ili je izlazio, o Uskrsu, Došašću, Božiću i prije zavjetnog dana ove župe (13. listopada). Osim toga, dio koji je neizostavan je i fotografski kutak, koji prikazuje fotografije pojedinih događaja od značaja za župu. Prava je šteta što se ti događaji ne prezentiraju i u *Zvoniku*, u koji vijesti o događajima iz Monoštora stižu samo povremeno. Tako naši redoviti čitatelji vjerojatno ne znaju da je 12. listopada 2014. na misi zaziva Duha Svetoga u Monošturu, uz svećenika i đakona, sudjelovalo preko 120 djece monoštorske osnovne škole, njihovi roditelji, kumovi, učitelji i nastavnici! Događaj je to kojim se malo koja naša župa može pohvaliti. Sigurno je u ovakvim predstavljajima, s druge strane, i posebna draž ovakvih publikacija, ali se tu krije i čarobni motiv pasioniranih ljubitelja župnog pastora za otkrivanjem sadržaja župnih listova.

Obavesti

Među njima je i listić *Obavesti* kojim se informiraju o župnim aktivnostima župljani čak triju župa. Zajednički im je župnik, **preč. Jakob Pfeifer**, koji odgovara za sadržaj ovog tjednog informatora – složenice od šest strana. To su apatinske župe Uznesenja Marijina i Presvetog Srca Isusova i odžačka župa sv. Mihaela arkandela. Osim obavijesti u vidu rasporeda misa i pobožnosti na ova tri misna mjesta, listić donosi i misne nakane. S druge strane, tu je i jedan odlomak iz Svetog pisma, ne nužno, ili čak ne uopće vezan za navještaj evanđelja nedjelje kojom se završava tjedan. Ovo je jedini trojezični pastoralni listić u našoj biskupiji. I obavijesti i ulomci iz Biblije redovito se objavljuju na hrvatskom, mađarskom i njemačkom (liturgijski jezici koji se smjenjuju u ovim župama), dok se povremeno pojavljuje i slovački. *Obavesti* ne donose druge informacije, no zadovoljavaju obrazac koji slijede i ostali predstavljeni listovi: formacija i informacija. Nažalost, na naslovnici je web-adresa internetske stranice župe, koja već neko vrijeme ne funkcionira.

Listić zemunske župe sv. Ivana Krstitelja

Tjedne obavijesti objavljuje i zemunska crkva sv. Ivana Krstitelja, zajednica koju vode oci franjevci zagrebačke provincije. Izlaze redovito od 2013. i objavljuju se na internetskoj stranici crkve i samostana ([\[zemun.com\]\(http://www.franjevci-zemun.com\)\). Za razliku od prethodno predstavljenih, *Tjedne obavijesti* izlaze u boji, uz nešto više dizajnerskog angažmana. Struktura je standardna: tu je nedjeljni navještaj evanđelja, detaljna kateheza \(uvijek iz franjevačkih izvora, na čak polovice od 4 stranice koliki je obujam listića\), tjedni kalendar, raspored misa i pobožnosti te kontakt ureda gvardijana, **fra Željka Paurića**. Nema informacija o tome tko uređuje listić.](http://www.franjevci-</p></div><div data-bbox=)

Listići u Srijemskoj biskupiji

Specifičnost Srijemske biskupije je župni listić petrovaradinske župe Uzvišenja sv. Križa koji je sasvim prepoznatljivo nazvan zazivom iz obreda Velikog petka *Evo drvo križa*, i kojeg je pokrenuo nedavno preminuli petrovaradinski župnik **vlč. Stjepan Barišić** (1951.-2015.). **Petar Pifat**, kantor i župni suradnik, koji je sudjelovao u osmišljavanju lista, kaže da je forma sadržaja bila identična za svaki listić. *Uvodnu riječ redovito je osmišljavao župnik. U taj uvodni tekst ukomponirana je slika ili fotografija koja govori o evanđeoskoj poruci toga tjedna ili, pak, o poruci koju upućuje župnik. Unutarnje stranice zauzimaju sva tri nedjeljna biblijska čitanja, uz sličicu koja je izravno pove-*

*zana s tematikom evanđelja toga dana. Druga polovica unutrašnjosti posvećena je redovito priči iz života ili nekom bližem tumačenju pojma koji je u središtu interesiranja toga dana/tjedna. Bit ovih priča je poruka koja treba biti u svezi s porukom evanđelja. Zadnja stranica donosi obavijesti i najave u župi i iz života Crkve u Petrovaradinu i Srijemu, te nakane sv. misa u župi i kraću kršćansku poruku koja dominira potonjim dijelom ove stranice listića, a koja je, opet, u svezi s porukom evanđelja toga dana, kaže Pifat. On dodaje da je listić dijeljen u toj župi u broju od 80 do 100 primjeraka, i da je većina bila uvijek podijeljena. Nakon Barišićeve smrti, listić je uređivala **Kristina Štimac**, župna suradnica. Trenutačni upravitelj ove župe je **vlč. Ivan Rajković**.*

Treba reći i da vrlo značajnu tradiciju župnog tiska imaju i župe sv. Rozalije u Temerinu i Presvetog Srca Isusova u Senti. Temerinska župa od 1989. godine izdaje list *Harangszó (Glas zvona)* tri puta godišnje, na uočnice Uskrsa, zavjetnog dana (Sv. Ilija prorok) i Božića, i objavljuje ga na svojim internetskim stranicama www.plebانيا.temerin.info, a cirkulira i u 2000 tiskanih primjeraka. Urednik je temerinski župnik i bački arhiprezbiter **preč. László Szungyi**. U Senti četiri puta godišnje izlazi župni list *Előkövek (Živo kamenje)*, a uređuje ga župnik **vlč. Nándor Bankó**.

Za nadati se je da ovaj uzorak nije potpun! Ipak, u vrijeme pripreme članka autor je kontaktirao prezbitere svih župa u kojima se koristi hrvatski jezik u Subotičkoj biskupiji. Odgovora o postojanju župnih pastoralnih listova nije bilo, ili su bili negativni, te je ovo skromno razmatranje sastavljeno samo od analize onih koji su autoru bili dostupni, a taj broj ipak nije zanemariv. Tamo gdje postoje, i župnici i vjernici se slažu da pridonose izgradnji župne zajednice.

Razgovor s pučkim misionarom paterom Zvonkom Vlahom

Izadimo iz svojih pustinja

Razgovarao: Ivan Andrašić

U duhovnim vježbama sv. Ignacija čovjeku se pomaže upoznati samoga sebe, smisao njegova života, te kakav odnos treba imati prema Bogu i prema drugim ljudima

Pater Zvonko Vlah rođen je u Baranji, a trenutno je na službi u Opatiji kao ravnatelj *Doma duhovnih vježbi* i *Rezidencije Družbe Isusove*. P. Zvonko je, osim toga, i nacionalni tajnik *Apostolata molitve*, te pučki misionar. Prigodom pučkih misija održanih u Sonti u ožujku 2016. rado se odazvao pozivu na razgovor za *Zvonik*.

U duhovnim vježbama sv. Ignacija čovjeku se pomaže upoznati samoga sebe, zatim koji je smisao njegova života, a i kakav odnos treba imati prema Bogu i prema drugim ljudima. Upravo iz tih duhovnih vježbi nastale su i pučke misije.

Zvonik: Što su, ustvari, pučke misije?

□ **P. Zvonko Vlah:** Dopustite mi najprije reći da pripadam redovničkoj zajednici *Družbe Isusove*, čiji je utemeljitelj **sveti Ignacije Lojolski**. Ignacije je živio u jednom prijelomnom razdoblju povijesti, kad je srednji vijek bio na zalasku, a rađao se novi vijek. Uz redovničku zajednicu *Družbe Isusove*, čiji je sv. Ignacije utemeljitelj, zaslužan je i za duhovne vježbe za koje možemo reći da su plod njegovog obraćenja. Kratko rečeno, u duhovnim vježbama sv. Ignacija čovjeku se pomaže upoznati samoga sebe, zatim koji je smisao njegova života, a i

kakav odnos treba imati prema Bogu i prema drugim ljudima. Upravo iz tih duhovnih vježbi nastale su i pučke misije. Svjedoci smo da se danas toliko naglašava potreba za obnovom: obnovom na području gospodarstva, medicine, prosvjete, politike itd. Pučke misije pak ukazuju kako svakoj drugoj obnovi treba prethoditi prije svega obnova čovjeka, jer ako je čovjek u sebi razdi-

jeljen i rastrgan duhovno, psihički i fizički kao takav teško može ostvariti nešto dobro za sebe ili za druge. Pučke misije su se pokazale kao jako dobar način koji čovjeku i danas može pomoći kad je u krizi njegov vlastiti identitet.

Misije se održavaju naviještanjem, slušanjem i razmišljanjem nad Božjom riječju koja je jedina sposobna probuditi savjest ljudi.

Zvonik: Kako se održavaju pučke misije?

□ **P. Zvonko Vlah:** Misije se održavaju naviještanjem, slušanjem i razmišljanjem nad Božjom riječju koja je jedina sposobna probuditi savjest ljudi.

Naviještanjem: Misionari dolaze propovijedati Božju riječ svima koji su tražitelji prave istine i pravih vrednota za koje se isplati živjeti. Danas je, nažalost, ljestvica vrednota jako poremećena. Često se na prvo mjesto stavlja ono što bi čovjeku trebalo služiti da bude više čovjek, a sam se čovjek zapostavlja i time gubi svoje dostojanstvo te postaje ovisnik materijalnih i propadljivih vrijednosti. Nerijetko se stvaraju i ovisnosti o raznim porocima koji čovjeka čine robom. U takvim okolnostima naviještena riječ Božja je kao melem na ranu.

Slušanjem: Ljudi su i danas pozvani čuti *Božju riječ*. Potrebno je u svakidašnjoj užurbanosti ali i buci malo zastati i osigurati si potrebno vrijeme da bi se mogla prepoznati i

čuti *Božja riječ*. Oni koji sudjeluju na pučkim misijama u početku su skeptični kad čuju da misije traju tjedan dana i kad vide koliko je program zahtjevan. Zaista je potrebno reorganizirati se i pripremiti ako se želi uključiti u tzv. *duhovno misijsko hodočašće* koje se događa u crkvenom prostoru jedne župe. Međutim, gotovo svi na kraju izjavljuju da je sve skupa brzo prošlo, jer *Božja riječ* ima čudotvorno djelovanje.

Razmišljanjem: Vjernici se otvaraju Bogu kao Dobrom Ocu preko molitve. Svima nam je poznato koliko je blagoslov kad blaga kiša natapa suhu, ispucanu i žednu zemlju kako bi donijela potreban plod. Isto tako važna je i toplina sunca koja pospješuje rast i sazrijevanje. Nakon navještaja i slušanja *Božje riječi* u pučkim misijama, razmišljanje o riječi i molitva po kojoj se događa susret s utjelovljenom Riječi ostvaruje isti proces u duhovnom životu svakog sudionika te na duhovni način natapa rosom milosti i grije Božjom ljubavlju svaku dušu koja donosi rod potreban za život kako u vremenitosti tako i za vječnost.

Iako se pučke misije odvijaju u župi za župnu zajednicu s ciljem da bi se ponovno probudila uspavana vjera u vjerničkim srcima, one ne isključuju i sve druge koji su još uvijek na putu traženja ili su se udaljili od crkve i Boga zbog tko zna kojeg razloga.

Zvonik: Kome su namijenjene pučke misije?

□ **P. Zvonko Vlah:** Misije su namijenjene svim ljudima dobre volje, a posebno onima: koji žele više upoznati Isusa Krista i njegovo Evanđelje; koji žele da u njihovoj obitelji bude kao u kući Božjoj; koji su mladi i mladima u srcu žele ostati i onda kad ostare; koji ponovno žele započeti vjerski život; koji su napustili kršćansku praksu; koji se žele osloboditi zla; koji su nestalni u vjeri; koji više ne vjeruju. Iako se pučke misije odvijaju u župi za župnu zajednicu s ciljem da bi se ponovno probudila uspavana vjera u vjerničkim srcima, one ne isključuju i sve druge koji su još uvijek na putu traženja ili su se udaljili od crkve i Boga zbog tko zna kojeg razloga.

Zvonik: Koji cilj žele postići pučke misije?

□ **P. Zvonko Vlah:** Već iz onoga što sam rekao može se zaključiti da pučke misije žele postići duhovnu obnovu prije svega kršćanske obitelji i župne zajednice. Zatim žele učvrstiti svu braću i sestre u vjeri, nadi i ljubavi. Napokon, ono najvažnije, žele da učvrstimo krsni savez vjernika sa svojim Bogom.

* * *

MISIJE U SONTI

Moji su dojmovi pučkih misija u Sonti vrlo pozitivni i smatram da su one, nakon posljednjih misija koje su bile 1974. godine, bile potrebne. Vjernici koji su cijeli tjedan sudjelovali na njima, a brojčano ih je bilo svaki dan kao nedjeljom na svetoj Misi, sve su pratili i prihvaćali s velikom pažnjom

Zvonik: Od 13. do 20. ožujka imali ste pučke misije u Sonti. Kako su one izgledale i kako biste ih rezimirali?

□ **P. Zvonko Vlah:** Dakle i u Sonti su bile održane *pučke misije* po modelu duhovnih vježbi sv. Ignacija. U dogovoru sa župnikom vlč. **Josipom Kujundžićem** nastojao sam se prilagoditi mogućnostima župljana s obzirom na njihov dolazak, kako bi *Božja Riječ* bila što djelotvornija. Program misija se odvijao na tri razine: **zajednički program** (namijenjen svima), a to je **misas s tematskom propovijedi** na-

večer, te posebne pobožnosti pola sata prije mise (**prva razina**), poseban naglasak bio je stavljen na **staleške poduke**, tj. susrete za pojedine dobne skupine, od najmanje djece, preko djece osnovne škole i mladih, do odraslih: roditelji, odnosno bračni parovi, i starih i bolesnih (**druga razina**); konačno, od velike je važnosti i mogućnost **osobnih susreta**: uz osobnu svetu ispovijed bila je prigoda i za pojedinačne razgovore (**treća razina**). Svoje dojmove bih povezo s onima koji smatraju da taj apostolat nije više aktualan, da bi trebalo tražiti nešto suvremenije. Istina, na *pučke misije* danas ne dolaze mase ljudi kao nekoć, ali ni u redovitom pastoralu u župama vjerski život se više ne odvija kao prije. Toga moramo biti svjesni i moramo se prilagoditi vremenu u kojem živimo. Iako smo zadržali klasični oblik *pučkih misija*, u mnogim situacijama se prilagodimo današnjim prilikama. Uzevši u obzir netom rečeno moji su dojmovi *pučkih misija* u Sonti vrlo pozitivni i smatram da su one, nakon posljednjih misija koje su bile 1974. godine, bile potrebne. Vjernici koji su cijeli

tjedan sudjelovali na njima, a brojčano ih je bilo svaki dan kao nedjeljom na svetoj Misi, sve su pratili i prihvaćali s velikom pažnjom. Držim da će od misija imati koristi i župnik, koji je sve jako dobro pratio i mogao je vidjeti gdje je potrebno uložiti više truda da bi župna zajednica bila još življa i dinamičnija.

Želim da uz pomoć i susret s Uskrnulim Gospodinom što prije

izađemo iz svojih pustinja i susretnemo se jedni s drugima, otkrivajući jedni u drugima Gospodina koji je u potrebi koju mi možemo ispuniti.

Zvonik: Koja je, nakon održanih pučkih misija, vaša uskrsna poruka vjernicima u Sonti?

□ P. Zvonko Vlah: Poznato nam je da je papa Franjo ovu godinu proglasio jubilarnom godinom *Božanskog milosrđa*. Korizmeno vrijeme se često povezuje sa slikom PUSTINJE. Čovjek današnjice ne samo da se nalazi u pustinji, unatoč tolikih mogućnosti koje dopiru do njega da bi mu olakšale protok informacija i pospješile zajedništvo, nego se ta pustinja nalazi i u njegovom životu. Taj isti čovjek, po Božjoj zamisli, nije stvoren niti za pustinju u koju ga je uvukao ovaj svijet, a isto tako, nije stvoren niti za onu korizmenu pustinju, već Bog želi da izađemo iz pustinje, te da nam ova godina *Božanskog milosrđa* bude kao vjetar u leđa koji će nam pomoći susresti se sa sobom i s bližnjima, jer svi imamo i materijalne i duhovne potrebe. Stoga, zaključujući ovaj intervju, svim čitateljima *Zvonika* želim da uz pomoć i susret s Uskrnulim Gospodinom što prije izađemo iz svojih pustinja i susretnemo se jedni s drugima, otkrivajući jedni u drugima Gospodina koji je u potrebi koju mi možemo ispuniti.

Uskrсни program u Gradskoj knjižnici

U organizaciji „Recitatorskog društva Csáth Géza“ na Veliki ponedjeljak u subotičkoj Gradskoj knjižnici priređena je glazbeno-književna večer, kao priprema i uvod za uskršne blagdane. U okviru te večeri nastupio je sjemenišni zbor Schola Cantorum Paulinum.

Zbor je pod vodstvom **mons. Josipa Miocsa** i uz instrumentalnu pratnju **vlč. Dragana Muharema** izveo koralne melodije, kanone i višeglasne skladbe. Program je, kao i ranijih godina, organizirala **prof. Ema Horvat**, koja već dva desetljeća uključuje i učenike „Paulinuma“.

Posjetili smo „Pisanicu od srca“

Uoči uskršnih blagdana iskoristili smo priliku fotografirati se pokraj velikog uskršnog jajeta na platou ispred Franjevačke crkve u Subotici. „Pisanica od srca“ naziv je projekta Turističke zajednice Turopoljsko-križevačke županije, koja je darovala Subotici jaje za Uskrs, a tu praksu provode već deset godina u europskim gradovima. Ovo uskršno jaje su oslikali umjetnici naivnog slikarstva iz Podravine.

Oprostili smo se od naše drage tete Vite

„Majka Paulinaca“, draga **teta Vita**, preminula je 31. ožujka. Ona je trideset godina pomagala i radila za „Paulinum“ i za Paulince. Na sprovodu, na kojem smo svi sudjelovali, od pokojnice se u ime sjemeništa i gimnazije „Paulinum“ oprostio naš rektor gđin Miocs isprativši je na put vječnog mira i počinka. Rektor je podsjetio kako se tata Vita žrtvovala sve do posljednjeg trenutka, kada ju je starost i bolest svladala. „Ona je obično došla u sjemenište već u jutarnjim satima i radila razne poslove, sve do popodnevni sati. Teti Viti nismo trebali ništa kazati ona je sama znala što treba činiti, što treba uraditi. Jednom riječju, možemo kazati da je ona živjela za „Paulinum“. Sada dok njezino tijelo ovdje pred nama leži, puni zahvale i pobožnosti molimo dragoga Boga za pokoj njezine duše.“

Za dvadesetpetu godišnjicu rada u sjemeništu, dobila je blagoslovljenu sliku Svetog oca pape. Na dan ukopa, 1. travnja, mons. Josip Miocs je služio misu zadušnicu za pokojnu tetu Vitu u sjemenišnoj kapelici.

Susret u Kupusini i Apatinu

Na treću uskršnu nedjelju, Paulinci su posjetili župe u Kupusini i Apatinu.

U crkvi svete Ane u Kupusini srdačno nas je dočekao **vlč. Tibor Zsúnyi**. Svečanu svetu misu predvodio je rektor **mons. Josip Miocs**, uz koncelebraciju domaćeg župnika i đakona **Arnolda Lukača**, pomoćnog odgojitelja sjemeništa. Paulinci kao i uvijek aktivno su sudjelovali u liturgiji. Misna čitanja su čitali **László Balog**, **Tamás Lipót** i **Árpád Morvay**. Svetu misu je uzveličao zbor „Schola Cantorum Paulinum“. Nakon lijepe i kratke propovijedi rektora, svjedočio je i govorio **Attila Kátana**. Za vrijeme pričesti **Mihály Oros** i **Danijel Hatnađ** izveli su skladbu na flautama „Menuet“ Thomasa Britena. Nakon svete mise, mladi su postavljali pitanja u vezi naše škole, na koja smo mi rado odgovarali. Kratki susret s mladima ostat će nam dugo u sjećanju.

Posjetili smo i etno-kuću, gdje smo pogledali razne tradicionalne predmete, a potom nas je domaćica počastila obilnim ručkom.

U poslijepodnevni satima u Apatinu smo pogledali katoličku crkvu Srca Isusova, koju su uz pomoć tamošnjih vlasti, uspjeli renovirati i pretvoriti u muzej. Muzej smo obišli uz pratnju profesora **Borisa Mašića**, koji nam je tumačio povijest Apatina i crkve, te pokazao brojne eksponate.

Velika hvala svima na divnom i bogatom danu a napose Bogu na lijepom vremenu.

D. J.

Školski vjeronauk u Baču

Naši satovi vjeronauka u školi, kako osnovnoj tako i u srednjoj, raznovrsni su i sastoje se od niza aktivnosti: molitve, čitanja, crtanja, bojanja, pjevanja, prepisivanja bitnih odlomaka, popunjavanja nastavnih listića, spajanja točaka, križaljki, osmosmjerkki, labirinata, raznih kvizova, asocijacija pa čak i gledanja biblijskih crtanih ili kršćanskih filmova.

OŠ „Vuk Karadžić“ u Baču broji 351 učenika, a katolički vjeronauk pohađa samo 14 učenika. Svake godine se broj smanjuje zbog opće poznatog problema rađanja sve manje djece, ali utječu na to i drugi faktori poput malog broja katolika, mješoviti brakovi, zadnji sati u rasporedu itd. Iako ih je malo, stvarno su kao odbačena djeca. Za ovu je školu specifično to što često imamo zajedničke satove s djecom koja pohađaju pravoslavni katehizis. Spajamo ih kada imamo iste teme, a najviše uoči blagdana. Djeca jako vole ove satove na kojima mogu naučiti običaje svojih vršnjaka druge vjere te se na ovaj način već od malena uče toleranciji prema drugima i različitostima. Naravno da je tu bitna suradnja vjeroučitelja, a plod naše suradnje i zajedničkih satova je Božićni kutak u holu škole.

Stav djece prema vjeronauku...

Što sam naučio/la na vjeronauku?

– Sat vjeronauka najviše volim. Jako mi se sviđa. Uvijek mi je zanimljivo. Volim vjeronauk zato što nas vjeroučiteljica uči lijepim stvarima i onome u što ja vjerujem. Vjerujem u Boga, Oca, Isusa, Crkvu i u blaženu djevicu Mariju. Sretan sam uvijek kada naučim nešto novo. Volim učiti o anđelima, svetim sakramentima i o vječnom životu. Saznao sam da moja baka nije sama na nebu i da me čuva odatle. Sretan sam zbog toga. – **Marija Milanović, IV₁**

Što ti se dopada na vjeronauku?

– Dopada mi se to što nas nastavnica na različite i vrlo zanimljive načine uči o Bogu.

Od kojih aktivnosti se sastoje sati?

– ...crtamo, bojimo, pravimo razne predmete od različitih materijala, učimo, pišemo, gledamo kršćanske filmove... – **Irina Milanović, VII₂**

Srednju poljoprivrednu školu u Baču pohađa 137 učenika. Od toga je na Katolički vjeronauk upisano njih 23. Do početka ove školske godine vjeronauk je predavao vlč. **Josip Štefković**. Na samom početku sam imala veliku tremu, ali sada mogu reći da je mnogo lakše predavati u srednjoj nego u osnovnoj školi, ponajprije stoga što većinu učenika poznajem iz osnovne škole, a drugo, jer su mnogo razumniji i mogu duboko ulaziti u teme s njima. Njihovo mišljenje će sve reći...

Što si naučio na vjeronauku?

– Na vjeronauku sam naučio razne stvari. Kroz zanimljive igre, tekstove i filmove učvršćujem svoju vjeru i učim nove stvari o njoj. Dopada mi se odnos učenika i nastavnika i rasprava o raznim životnim putovima i vrijednostima. Mislim da je vjeronauk od velike vrijednosti jer mi pomaže kada posustanem i posumnjam, vrati me na pravi i čist put vjere. Vjeronauk je važan dio obrazovanja koji nam pomaže da odrastemo u ljude sa stabilnom i čvrstom vjerom. – **Adam Balić, I₁**

Što ti se dopada na vjeronauku?

– ... to što možemo biti otvoreni prema vjeroučiteljici i što osim što učimo možemo pričati i o raznim životnim problemima. – **Tamara Šafarik, III₁**

– ... teme koje obrađujemo i o kojima pričamo, a to su teme za odrasle ljude kao i kojim putem da idemo u budućnosti. – **Bernard Bujak, IV₁**

– ... zato što pričamo o ozbiljnim stvarima, sviđa mi se smisao, način na koji nas vjeroučiteljica upućuje na vjerski život. – **Benjamin Gašparovski, IV₁**

Što misliš, zašto je vjeronauk važan u školi?

– ... da bi nas poticali da idemo u crkvu, da budemo bliži Bogu, jer ako nemamo vjeronauk u školi možemo nesvjesno zapostaviti Boga. – **Magdalena Pos, I₁**

– ... zato što nas vjeronauk uči o našoj i drugim vjerama, o tome kako da budemo dobri i vjerni ljudi, kao i o našim običajima i vjerovanjima. – **Patrik Doboš, II₁**

– ... zato što pričamo o ozbiljnim životnim situacijama, jer nas priprema za daljnji život, uči nas da živimo život s vjerom i da je širimo. – **Jozef Gašparovski, IV₁**

Marija Trusina

Iz crkvenih riznica

Piše: Ljubica Vuković Dulčić

Još uvijek nedovoljno istraženo područje su crkve u našem najbližem okruženju, ponajprije njihovi enterijeri. Najčešće uređivani u više navrata i tijekom dugog vremenskog perioda, čuvaju u sebi djela autora, zabilježanih i nezabilježanih, različitih stilskih izraza i izražena u različitim materijalima.

Jedan od onih autoriziranih djela je figurativni prikaz *Isusa u grobu* izliven u bronci, rađen za seosku crkvu Subotičke biskupije sv. Josipa Radnika u Đurđinu. Neuobičajen je kao takav u ovoj sredini, kako po rješenju tako i po materijalu u kojem je izrađen. Nastao 1969. godine, djelo je kipara i konzervatora Neste Orčića, rođenog u Subotici 1928. godine, koji je svoj radni i životni vijek proveo u Zagrebu, a profesionalno kao konzervator u Hrvatskom restauratorskom zavodu. Iako je profesija konzervatora bilo njegovu glavno opredjeljenje, Nesto Orčić ostavio je iza sebe opus kiparskih radova kojima se uklapa u ekspresionistička strujanja europskog modernog kiparstva druge polovice XX. stoljeća. Svoje skulpture (portretna plastika, figura, reljef, plaketa) najčešće oblikuje u gipsu, bronzi i kamenu, najčešće reduciranih oblika, ali s jasnim emotivnim naznakama izraženima formom. Diplomirao je 1956. godine u klasi Antuna Augustinčića, i do 1966. godine bio je suradnik u njegovoj Majstorskoj radionici. Usvojio je od učitelja osjećaj za forme i svedeni, pojednostavljeni stilski izraz, ali i osjećaj za kamen kao materijal.

Isus u grobu spada u skupinu radova koji potvrđuju njegovu naklonost religijskim temama i sadržajima, te dio njegovog angažmana na izradi plastike za katoličke crkve, a jedini je rad ove vrste izrađen za katoličke crkve Subotičke biskupije. Iako sklon ekspresivnom prikazu i tretiranju forme, priroda teme ga inspirira da ovaj prikaz Isusa u grobu definira mirnim tretmanom površina, naglašenom statikom lika i njegovog izraza.

Pored ovoga rada u crkvama Subotičke biskupije nalazimo i njegove radove iz grupe portretne plastike, s prikazima znamenitih svećenika s ovih prostora (Blaška Rajića u crkvi sv. Roka, Alekse Kokića u crkvi Isusova Uskrsnuća, Lajče Budanovića u Biskupijskom dvoru u Subotici, Ivana Antunovića, katedrala sv. Terezije Avilske), koji ga potvrđuju kao majstora koji zna portretiranome dati značajke vlastite osobnosti.

Nova knjiga

Dr. Marinko Stantić, *Moje misli k Nebu lete*

U nakladi Katoličkog društva za kulturu, povijesti i duhovnost „Ivan Antunović“, sredinom ožujka 2016. objavljena je knjiga dr. Marinka Stantića *Moje misli k Nebu lete*. Naslov potječe od naslovnog stiha istoimene pjesme koju je na HosanaFestu 2006. godine otpjevala skupina „Amos“ iz Sombora. Somborski ambijent i duh koji provijava kroz knjigu, oličen je i na njezinom ovitku, koji krase prikaz somborske župne crkve sv. Križa i vrta u dvorištu ove zgrade, gdje se okuplja zajednica koju već deset godina vodi ovaj svećenik Subotičke biskupije i doktor pastoralne teologije.

„Duh Sombora“ je izrodio i milje u kome su nastali zapisi objavljeni u njoj. To su, naime, susreti mladih koji žive na području ove župe, ali i uopće mladih Sombora, popularno nazvani „parlao-nice“, koje Stantić sa svojim suradnicima redovito organizira. Susreti imaju vrlo važan katehetski motiv, ali su, osim prilike za produbljanje vjere, isto tako i prigoda za međusobno druženje i zajedništvo, te mogu na neki način biti model za aktivnost u svakoj našoj zajednici. Čini se da su, ipak, izvan Sombora manje poznati, i da bi mogli biti aktivnije najavljivani u našim katoličkim medijima.

Knjiga sadrži 42 katehetske priče. One su angažirana razmišljanja autora o temama individualne vjere, njezinim počecima, primjerima osoba koje je ispunjavala, ali i poučnim krivim predodžbama koje imamo o njoj. Stantićeve kateheze, u kojima se ogleda i njegov osjećaj za pastoralne potrebe zajednice, ali i za potrebe razjašnjenja nedoumica koje ima svaki pojedinačni vjernik, sasvim su prigodni priručnik i putokaz o tomu kako uputiti misli čitatelja „k Nebu“. Naime, naše misli, često rasute na prostorima i u koordinatama u kojima se krećemo, teško je sistemizirati i sabrati. U rastresenostima koje naše doba tako upečatljivo karakteriziraju, iznenađujuće često se pojavljuju upravo pitanja koja se sramimo postaviti, najprije sebi, a onda i svome prezbiteru. Čini nam se da bismo trebali znati na njih odgovor! Pa zar nas nije vjeroučitelj o tome poučio još jako davno? Upravo su takva pitanja neki od naslova Stantićevih prikaza: „Zašto vjerovati u Boga?“, „Zašto Bog dopušta zlo?“, „Zašto se Bog skriva?“, „Od čega nas Bog spašava?“. Čak 23 pouke naslovljene su upitom, dakle više od polovice od ukupno predstavljenih. Iako se čini da je autoru bilo teže odgovarati bez opširne dogmatske elaboracije na pitanja koja postavlja ovako sažeto i eksplicitno, dojam koji ostavlja je da mu je to bio i osobni izazov. Ipak, svaka pouka oslonjena je na provjerene biblijske i praktičko-teološke izvore, čime se primjena objavljene knjižice u katehezi mladih (i odraslih) dodatno potvrđuje.

Objavljene pouke nisu podijeljene u cjeline, već slijede zahtjevan, dugačak put koji povezuje pitanja iz prvog i posljednjeg objavljenog zapisa: „Zašto je važno vjerovati?“ i „Kako biti sretan?“. Stantić potvrđuje da smo mi koji vjerujemo pravi sretnici. Sretan je onaj koji vjeruje, a vjerovanje je suština sreće. Sreća je potreba svih dje-lića naše duše, kako je do dobro primijetio i pisac predgovora za ovo izdanje, **mons. dr. Andrija Anišić**. Konačno, sretan je svatko tko može doći do ove knjige koja se može nabaviti u župnim ure-dima i crkvama Subotičke biskupije. Provjerimo zašto.

Knjiga se može kupiti u crkvama ili naručiti kod autora putem telefona 064/461-63-94. /**Marko Tucakov**/

Prorok Izaija

(II. dio: Deutero-Izaija)

Piše: dr. sc. *Tivadar Fehér*

Ova je knjiga nastala na kraju babilonskog sužanjstva, za vrijeme dolaska na vlast perzijskog kralja Kira (559.–529. pr. Kr.). Iznimno je bogata sadržajem, unatoč tome što ne poznajemo ime samoga proroka. Pošto tekst sliči veoma jako – stilom i sadržajem – velikom Izaiji, priključili su prvom proroku.

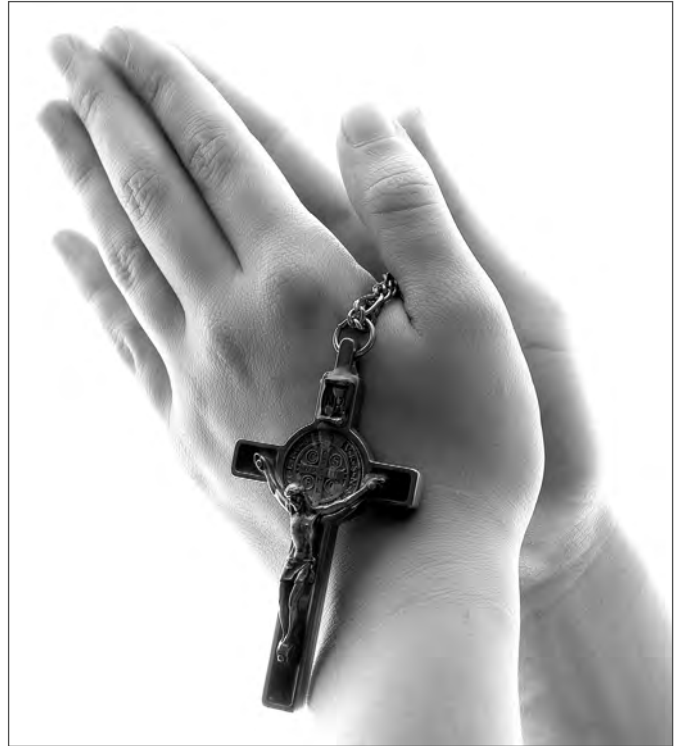
U knjizi su dvije stvari veoma bitne: a) Jahvina rasprava s tuđim božanstvima pred Izraelom, b) i Sluga Božji (Ebed Jahve). Mi ćemo se sada posvetiti prvoj temi.

Odmah na početku ove knjige Jahve poziva sve na sud, u kojem i On participira: *Zajedno pristupimo sudu* (41,1d). Pred Izraelom Bog poziva sve svjetske sile i njihova božanstva u parnicu, neka Židovi odluče tko ima pravo. Ključna rečenica je ova: *Otkrijte nam što će se poslije zbiti i poznat ćemo da ste bogovi. Učinite nešto, dobro ili zlo da se začudimo i prepadnemo zajedno* (41,23).

Izrael je na kraju sužanjstva; od kralja Kira dobio je dozvolu vratiti se u Judeju. Žalosni su, iznemogli... Jahve u toj povijesnoj situaciji želi pokazati da je i u vremenu kazne bio s njima. Izrael mora iz svoje sadašnjosti i iz pogleda na predašnja stoljeća uvidjeti ovu stvarnost. Kako? „Učinite nešto!“ – vi božanstva tuđih naroda ili velesile povijesti! Kada se Izrael vraća u Obećanu zemlju, gdje je Egipat, tako strašna vojna snaga? Gdje je Asirija, koja je uništila sjeverno kraljevstvo, i mnoštvo tolikih drugih država? Gdje je Babilon, pred kojim su drhtali mnogi mjesni vladari, pa i maleni izraelski kraljevi? Izabrani narod, koji se vraća u Judeju, u trenutku svoga povratka ne zna pokazati prstom ni na jednu od ovih sila: nestale su! Izgledale su tako moćne, gutale živote, nametale svoje zakone, i god. 538. pr. Kr. te velesile ne postoje! Više ništa ne mogu učiniti. Ali Jahve još dublje prosvječuje njihov razum, jer ono „Učinite nešto!“ – usmjereno je kao poziv tuđim božanstvima, koja su bili „bogovi“ tih velesila. Gdje je Ištar, Marduk, Amon Ra – gdje su ta božanstva – u koja su se tako pouzdavali ti kraljevi? Izrael nije imao nikada takvu vojnu silu, politički aparat, ekonomski sistem, ali od njih jedino on živi! Te velesile i njihova božanstva su mrtvi, jer Jahve ih je uništio: *Tko je tu učinio i izvršio... ja Jahve, koji sam prvi* (41,4).

Izrael – hoće-neće – u trenutku svoga oslobađanja, kao sudac između Jahve i ostalih božanstava, mora priznati: jedino on živi. Njegovi neprijatelji, Asirija (propala god. 612. pr. Kr.), Babilon (539. pr. Kr.), Egipat (525. pr. Kr.) su mrtvi. No, još je važnije: Jahve živi i govori njima – dok su sva ostala božanstva mrtva, jer nisu znali pomagati ni sebi, ni svojim. Izrael iz povijesnog iskustva mora zaključiti: zbilja, jedino Jahve postoji, i On vodi svoj živi narod.

U našem društvu, u politici, u ekonomiji ima mnogih „velesila“ i „bogova“. Isus im kaže: „Učinite nešto!“ Odgo-

vor imamo iz povijesnog iskustva: te sile i božanstva su mrtve. Jedino onaj živi koji s Isusom Uskrsnim njeguje svoje bračne odnose, obitelj, prijateljstva, onaj živi koji oko sebe diže pale, duhom oronule. Kršćanin ima isto iskustvo kao Izrael – svi koji se ne drže Boga nestaju u tami povijesti, jedino katolik ostaje po svojoj dobroti, jer upravo u toj ljubavi je dao odgovor na poziv: „Učinite nešto!“ On čini ono što čini Isus: daje život bližnjima. Nema veliki politički utjecaj, većina nas spada u sloj siromaha, ali u najdubljem smislu učiniti nešto, nije ono u medijima, ili iz usta političara, partija, nekih magnata, koji posjeduju veći dio materijalnih dobara... Već one dužnosti, koje svaki dan ispunjavamo, jer u njima se vidi da raste plemenitost ovoga svijeta: odgoj djece, briga za stare i bolesne, odgovorno ponašanje na radnom mjestu, oblikovanje sebe samoga prema vrednotama Otkupitelja – ovo mijenja čovjeka, i njegovu okolinu. Mijenja u ono: *Živim, ali ne više ja, nego živi u meni Krist* (Gal 2,20).

„Učinite nešto!“ – ovaj poziv je izvršen ako smo postali slični Nazarećaninu. Ovu preobrazbu svatko može realizirati, jer ne ovisi o onome što svijet sugerira „dogadjem“ – nego o Bogu. On pak je dao svoga Sina u sakramentima da svaki, koji vjeruje u njega, može izvršiti dobro i poslije izjaviti: „Ja sam učinio najveće“ – djelo ljubavi, koje je i Gospodin činio u Izraelu. „Učinite nešto!“ – „božanstva“ ovoga svijeta ništa neće učiniti, ali katolik po svom životu svjedoči: „Učinio sam i uvijek činim veliko“ – kada u svojim djelima slijedi pravoga Boga, Isusa Krista.

Godina milosrđa (5)

Sakrament sv. ispovijedi vjerodostojan znak Očeva milosrđa

Piše: o. Mato Miloš, OCD

Stavimo odlučno sakrament pomirenja ponovno u središte, jer omogućuje ljudima izravan doticaj s veličinom Božjega milosrđa. To će za svakoga pokornika biti izvor pravoga duševnog mira. Neću se nikada umoriti u inzistiranju na tome da ispovjednici budu vjerodostojan znak Očeva milosrđa (Lice milosrđa, 17).

Papa Franjo želi ponovno vratiti vrijednost sakramenta sv. ispovijedi u kršćanskom životu vjernika. U nekim kršćanskim zemljama sakrament sv. ispovijedi je zanemaren ili u nekim župnim crkvama sveden na skupno odrješenje prigodom Božića i Uskrsa. U pojedinim crkvama ispovjedaonice su postale prazni inventari, ili spremnice za čišćenje crkve. To treba ispraviti. Sveto korizmeno vrijeme je pogodno vrijeme susreta čovjeka grešnika s Bogom, po sakramentu sv. ispovijedi, osobito u ovoj jubilarnoj Godini Božjega milosrđa. Sveta misna čitanja tijekom korizmenih tjedana pomažu nam ponovno otkriti Očevo milosrdno lice: Ti si, Gospodine, Bog koji prašta krivnju i grijeh oprašta, koji ne ustrajava dovijeka u svome gnjevu, nego mu je milo pokazati milosrđe. Gospodine, ponovno se smiluj svome narodu! Satri naše opačine, baci na dno mora sve grijeh naše! (usp. Mih 7,18-19). Ako Bog baca na dno mora naše grijeh koje kojim ga vrijeđamo, kako onda mi ne bismo trebali ispitati svoju savjest, pokajati se, izmiriti se s Bogom i s bližnjim u sakramentu sv. ispovijedi? Neizmjerne je Božje milosrđe prema nama grešnim ljudima.

Papa Franjo predlaže inicijativu da se u petak i subotu prije četvrte nedjelje korizme, održi vrijeme „Dvadeset i četiri sata za Gospodina“. *Mnogo je onih, a među njima ima i mladih, koji se vraćaju sakramentu pomirenja; pomoću toga iskustva oni ponovno nalaze put povratka Gospodinu, živeći trenutak snažne molitve i ponovno ot-*

krivajući smisao vlastitoga života (Lice milosrđa, 17). Papa poziva svećenike da odlučno stave sakrament pomirenja u središte života kršćanske zajednice u svojim župama. Sakrament sv. ispovijedi omogućuje ljudima izravan doticaj s veličinom Božjega milosrđa. To će za svakog pokornika biti izvor pravoga duševnog mira (Lice milosrđa, 17). Ispovjednici trebaju biti vjerodostojan znak Očeva milosrđa (isto). Služba ispovjednika je odgovorna služba. Ispovjednik najprije treba dopustiti da prvi bude pokornik koji traži oprostenje od Boga i od svoga bližnjega. Naš sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić, OCD, na početku svoje svećeničke službe, osjećao se nedoraslim služenju sakramenta pokore. Pomno je čitao i proučavao pisce moralne teologije svoga vremena, molio Duha Svetoga da bude pažljiv u slušanju dok pokornik ispovjeda svoje grijeh, kako bi mogao dati ispravan savjet pokorniku, potaknuti ga na promjenu dosadašnjeg grešnog života, uputiti ga da živi po Božjim zapovijedima i evanđelju Isusa Krista. Što je

gu pokornika odgovorno odriješiti od grijeha. Svećenik nije gospodar sakramenta sv. ispovijedi. On je vjerni služitelj Božjega oprostjenja (isto).

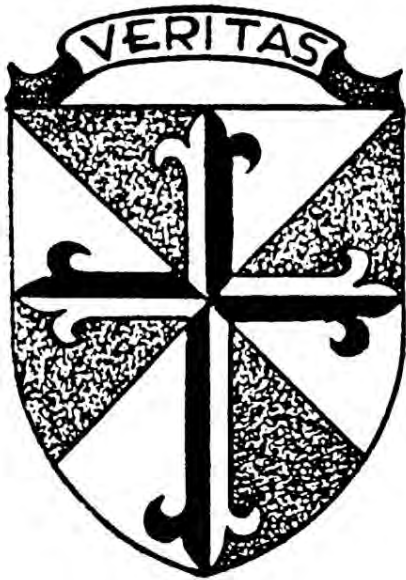
Od svakog se ispovjednika traži da dočekuje pokornike poput oca iz prisposode o rasipnom sinu. To je otac koji trči u susret sinu premda je potratio sve njegovo imanje. Stoga papa Franjo želi da ispovjednici prigrlje raskajane pokornike koji se vraćaju kući i izraze radost što su pristupili svetoj ispovijedi, pomirili se s Bogom i s bližnjima. Ispovjednici će također neumorno ići i za onima koji se ne mogu radovati obraćenju grešnika i objašnjavati kako je njihov strogi sud prema grešnicima nepravedan i da trebaju svakog grešnika promatrati u svjetlu Očeva milosrđa koje nema granica. Papa Franjo također savjetuje ispovjednike da u ispovijedi ne postavljaju *suvišna i neumjesna pitanja, već će poput oca iz prisposode prekinuti govor koji je rasipni sin unprije pripremio (isto)* i prepoznati u srcu svakog pokornika poziv za po-

Ako Bog baca na dno mora naše grijeh koje kojim ga vrijeđamo, kako onda mi ne bismo trebali ispitati svoju savjest, pokajati se, izmiriti se s Bogom i s bližnjim u sakramentu sv. ispovijedi? Neizmjerne je Božje milosrđe prema nama grešnim ljudima.

više molio, proučavao moralno bogoslovlje i strpljivo ispovjedaao, postajao je sve traženiji ispovjednik, oko čije su se ispovjedaonice tiskali pokornici. Papa Franjo potiče sve ispovjednike da ne zaborave da biti ispovjednik znači *sudjelovati u samome Isusovu poslanju i biti konkretan znak neprolazne Božje ljubavi koja prašta i koja spašava (Lice milosrđa, 17)*. Sakramentom svetoga reda, svećenici su primili dar Duha Svetoga, kojim mo-

ć i molbu za oprostjenjem. Ispovjednici su pozvani uvijek i posvuda biti znak da je milosrđe Božje na prvome mjestu. Papa Franjo poziva sve biskupe da u svojim biskupijama organiziraju *pučke misije* na koje će biti pozvani *misionari milosrđa*, koji će biti uvjerljivi ispovjednici milosrđa, koji će biti ovlaštteni odriješiti od grijeha koji su pridržani Apostolskoj Stolici.

(nastavlja se)

Osnivajući Red propovjednika sveti je Dominik zacrtao jedan novi put propovijedanja i novi oblik redovničkog života u Crkvi. Svrha i poslanje braće propovjednika bilo je spasavanje duša naviještanjem Istine. Istina – Veritas nalazi se u dominikanskom grbu kao geslo Reda. Dominik preuzima službu propovijedanja u Crkvi koju su do tada imali samo biskupi. Apostolski način života usmjeren propovijedanju do tada je bio nepoznat redovničkoj praksi. Postojao je kontemplativni ili monaški način života vezan za jedno mjesto. Na svojim počecima sveukupno dominikansko poslanje nazvano je „sveto propovijedanje“. To nije bilo samo strogo propovijedanje, nego način života, sveukupni život braće i sestara.

Dominikanci i propovijedanje

Dominika su nazivali učiteljem. Taj naziv je ostao za sve njegove nasljednike. No, Dominiku uistinu pripada ovaj naslov jer je on utemeljitelj svoje zajednice čije je temelje postavio ponajviše svojom svetošću i karizmatičnošću. Kad je Dominik saopćio papi Inocentu III. svoju zamisao o osnivanju Reda, papa je to dopustio uz napomenu da braća trebaju uzeti već neko postojeće pravilo. Dominik se odlučio za pravilo sv. Augustina. Sv. Augustin je sam bio veliki propovjednik pa je prikladno da bude zaštitnik budućih propovjednika.

Život braće i sestara počiva na četiri temelja: molitva, studij, zajednički život i apostolat. Može se reći da je sveti Dominik udahnuo život ovim temeljima pokazujući vlastitim primjerom i savjetima koje su drugi zapisali, jer sam Dominik nije ostavio nikakve pisane ostavštine.

Sveto propovijedanje

Piše: s. Blaženka Rudić

Veliko značenje pridaje se studiju. Studij je potreban radi što plodonosnijeg propovijedanja. Prvenstvu studija podređena je nekad čak i molitva i zajednički život. Sam je Dominik bio uzor molitve. Revan, gorljiv, prvi u koru, poticao je braću, pazio da se ne oteže (radi dragocjenog vremena za studij) i ne brza (pazeći na pobožnost). Svakodnevnim slavlju euharistije dao je dovoljno prostora. Braća koja su studirala imala su ubrzo svoje sobice. No, studij nije bio samo stjecanje suhoparnog intelektualnog znanja. Što se studiralo? Prvenstveno Božja riječ. Borilo se za njeno razumijevanje, ona se kontemplirala u molitvi, ona se potvrđivala iskustvom. Sv. Toma je izjavio da je više znanja stekao pod križem nego iz knjiga. Zato su veliki umovi Reda poput Alberta Velikog i Tome Akvinskog bili najveći sveti. *Razmatrati i drugima davati plodove svoga razmatranja* – sažeo je sv. Toma svrhu studija.

Učenje nas dovodi do istine. Istina je geslo Reda – ne obrana istine, kako se to često misli, nego razumijevanje istine. Držati oči otvorene tako da im ništa ne promakne, to nam daje jasnoću. (Timothy Radcliffe)

Dominikanski red naziva se prosjačkim, jer na svojim počecima braća nisu imala stalnog izvora prihoda, nego su živjela od prošnje. Dominik je htio da poput apostola budu slobodni za djelo propovijedanja. Čim se skupio mali broj braće, Dominik ih je poslao na europska učilišta kako bi poučavali druge. Iako se to činilo prilično nerazumnim, Dominik je govorio: *Nemojte se opirati, znam što činim. Zrno koje se čuva propada, a ono koje se sije donosi plod.* Braća su mu vjerovala zbog njegove svetosti.

Dominikanke i propovijedanje

Dominikanska obitelj se sastoji od braće, kontemplativnih sestara, apostolskih sestara i posvećenih laika. Svi nastoje živjeti i ostvarivati poslanje Reda – sveto propovijedanje. Jasno je da to ne ostvaruju na isti način. Sadašnji Učitelj Reda fr. Bruno Cadoré u svojoj poruci za 2012. godinu, kada je tema de-

vetgodišnje pripreve za jubilej bila: Dominikanke i propovijedanje, istaknuo je: „*Idi i javi mojoj braći* – geslo je koje nas poziva da naviještanje uskrsnuća smatramo jednim od temeljnih poslanja Reda.

U prvim su se vremenima toj novoj pustolovini propovijedanja, zasnovanoj po Dominiku, pridružile i žene, potom i laici, čime su ne planirajući zajedno odredili oblik koji evangelizacija treba poprimiti: svojevrsne *Crkve u malom*, zajednice okupljene snagom izgovorene Riječi, okupljene kako bi zajedno slušale tu Riječ i davale je svijetu.

Od osnutka, kada su se prve *dominikanke* pridružile Dominiku i kada se rodilo *sveto propovijedanje u Prouilheu*, naše se *zajedništvo za propovijedanje*, Dominikanska obitelj, treba sastojati od muškaraca i žena, redovnika i laika, jer treba po uzoru na prvu zajednicu prolaziti putovima s Isusom, učeći od Njega kako voljeti svijet i svijetu govoriti, kako tražiti Oca i od Njega sve primati.

No, dominikanke također trebaju pokazati da evangelizacija nije prije svega pitanje službe, nego poziv na svojevrsni način života, potpuno predan tome da Riječ Božja bude radosna vijest za svijet.“

Marija Magdalena je na poseban način zaštitnica Reda jer je prva navješteljica uskrsnuća.

Marija Magdalena i Isus – Beato Angelico, dominikanac

Uskrsna Izložba u HKC „Bunjevačko kolo“

Likovno-slamarski odjel HKPD-a „Matija Gubec iz Tavankuta i Likovni odjel HKC-a „Bunjevačko kolo“ iz Subotice priredili su Uskrsnu izložbu u svečanoj dvorani HKC „Bunjevačko kolo“.

Pozdravnim riječima voditeljice likovne sekcije slamarskog odjela HKPD-a „Matija Gubec“ iz Tavankuta **Jozefine Skenderović**, predsjednika HKC-a „Bunjevačko kolo“ **Malinka Prčića** i predsjednika HKPD „Matije Gupca“ **Ladislava Suknovića** 21. ožujka otvorena je Uskrsna izložba koja se mogla pogledati do 23. ožujka. /Zv/

Tradicionalna izložba u Tavankutu

HKPD „Matija Gubec“ i Galerija Prve kolonije naive u tehnici slame u Tavankutu i ove su godine, u petak pred Cvjetnicu, 18. ožujka, otvorili prodajnu Uskrsnu izložbu jaja i čestitki ukrašenih slamom.

Prigodnim riječima izložbu je otvorio ravnatelj Crvenog križa grada Zagreba **Petar Penava**, dok su u programu otvorenja sudjelovali učenici OŠ „Matija Gubec“ koji nastavu pohađaju na hrvatskom jeziku, a koje su pripremile učiteljice **Marica Skenderović**, **Mirjana Perčić** i **Slavica Ivković Ivandekić**. Uskrsna izložba u Tavankutu realizira se u okviru projekta „Tradicija koja živi“, kojim HKPD „Matija Gubec“ podupire i potiče održavanje nekadašnjih običaja i praksi. Povodom otvorenja izložbe predsjednik **Ladislav Suknović** je rekao: *Na ovaj način pokušavamo očuvati etnološki ambijent unutar naše udruge, a s druge strane pokušavamo potaknuti i ostale naše članove i posjetitelje da u okviru ovog najvećeg kršćanskog blagdana budu u Tavankutu, sagle-*

daju kako mi to radimo. Mi doista dajemo veliku pozornost na očuvanje naše kulturne baštine. Osim postavke Uskrsne izložbe, u Galeriji se mogu pogledati i ostali radovi, kako suveniri tako i slike koje su nastale na prethodnim kolonijama. Izložba je otvorena do 27. travnja. /I. D./

Uskrsna radionica u Hrvatskom domu

HKUD „Vladimir Nazor“ u Somboru organizirao je u petak, 18. ožujka Uskrsnu radionicu na kojoj su pokazane stare i nove tehnike ukrašavanja uskrsnih jaja.

Tijekom trajanja radionice pokazano je kako su se jaja nekada šarala voskom i farbala u lukovici. Pokazane su i neke nove tehnike kao što je šaranje jaja dekupaž tehnikom, oslikavanje bojama za staklo i oslikavanje jaja motivima sa svile. Sve ovo s pažnjom su pratila djeca sudionici radionice, koji su i sami šarali jaja i dobili neke nove ideje za pripremu uskrsnih jaja. /Z. V./

Predstavljanje kapitalnih djela o Bunjevcima u Somboru

Zbornik radova *Bunjevci u vremenskom i prostornom kontekstu* i monografija *Tradicijska baština i etnokulturni identite podunavskih Hrvata Bunjevaca* predstavljeni su 14. travnja u Hrvatskom domu u Somboru.

Knjige su plod znanstvenog skupa *Bunjevci u vremenskom i prostornom kontekstu* održanog 2012. godine i zajedničkog znanstvenog projekta koji realiziraju Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata i Odsjek za etnologiju i kulturnu antropologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. O knjigama su govorili urednica i voditeljica etnološkog istraživanja **prof. dr. sc. Milana Černelić**, ravnatelj Povijesnog arhiva Subotica **Stevan Mačković**, doktorandica **Aleksandra**

Prčić i glavni urednik Tomislav Žigmanov. Bio je ovo ujedno i susret kazivača čija su vrijedna svjedočenja dio spomenutih knjiga.

ZKVH i Hrvatska riječ na Salonu knjiga

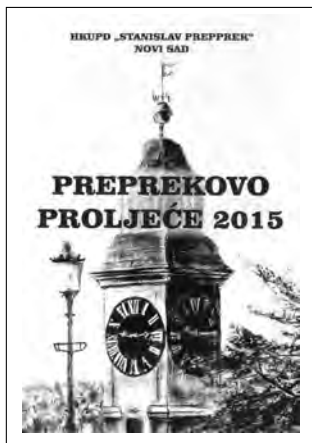
Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata i NIU „Hrvatska riječ“ predstavili su 15. travnja na 22. međunarodnom Salonu knjiga u Novom Sadu svoja izdanja objavljena u 2015. godini.

O izdanjima Zavoda govorili su dr. sc. Jasminka Dulić, vlč. Dragan Muharem i Katarina Čeliković, dok su produkciju „Hrvatske riječi“ predstavili Zvonko Sarić, Davor Bašić Palković, Milovan Miković, Miroslav Pendelj i Robert Tilly.

Preprekovo proljeće u Novom Sadu

Ovogodišnja književna manifestacija *Preprekovo proljeće* održana je 16. travnja, u dvorani Malog amfiteatra na SPENS-u.

Na manifestaciji je predstavljena zbirka pjesama *Preprekovo proljeće 2015*. U zbirci je zastupljeno sedamnaest „domaćih“ autora, članova novosadskog HKUPD-a „Stanislav Preprek“, i tri pjesnikinje iz Hrvatske.

Manifestacija Srijemci Srijemu

Ovogodišnja zajednička manifestacija srijemskih udruga kulture pod nazivom *Srijemci Srijemu* održana je u subotu, 16. travnja u Studiju M u Novom Sadu.

U programu su, uz domaćina – HKPD „Jelačić“ iz Petrovaradina, sudjelovali članovi HKPD-a „Tomislav“ iz Golubina, HKC-a „Srijem – Hrvatski dom“ iz Srijemske Mitro-

vice, HKPD-a „Matija Gubec“ Ruma, HKD-a „Sid“ iz Sida, HKD-a „Ljuba“ iz Ljube, Društva hrvatske mladeži Zemuna iz Zemuna i Zajednice Hrvata Zemuna – knjižnica i čitaonica „Ilija Okrugić“ iz Zemuna, a kao gošće nastupile se članice Pjevačke skupine UG „Tragovi Šokaca“ iz Bača.

Manifestaciju su zajednički organizirali Hrvatsko nacionalno vijeće i HKPD „Jelačić“ iz Petrovaradina uz logističku potporu Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, te medijsko pokroviteljstvo NIU „Hrvatska riječ“. Priredba *Srijemci Srijemu* do sada je održana u Srijemskoj Mitrovici, Šidu i Rumi.

Subotičani na posveti crkve u Kuli u Hrvatskoj

Na Uskrsni ponedjeljak, 28. ožujka, skupina Subotičana u organizaciji udruge „Naša djeca“ sudjelovala je u slavlju posvete crkve u Kuli, u Republici Hrvatskoj.

Požeški biskup Antun Škvorčević predvodio je slavlje posvete crkve sv. Petra Apostola u Kuli, filijali župe Rođenja Blažene Djevice Marije u Kutjevu. S njim su koncelebrirali svećenici Kaptolačkog dekanata, te dvojica srijemskih svećenika, iz Hrtkovaca i Beške. U pozdravnoj riječi župnik **Marijan Đukić** je ukratko predstavio radove na uređenju crkve u pripravi za njezinu posvetu. Uvodeći u slavlje biskup je čestitao prisutnima Uskrs, pozdravio prisutne svećenike, stanovnike Kule, najvećim dijelom doseljene tijekom Domovinskog ratu iz srijemskih Hrtkovaca, Srijemce naseljene u druge dijelove Hrvatske na čelu s **Antunom Plivelićem**, među najzaslužnijim za izgradnju crkve, hodočasnike iz Hrtkovaca i iz Subotice, saborske zastupnike **Franju Lucića** i **Zdravka Ronka**, požeškoslavonskog župana **Aloja Tomaševića** te gradonačelnika Kutjeva **Josipa Budimira**.

Na svršetku slavlja biskup je čestitao kuljanskim i drugim Srijemcima na njihovoj posvećenoj lijepoj i velikoj crkvi, te svima koji su je pomogli izgraditi, poželjevši da ona uvijek bude ispunjena njihovom brojčanom prisutnošću a još više vjernošću koju u svom srcu nose za Boga. /HR/

Uredila: *Katarina Čeliković*

Naša tema – divljenje svetome!

Najveći blagdan svih kršćana – Uskrs – slavi se jednom godišnje, međutim svetost Uskrsa događa se stalno – ponajprije u sv. misi u kojoj se Isus nama daruje u svetoj Pričesti, a potom i u ljudima koji nas okružuju. No, među nama i sada žive ljudi koji slijede Isusa svojim životom – dakle, žive sveto!

Nedavno je u Hrvatskoj tjelesno boravio sveti Leopold Bogdan Mandić – svetac nizak rastom, neugledan, a ostavio je trag svetosti iza sebe i sada uživa plodove u nebeskoj domovini.

Možda vam sve to nije blisko, ali evo ponešto u ovom Zvoniku o ovom svetom malom i velikom čovjeku.

Divimo se ovom svecu zbog toga što je pokazao da svi mi možemo i trebamo biti sveti – ali na tome moramo puno raditi. Biti dobar – nije lako ali je korisno – za nas i za druge!

Dok se divimo svetosti – ima nade da ćemo i sami biti dobri ljudi.

Zato, dragi Zvončići i Zvončice, gledajte primjer svetaca, ovoga puta sv. Leopolda Bogdana Mandića i molite se i utječite se i njemu u zagovor.

Bog vas sve blagoslovio po zagovoru sv. Leopolda Bogdana Mandića!

Vaša Zvončica

Uskrs u domu Sanje i Velimira Pleše

Velimir Pleša, generalni konzul Republike Hrvatske u Subotici i njegova supruga **Sanja** otvorili su vrata svoje kuće u Subotici u ponedjeljak, 21. ožujka mališanima subotičkih vrtića „Marija Petković Sunčica“ i „Marija Petković Biser“, te tavankutskog vrtića „Petar Pan“ i „Bambi“ iz Male Bosne. Pozvali su ih u potragu za čokoladnim jajima, oko 200 ih je uskrsni zeko vješto sakrio u dvorištu. Želio je da ovi darovi pripadnu najmlađima.

Za tili čas dvorište je bio „pročešljano“ i pronađene su sve čokoladice koje su djeca među sobom ravnopravno podijelila. Uslijedila je i razmjena darova kao i kraći program koji su mališani pripremili svojim domaćinima. Nije izostalo ni čašćenje.

Hvala konzulu Velimiru i njegovoj supruzi Sanji što su otvorili vrata svoga doma i ugostili naše vrtićance koji su još dugo poslije toga pričali o ovom ne-svakidašnjem događaju.

B. I.

Zec u OŠ „Ivan Goran Kovačić“

U povodu blagdana Uskrsa, OŠ „Ivan Goran Kovačić“ posjetio je simbol ovoga blagdana, zec s darovima.

Za učenike od 1. do 4. razreda, polaznike izbornog predmeta „Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture“, najdraži dječji gost je donio punu vreću slatkih darova. Prije dolaska zeca, učenici su pogledali tematski crtani film, a potom su u razgovoru sa svojim učiteljicama pokazali što znaju o Uskrsu. Dolazak zeca organiziran je uz potporu Hrvatskog nacionalnog vijeća u Srbiji.

Ivan Andrašić

Polivači u Subotici

I ove su godine mnogi dječaci, mladići ali i njihovi očevi na Uskrsni ili Vodeni ponedjeljak po bunjevačkom običaju išli u „polivače“ i polili vodom ili nekim mirisom djevojčice i ostalu žensku „čeljad“ u kući.

Dok je ovakvih vrijednih polivača, ovaj običaj Hrvata Bunjevaca neće nestati. /Zv/

Sveti mali čovjek – Prijatelj ljudi!

LEOPOLD BOGDAN MANDIĆ

Sv. Leopold Mandić svetac je po kojemu je uskrslu Isus činio brojna čudesna djela. Crkva mu slavi **spomendan 12. svibnja**.

Tijelo sv. Leopolda Mandića, **zaštitnika godine milosrđa**, boravilo je u Hrvatskoj od 13. do 18. travnja ove godine, a tisuće vjernika pomolilo se pred tim velikim hrvatskim svecem.

Taj je svetac većinu života proveo u Padovi kao ispovjednik. Rano ujutro odslužio bi misu, a onda bi otišao u svoju sobicu u kojoj je ispovijedao. Tamo je ispovijedajući ostao gotovo cijeli dan. I tako četrdesetak godina. Kad ne bi bilo nikoga za ispovijed, molio bi. Molio je, zapravo, bez prestanka. Znalo se dogoditi da dok bi s nekim razgovarao i samo nekoliko minuta ne bi mislio na Boga, već bi se pokajao i otrčao pred svetohranište, kajuci se i moleći Gospodina da mu oprostí što nekoliko minuta nije mislio na Njega. Bio je, kao i svi sveci, čovjek molitve. Ljude je poticao na molitvu govoreći: *Božja su obećanja vezana uz naše molitve. Tako je određio Gospodin. Sve možemo dobiti od njega, ali uvijek posredstvom molitve.*

PRIJATELJSTVO

Jednoga dana igrao se s prijateljima na maloj plaži ispred svoje kuće.

Igrali su se na patakune sa starim novcem. Tom prilikom je jedan od njegovih kolega u igri izgubio sve patakune i ostao je bez i čega. Naljutio se, pa je izgovorio sramotnu riječ. Leopold ga uze na stranu, iz džepa izvadi sav svoj stari novac koji je imao i ponudio ga gubitniku govoreći: „Sve ti ovo dajem, ako mi obećaš da nećeš više nikada govoriti sramotne riječi“. Pružiše si desne ruke i sklopiše savez.

Zaista lijep početak: **za prijatelje treba biti spreman štogod od svojega žrtvovati**.

OD BOGA DAROVAN

Rodio se, a zatim živio kao slabušni i nježno dijete, tako da su ga jedva nakon mjesec dana mogli krstiti u župnoj crkvi. Nadjenuše mu ime **BOGDAN** tj. od Boga darovan. Vrlo znakovito ime.

SVEĆENIK – FRATAR KAPUCIN

Sa 16 godina ušao u **kapucinsko sjemenište** u Udinama (Italija), a u narednim je godinama prošao novicijat (tada je dobio redovničko ime – **Leopold**), prve redovničke zavjete, svečane redovničke zavjete, istovremeno studirajući filozofiju i teologiju u Padovi i Veneciji, te je u Veneciji ređen za svećenika.

VISOK 135 cm

Iako visok svega **135 cm**, vrlo boležljiv i ne baš uglađene vanjšine, sveti Leopold se odlikovao posebnom strpljivošću, mudrošću i dobrohotnošću koje su ga dovela do svetačke slave i na takav način potvrdile kako Bog za svoje miljenike ne odabire po ljudskim mjerilima.

Njegova je jednostavnost i razumijevanje drugih osobito bila vidljiva u ispovijedanju, tako da je njegova sobica ispovijedaonica kroz gotovo 40 godina bila svakodnevno „okupirana“ po 10 i više sati, a hrlili su mu ljudi ne samo iz Padove, nego i iz udaljenijih krajeva Italije. Nema sumnje, znao je taj mali i gotovo neugledni svetac oduševiti ljude raznih staleža i različitih materijalnih i društvenih statusa, za taj posebni sakrament po kojemu se izmirujemo s Bogom, s ljudima i sami sa sobom.

Leopoldovi biografi tvrde kako je u ranoj mladosti bio vrlo nagle čudi i kako je lako znao planuti, no isto tako da je svakodnevnim nastojanjima i samoodricanjima, a još više Božjom pomoći, uspio obuzdati takvu svoju narav i postati **izrazito blag i strpljiv prema svima koji su ga okruživali**. Štoviše, svakodnevno je stvarao i izgrađivao prijateljstva s mnogim ljudima, pa su ga zato i prozvali „**Prijateljem ljudi**“.

* **30. srpnja 1942. god. je umro u Padovi**, a koliko je bio obljubljen u narodu i već za života smatran svecem, svjedoči i činjenica kako je na njegovu pogrebu bilo oko 170.000 ljudi. Ljudi su ga počeli spontano štovati i tražiti njegov zagovor u mnogim bolestima i nevoljama. Papa Pavao VI. ga je proglasio blaženim 2. svibnja 1976., a **papa Ivan Pavao II. proglasio ga je svetim 16. listopada 1983. god.**, te je tako sv. Leopold, nakon sv. Nikole Tavelića, postao drugi hrvatski svetac.

ZLATNA DJECA
www.zlatnodjeca.com

Nijedan
ČOVJEK
nije
TOLIKO OD BLATA
da u njemu
ne bi bilo
barem
ZRNCE ZLATA.

SV. LEOPOLD BOGDAN MANDIĆ

Odbrojavanje

Iako su proslava Uskrsa, uskršnjih koncerata iza nas, još uvijek se nalazimo u uskrsnom vremenu. Mnogi su već raskitili cica macu na kojoj su visjela šarena jaja, ali su pogriješili. Uskrs traje do Pedesetnice – Duhova. Lagano odbrojavamo do Pedesetnice. Krizmanici se pripremaju za ulazak u svoje vjersko punoljetstvo, a Djela apostolska govore nam i o vremenu nakon Isusova Uskrsnuća. No, nisu samo krizmanici ti koji se pripremaju za dolazak Duha Svetoga. I mi se pripremamo. Trebamo moliti da cijeli život slavimo Isusa i njegovo uskrsnuće, a ne samo ovih 50 dana ili manje. Sjetimo se da nas Duh Sveti može ispuniti neopisivom radošću. Možda smo već iscrpljeni od svega, ali Duh Sveti je taj koji nas obnavlja, koji nam daje snagu za dalje. Koristimo njegove darove! Radujmo se životu, slavimo Gospodina svaki dan! Nemojmo olako shvatiti ove misli. Razmišljajmo o svom duhovnom životu i pokušajmo ga obogatiti molitvom, ispovijedi i pričesti na misi. Zapitajmo se koja je naša uloga u ovom životu. Što Isus očekuje od mene? Koje planove ima za mene? Ovo je pravo vrijeme za to, ovo uskršno vrijeme. Odgovor ćemo sigurno dobiti na Pedeseticu. Tada ćemo dobiti odgovor na sva pitanja i vidjeti što nam je činiti. Budimo Kristovi navjesticitelji svugdje se krećemo! U školi, na poslu, u obitelji, među prijateljima! Bog Vas blagoslovio!

Larisa

Obavijesti Obavijesti Obavijesti Obavijesti Obavijesti Obavijesti Obavijesti ...

Vjeronauk za mlade

nedjeljom
u 18,30
u župi sv. Roka

Emisija za mlade

srijedom
na Radio Mariji
od 21,30 sati

Emisija

„Na slobodu pozvani“

svakog drugog ponedjeljka
u 21,15 sati

Seminar „Ozdravljenje kroz Božju riječ“

li i mons. Anišić te vlč. Károly Vajda.

Na svetoj misi i seminaru pjevanje je predvodio VIS „Proroci“. Seminar je održan u organizaciji Zajednice „Proroci“ i župe sv. Roka. Sljedeći seminar bit će uoči Duhova, a točni termin bit će najavljen pravodobno. /Ž. Z./

U crkvi sv. Roka u Subotici, nedjelju 17. travnja, održan je u seminar „Ozdravljenje kroz Božju riječ“ koji je predvodio teolog i publicist iz Zagreba Dražen Bušić.

Bušić je na svetoj misi koju je predslavio župnik mons. dr. Andrija Anišić, održao prigodnu propovijed, kao uvod u seminar koji je potom uslijedio. Tijekom seminara, Bušić je iznio primjere o snazi molitve jer „Bogu ništa nije nemoguće“. Pitanje je samo koliko vjerujemo u snagu molitve i da nas Gospodin može ozdraviti. Pogrešno se vjeruje da je polaganje ruku i molitva za ozdravljenje privilegij svećenika. Bušić je istaknuo kako upravo preko nas običnih ljudi Bog želi djelovati. Zato moramo poticati jedni druge da molimo u potrebama, osobito za ozdravljenje duha i tijela. Tijekom seminara nekolicina je osjetila poziv i poslanje da mole za bolesne, a osim Bušića, na nazočne koji su željeli ruke su polaga-

Naša klupa

U jednom gradskom parku pored staza i zelenih površina bile su postavljane i klupe. Među nekoliko crnih klupa, nalazila se i jedna bijela klupa. Kada sam birala mjesto za odmor nakon duge šetnje, birala sam bijelu klupu. Ona je pružala pogled na predivan zalazak sunca. Bila je posebna u cijelom parku. Njega sam znala iz viđenja. Često smo se viđali na misama i zajedno slavili Gospodina. Jednom prilikom, dok sam sjedila na klupi, prišao mi je i razgovarali smo. Otkrio mi je da i on sjedi upravo na ovoj klupi i da je ona posebno mjesto za odmor. Nakon nekog vremena postali smo prijatelji. Jedno drugom unijeli smo boje u život. Tema za razgovor smo uvijek imali, iako nam nam je i šutnja katkad prijala. Sve tajne smo govorili jedno drugom. Svoje brige ostavljali smo izvan parka, a na bijeloj klupi smo nalazili mjesto za opuštanje. Nekad uz pjesmu, nekad uz smijeh. Taj park postao je naša oaza mira. Često smo razgovarali o Isusu, čitali Sveto pismo. Uglavnom su to bili Psalmi ili Knjiga otkrivenja. Drugi nisu razumjeli naše prijateljstvo i nisu imali sluha za njega.

Naši puti su se razili. Iako smo se gotovo svaki dan čuli, to nije bilo to. Udaljili smo se. Nije bilo dugih razgovora, mnoštva tema. Naše prijateljstvo bez bijele klupe nije bilo ono pravo prijateljstvo. Svakodnevno smo se molili jedno za drugo, za naš ponovni susret. Ljudi koji su svakodnevno sjedili u našem parku pitali su me gdje je onaj s kime sam često sjedila. Tužno bih im objasnila našu situaciju, a oni su govorili da ne odustajem od prijateljstva. Čak, što više, ispričali su mi priču o toj klupi i zašto je ona bijela.

Naime, prije 40 godina jedan par se tako upoznao. S početka su bili prijatelji, kasnije su se uzeli i njima u čast su tu klupu prebojali u bijelo. I svaki mladi par koji se nakon toga upoznao na toj klupi, kasnije je zasnovao obitelj. Tu priču sam prvi put čula i nisam baš bila optimistična u mom slučaju. Naravno, ovu priču nikom nisam ispričala, pa ni njemu. No, iznenada, jednog običnog sunčanog dana, naše duše su se ponovno srele u parku. Vidjela sam ga kako sjedi na klupi. Prišla sam mu. Rekao mi je: „Zašto mi nisi rekla priču o ovoj klupi? Zar ne želiš da budemo sretni i da uklonimo sve predrasude drugih ljudi?“ Sjela sam kraj njega i šutjeli smo. No, znali smo da šutnja neće ništa riješiti. Razgovarali smo o tome što dalje. Od samog početka znali smo da smo stvoreni jedno za drugo i da ne možemo živjeti jedno bez drugog. Pitala sam ga kako je saznao za priču, a on mi je rekao da je znao od samog početka. Da su njegovi baka i djed bili oni od kojih je sve počelo. I da su upravo oni bili ti koji su mi tu priču ispričali. Ostala sam u čudu. Povijest se ponovila. Osnovali smo obitelj i sada imamo troje djece. Sutra slavimo dvadeset godina braka. I dalje smo zaljubljeni kao i prvih dana. Često sjedimo na našoj klupi, čitamo Sveto pismo i susrećemo nove parove u parku. U suradnji s onima koji park održavaju odlučili smo sve klupe obojiti u bijele. Sve više parova vidamo. Nastavljaju našim stopama. I zbog toga smo Bogu zahvalni. Jer, da nije bilo ovoga i parka i bijele klupe, naša ljubav ne bi postojala. A sve to zahvaljujući Gospodinu!

Larisa

Očekujemo li previše od drugih?!

Prevelika očekivanja često nas mogu odvesti u razočaranja. Zna nam biti teško razlučiti od koga koliko možemo očekivati. Ako se mi poprilično mnogo damo za druge, ne mora značiti da će nam istom mjerom biti i uzvraćeno.

No, činimo li dobra djela, pomažemo li drugima da bi nam se vratilo? Ako tako razmišljamo, onda moramo shvatiti da ne pomažemo iskreno, od srca. Kada pomažemo nesebično i ne tražimo ništa zauzvat, tada je taj čin iskren, pun ljubavi.

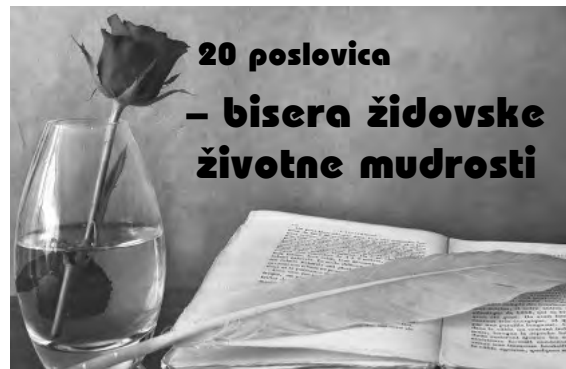
Vjerujem da mnogi od Boga očekuju više nego od ljudi. Teško nam je ljudima posve vjerovati, nemamo pouzdanja u ljude. Rijetko se događa da za nekoga možemo reći da mu/joj posve, do kraja vjerujemo. No, netko više očekuje od ljudi, nego od Boga. Često smatramo da su nam ljudi bliži od Boga. Oni stoje pored nas, uz nas, vidimo ih, osjetimo, možemo ih dodirnuti. Iako u Boga vjerujemo, događa se da ne osjećamo neku posebnu bliskost s Njim. Zna nam biti dalek, imaginaran, nedostupan. Molimo, ali s kolikim pouzdanjem? Molimo, ali ništa ne radimo kako bismo i mi riješili neki problem. Od Boga očekujemo da riješi sve. On može sve, ali zašto bi? Zar se doista ne moramo, ne možemo potruditi?

Bitna je suradnja s Njim, zajedničkim snagama doći do rješenja, riješiti problem. Ako se ne trudimo, ne možemo očekivati da nam sve „padne s neba“, da se „samo od sebe riješi“.

Osim od Boga, puno očekujemo i od ljudi. Vjerujem da je obitelj prva na toj listi. U nju uvijek imamo pouzdanja, vjerujemo da će nam uvijek pomoći. Zatim prijatelji i partneri. To su nekako osobe koje su nam bliske, uvijek uz nas, pokraj nas.

No, kao što sam već spomenula – ne možemo zauzvat tražiti onoliko ili više od onoga što damo. Moramo biti realni. Ako smo mi oni koji su velikodušni, nesebični, ne znači da su naši bližnji isti takvi, u istoj mjeri kao i mi. Zbog toga je veoma bitno međusobno se poznavati, razumjeti. Kada nekoga dobro poznajemo, znamo koje su njegove mogućnosti. Prevelika očekivanja samo dovode do razočaranja, tuge, pa i nesuglasica, svađa. Budimo realni i primimo i tražimo onoliko koliko nam drugi mogu dati, pružiti. Ali za svaki problem se i sami angažirajmo, potrudimo se riješiti ga. Uz naš trud, Božju pomoć i pomoć naših bližnjih „premještat ćemo planine“.

Jelena Pinter

20 poslovice – bisera židovske životne mudrosti

1. **Ako imaš gorčinu u srcu, šećer u ustima neće ti pomoći.**
2. **Najsigurniji život je onaj u istini.**
3. **Ako ne budem bolji, bit ću gori.**
4. **Nauči šutjeti, kako bi znao govoriti.**
5. **Čovjek planira, Bog se smije.**
6. **Neka vas Bog čuva zlih žena, a dobrih se čuvajte sami.**
7. **Kada izgleda da nema izlaza iz neke situacije, tada postoje barem četiri.**
8. **Mudar čovjek čuje jednu riječ, a razumije dvije.**
9. **Ponos je maska vlastitih grešaka.**
10. **Tko je našao vjerna prijatelja, našao je blago.**
11. **Ako želite zaboraviti sve poslovne brige, obujte za dva broja manje cipele.**
12. **Samo ljubav ima okus vječnosti.**
13. **Bogati nose Boga u svom džepu, siromašni u svom srcu.**
14. **Prvo promijeni sebe, a zatim mijenjaj druge.**
15. **Onako kako druge poučavaš, tako i sam učiš.**
16. **Veselo srce djeluje dobro kao lijek, a slomljen duh suši kosti.**
17. **Neka tvoje uši slušaju što tvoja usta govore.**
18. **Poluistina je cijela laž.**
19. **Nitko nije tako gluh kao onaj koji neće čuti.**
20. **Kako čovjek misli u svom srcu, takav postaje.**

Interkulturalizmom se grade mostovi

Mlad čovjek podložan je različitim agencijama socijalizacije. Čitavo okruženje utječe na njega – društvo, obitelj, škola, susjedstvo... Tako uči pravila ponašanja, kulturu razumijevanja drugačijih skupina s kojima ne dijeli zajedničke kulturne svojine. Međutim, ukoliko se zagrebe ispod površine i kada se pogleda iz nekog racionalnijeg kuta, dolazi se do činjenice da je ipak više zajedničkih točaka između skupina koje žive na istom geografskom prostoru, nego razlika.

Čest je pojam *multikulturalnost* koji svako malo pronalazi prostor u medijskom jeziku, pa se volimo nazivati multikulturalnim zemljama, gradovima, zonama, zajednicama... No, praksa je daleko od toga, trebamo prijeći na sljedeću razinu, trebamo težiti ka interkulturalizmu koji se razlikuje po interakciji (međudjelovanju) od

multikulturalizma koji predstavlja samo postojanje više kultura na određenom prostoru.

Bit interkulturalizma možemo očitovati u prošlogodišnjim porukama pape Franje mladima u Sarajevu:

Vi ste proljetni cvjetovi i u vama vidim želju da idete naprijed, a ne nazad u destrukciju, u prošlost. Želim da ne stvarate neprijatelje, već da zajedno koračate prema budućnosti. Ne gradite zidove, već samo mostove.

Kao što papa Franjo ima zadaću koja mu je povjerena u službenoj tituli (*lat. Pontifex Maximus – najveći mostograditelj*), tako se i mladi čovjek današnjice treba okrenuti k univerzalnim vrijednostima mira i poštovanja. Nije lako u ovim brzim vremenima biti okrenut ka sagledavanju života i okruženja kroz ove ideale i graditi

mostove koji ponekad znaju biti unaprijed otpisani kao nedokučivi i nemoćni. Bitno je napraviti prostora i susresti onoga na drugoj obali.

Neka nam za život bude poticaj ovih par rečenica što ih prije petnaest godina zapisa dobar duh u crnoj reverendi, pokojni don Branko Sbutega:

„Jer svijet jesmo ja i ti, sva naša ukupnost koja nas konstituira i sva naša konstitucija koja nas čini različitim. I ako nas već nešto čini raznovrsnima to je želja u tebi da budeš i želja u meni da budem. I sve što nas čini harmoničnim u bilo kojem suodnosu jest jedan skromni zahtjev: – Pusti me da budem; i koji nužno uključuje jednu drugu rečenicu cjelovitog pristanka: – Puštam te da budeš.“

Ivan Dodig

Abeceda

Jedne večeri, dosta kasno, vraćao se kući s tržnice neki siromašan seljak. Odjednom usred šume raspukne mu se kotač kola na dva dijela. I dok je tako zastao da po-

pravi kotač, seljak se odluči pomoliti i zahvaliti Gospodinu za taj, unatoč svemu, lijep dan. Tek tada primijeti da nema kod sebe svoga molitvenika. Ujutro ga je u žurbi zaboravio ponijeti.

Seljak se ražalosti da će mu dan proći, a da nije Gospodinu izrekao svoje molitve.

Tada reče: „Dragi Bože, danas sam rano izašao iz kuće, a zaboravio sam uzeti svoj molitvenik; star sam, pamćenje mi je loše, pa ne znam ni jednu molitvu napamet. Zato ću sad učiniti ovo: polako ću reći cijelu abecedu pet puta, a Ti, koji poznaš sve molitve, možeš slova tako složiti da od njih napraviš molitve kojih se ja ne mogu sjetiti.“

I Gospodin reče anđelu: „Od svih molitava koje sam danas čuo, ova je najljepša jer dolazi iz jednostavna i iskrena srca.“

Anthony de Mello

Uskrslu se ukazuje

Ovo vam pišemo uz svesrdnu podršku našeg trogodišnjeg Mateja: stoji kraj nas, spreman za „akciju“ i govori: „Ja pišem, ja pišem, ja pišem tebi Svonik! Ja želim pišem Svonik!“ Pošto je ipak pristao otići pomoći proširiti rublje, a poslije nešto napisati Vama, dragi čitatelji, mogu se udubiti u pisanje. Premda, taj divni glas je još tu... Uistinu, u pravu je – „Svonik“ zbilja „piše“ i on. Kako ova stranica nema nikakvu drugu namjeru osim uvesti Vas i držati u obiteljskom ozračju, ne može bez dječjeg tepanja, teenagerskog bunta, supružničke nježnosti, roditeljske brige, ali i suza i smijeha, i to različitog uzroka... Što ćete, takav je život! (Ivh)

Obiteljski život

Darovi i omoti, ovoji za njih

Ah, darovi – tko ih ne bi volio? Bilo da ih dajete ili primete (naravno, ako su pravi darovi, a ne učtiva razmjena novih, prigodnih predmeta), oni su radost... Bilo da darove dobivate ili dajete jednom godišnje ili češće, oni su važni i dragi i mijenjaju onog koji daje i onog koji prima. Za najdraže ljude i najdraže darove – nikad ne zaboravljamo što i kad smo dobili, ili dali...

Ono grozničavo razmišljanje – što će osobu koja vam puno znači obradovati, nasmijati, dirnuti do suza, učiniti da odahne od olakšanja kad vidi da je darovana nečim što dugo priželjkuje, treba učiniti da pocikne od radosti i objesi vam se oko vrata... Kad se sjetite par mogućnosti, onda krećete u potragu za „pravim darom“ – knjižare, butici, „daroteke“, megatrgovine, pa čak i kineske trgovine, možda čak i antikvarnice, ako ste sigurni što tražite... Kako je divno kad možete cijelu subotu prije podne posvetiti samo lutanju po gradu i traženju tog pravog dara, tog čudesnog dara koji će vašoj dragoj osobi izmamiti u očima ONAJ sjaj... Onda, dotjerivanje vas samih za susret s dragom osobom, a onda – pakiranje dara. Kakav papir? Kakva vrpca? Kakva vrećica? Pa onda, čestitka – izabrati, napisati, potpisati – tako da cijelo srce stane... Onda, smišljanje i planiranje kad i kako uručiti dar. Koje riječi? Ili bez riječi? Treba li objasniti ili samo gledati reakciju osobe dok prima, dodiruje, odmata dar, lagano ili brzo, bez riječi ili komentirajući i zahvaljujući usput? Onda, čas kad osoba dar ugleda... Ako ste pogodili – a to ćete tog trenu znati – nema ničega što bi vas u tom trenu više usrećilo... Ako je dar pravi, omot će ostati sa strane: ako je prelijep, osoba će ga možda sačuvati, ako ne, možda ga baci. Ako je osoba sentimentalna, a dar pravi, još važnije – ako ste vas dvoje jedno drugom „pravi“, čuvat će i ružan, zgužvan omot. On je dio dara, pa makar je i u običnu „štanicu“ upakiran i vezan kopčićem...

Ponekad više gledamo omot, ovoj dara. Dakako, nekad je omot remek-djelo svoje vrste; kreativni, umjetnički način zamatanja dio dara, prekrasan detalj koji pokazuje koliko nas voli, poštuje ili vrjednuje osoba koja nam ga je pakirala. Ponekad – bude raskošniji, skuplji ili čak ljepši (?) od samog dara. Čak i u onim trenucima kad možda lagano, oprezno odmatamo dar, jer možda naslućujemo da je najljepši dio dara – omot, ljudi smo, jer čak iako „ne sudimo knjigu po koricama“ i ako se u potpunosti slažemo da „odjeća ne čini čovjeka“, ipak sve gledamo i procjenjujemo, zar ne? Sve je važno. Bez paki-

ranja, ili samo u ukrasnoj vrećici, osjećamo da je darovano na brzinu, da daru (možda i nama samima?) nije posvećeno dovoljno vremena.

Postoje i drugi darovi – oni koje nam Bog, naš Gospodin, šalje. Sasvim drugačiji od ovih, ali po nečemu i slični. Njih Gospodin isto tako brižljivo bira, traži, procjenjuje... Razmišlja kako ćemo reagirati kad ih primimo, bira vrijeme kad da ih pošalje, bira mjesto, bira riječi. Ne škrtari. Za svakoga – jer to može – traži najbolje! Jedino, nekad se ne potpiše na čestitku. Nekad nam dar da iz ruke nekoga tko ni ne zna da nosi Božji dar. Nekada dar uopće ne liči na dar, već na kaznu za prometni prekršaj, liječničku dijagnozu ili neki veliki problem, koji nam mijenja život. Nekad su Božji darovi prekrasni sami po sebi, neovisno o omotu: beba – najljepši Božji dar – ne treba mašnicu na sebi, ma koliko fotkica s tim motivom bila simpatična. Nije bitno ni koliko ima kromosoma – svaka beba je neprocjenjive, neizrecive vrijednosti.

Jesam li i koliko u pravu glede darova i pakiranja, može se raspravljati, jer ne mora sve ovo biti jedino točno i jedino istinito. Nešto se ipak može znati i srcem naslutiti, a životom iskusiti. O ljudskim darovima znam ovo: od svakoga dara i njegova omota, važnija je osoba koja ga daruje, kao i sjaj u očima, i to i one osobe koja dar pruža i one osobe koja dar prima. O Božjim darovima vjerujem i svjedočim ovo: Božji darovi su uvijek savršeni – u svilenom papiru sa satenskom trakom vezanom u savršenu mašnu ili u „štanicu“. (vh)

40 biblijskih citata za molitvu za brak

31. **Poštovanje:** *Neka svaki od vas ljubi svoju ženu kao samog sebe, a žena neka poštuje svog muža.* Ef 5,33
 32. **Samokontrolu:** *Jer nije nam Bog dao duha bojažljivosti, nego snage, ljubavi i razbora.* 2 Tim 1,7
 33. **Uslužnost:** *Ja i moj dom služit ćemo Gospodinu.* Još 24,15
 34. **Snagu:** *Gospodin narodu svom daje jakost, Gospodin narod svoj mirom blagoslivlje.* Ps 29,11
 35. **Podnošenje:** *Podložni budite jedni drugima u strahu Kristovu!* Ef 5,21

Neka nas Tvoja milost obasja. To Te molimo u Isusovo ime. Amen. (Debbie McDanie | Bitno.net)

Tatin kutak

Biti katolički otac je poziv

Kao što je Krist glava Crkve, tako je i katolički otac glava svoje obitelji. Kakav prekrasan i veličanstven poziv! Ipak, ovo nije poziv koji je usmjeren samo uzdizanju – ovo je poziv koji od nas zahtijeva da položimo vlastiti život za svoju obitelj. Svijet kao da je zaboravio što je katoličko očinstvo i autentična slika oca. U ovom broju, poslije liturgijske, te navjesticke i učiteljske zadaće, govorimo malo više o pastoralnoj zadaći katoličkog oca u obitelji.

Pastoralna zadaća – Vašoj obitelji treba milost, stoga je vaš četvrti posao kao katoličkog oca usmjeravati tu milost. Sakramenti se često vežu samo uz svećenike, ali svaki katolik ima jednaku obvezu kada se radi o sredstvima milosti. Na vama je – a ne na vašem susjedu – da vaša žena i

vaša djeca okuse i osvjedoče kako je Božje praštanje stvarnost, kako ih Božja ljubav oslobađa i kako su voljeni. Pitajte ih na koju nakanu žele da molite za njih. Recite im na koju nakanu vi molite za njih. Upozorite ih na grijeh u njihovim životima i budite spremni oprostiti im na isti način kako Bog oprašta vama. Povedite ih sa sobom na euharistiju, katehezu, pred Presveti oltarski sakrament, na ispovijed. Budite prvi na koljenima i zadnji koji će se dignuti. Držite otvorena vrata vašeg radnog prostora u kući, odgovorite kada vas zovu na mobitel i budite spremni na jedan veliki zagrljaj i poljubac kada djeca dođu do vas. Samo vi možete biti pastir u vašem domu. Vi ste otac, patrijarh, glava obitelji. Bog vas poziva da zasučete rukave i primite se posla. Hoćete li sjesti u naslonjač i otvoriti novu pivu ili ćete se primiti posla?

(Kraj u sljedećem broju, prema:
Tyler Blanski |
catholicgentleman.com)

male mudrosti

Više je blagoslovljen onaj koji daruje, nego onaj koji prima!

Mladi student na jednom sveučilištu krenuo je u šetnju sa svojim profesorom. Dok su šetali i razgovarali, ugledaše pokraj puta par starih cipela koje su, po svemu sudeći, pripadale siromašnom seljaku koji je u blizini radio u polju i koji je privodio kraju svoj posao.

Student reče profesorom:

„Idemo se našaliti sa seljakom: sakrit ćemo mu cipele, a zatim ćemo se skloniti iza grmlja i gledati njegove reakcije dok ih bude tražio.“

Profesor mu odgovori: „Mladiću, nikada se nemoj šaliti na račun tuđe nevolje i bijede. Budući da si bogat, možeš sebi priuštiti veće zadovoljstvo od ovog siromaha. Stavi zlatni novčić u svaku njegovu cipelu, a tada ćemo se sakriti i gledati njegovu reakciju.“

Student to i učini i obojica se skloniše iza nekog grma u blizini. Seljak je završio svoj posao i ubrzo došao preko polja do mjesta uz put gdje je ostavio svoj kaput i cipele. Dok je oblačio kaput, gurnuo je nogu u jednu cipelu i otkrio da mu

je nešto u cipeli. Prvo je pomislio da je kamenčić, ali ubrzo shvati da je to zlatni novčić.

Sav u čudu pogleda u novčić, osvrnu se oko sebe, te počne promatrati novčić neko vrijeme. Ponovo se osvrnuo na sve strane, ali nije vidio nikoga. Stavio je novčić u svoj džep, te nastavio obuvati drugu cipelu. Ali njegovo iznenađenje je bilo još veće kada je i u njoj pronašao novčić.

Odjednom su ga savladale emocije. Bacio se na koljena, podigao glavu prema nebu i glasno počeo izgovarati molitvu u znak zahvalnosti. U njoj je govorio o svojoj bolesnoj i bespomoćnoj ženi i svojoj djeci koja su bez kruha, a zahvaljujući nevidljivoj ruci koja mu je poslala novac, oni će biti spašeni.

Student je ostao duboko ganut, sa suzama u očima. Profesor ga upita: „Bi li bio sretniji da si se našalio s ovim seljakom nego što si sada?“ Mladić mu odgovori: „Naučili ste me lekciji koju nikada neću zaboraviti. Sada stvarno razumijem ove riječi koje prije nisam razumio: 'Više je blagoslovljen onaj koji daruje, nego onaj koji prima!'“

(Priča s interneta)

Piše i uređuje: Stepan Beretić

Daljnja povijest župe

(nastavak)

Na koncu valja pripomenuti da su za propise, koji ovdje (u prethodnim brojevima *Zvonika*, op. ur.) nisu obuhvaćeni, mjerodavne one odluke koje su donesene prigodom kanonskoga pohoda 1767. godine. Dano u Szent Máriji 5. listopada 1773. Potpis Gábora Glasera, opunomoćenog nadbiskupskog izaslanika.

U II. Poglavlju opisujući daljnu povijest župe, kapelan Tormásy spominje nezadovoljstvo vjernika s upraviteljm župe u Szent Máriji

20. § Tužbe protiv upravitelja župe

Upravitelj župe u Szent Máriji dr. Stipan Ranić je bio čovjek blagoslovljen takvim svojstvima koja su ga činila dostojnim poštovanja i ljubavi. Svojom velikom izobrazbom, govorničkom vještinom, oštroumnosti i svojim uljudnim pristupom vjernicima i posebno prema članovima vijeća, Ranić je brzo osvojio ljubav sviju. Tako je kanonik Glaser na osnovu vlastitog iskustva o upravitelju župe obavijestio nadbiskupa.

Ipak, jedva da je prošlo par godina od kako je ovdje počeo djelovati, a već se nekoliko članova gradskog vijeća obratilo tužbama protiv njega. Predmet tih pritužbi nije bio takve naravi da je zbog njih trebalo uznemiravati nadbiskupa ili Ranića. Te su se teškoće mogle razriješiti uzajamnom dobrom voljom. Iz tužbi se dade zaključiti da su svjetovni svećenici trebali i na području svojih ovlaštenja postupati vrlo pažljivo i obazrivo, kako ne bi dali povoda za nezadovoljstvo onih koji su još uvijek bili privrženi redovnicima, te nisu mogli zaboraviti da je njima oduzeta župa. Među tim tužbama ima i onakvih zbog kojih se prije nisu tužili na redovnike, kao što je

bio dar koji se obično davao kod blagoslova kuće na Bogojavljenje ili kod uvida nove mlade. Svjetovne su svećenike ipak napadali zato što su takve darove primali.

Tužbe Gradskog vijeća

Evo tužbi koje je vijeće prihvatilo te ih je podastrlo Duhovnome stolu.

U prvom se redu digla tužba protiv upravitelja župe zato što je na Bogojavljenje blagoslivljao i one kuće kamo ga nisu zvali na blagoslov. Od vlasnika je ubirao određenu nagradu. Zbog toga su se vlasnici osjećali opterećeni, pa su podigli tužbu kod vijeća. Onda je vijeće zabranilo upravitelju župe da na takav način opterećuje narod, a on je odgovorio da ne može odstupiti od svojih župničkih prava.

Nadalje su ga optuživali da za uvid nove mlade traži sedam krajcara, maramu i vino. Na to je upravitelj župe izjavio da u smislu nadbiskupske odredbe on ima pravo uzeti pristojbu od sedam krajcara.

Treća je tužba bila u tome što je otpustio kantora Jakova Jakočevića.

Četvrta je optužba bila u tome da upravitelj župe svojata za sebe mjesto ravnatelja u školi, te je pozivajući se na tu svoju vlast otpustio učitelja iz škole.

Peta je tužba bila što nedjeljom i blagdanima u Bajmak ne šalje ni jednog od kapelana držati bogoslužje.

I na koncu, vijeće je prigovorilo zato što je duhovni pomoćnik Josip Potegić premješten, a na njegovo je mjesto došao kapelan Erdélyi.

Te je optužbe vijeće uputilo Duhovnom stolu, a Duhovni stol je o tome izvijestio upravitelja župe. Odgovarajući na te optužbe upravitelj župe je izjavio da odredbe nadbiskupije njemu daju za pravo da za blagoslov kuća smije primiti određeni dar. Jednako tako ima pravo za uvid nove mlade primiti određenu nagradu, a maramu ili vino nikada nije tražio niti je komu dopustio da to traži. Kantor je otpušten zbog toga što je bio neposlušan i što je zanemarivao svoje službene dužnosti. Nadzor škola pak spada u djelokrug upravitelja župe. Što se tiče Bajmaka, upravitelj župe izjavljuje da tamo ne može slati duhovnog pomoćnika zato što tamo za njega nije osiguran ni pristojan smještaj niti hrana. Što se tiče promjene duhovnog pomoćnika, upravitelj se župe poziva na početne teškoće, koje će polagano moći nadvladati, pa će moći zadovoljiti želje zajednice.

Budući da taj odgovor nije utišao strasti, nadbiskup grof Battyán József je 1. svibnja 1775. godine došao u Szent Máriju da, s jedne strane, umiri zavađene strane, i s druge strane, da vidi kako napreduje gradnja crkve.

Toga dana je na sjednici vijeća bio nadbiskup u pratnji upravitelja župe. Nakon što je nadbiskup očinski opomenuo i vijeće i upravitelja župe, da žive u mirnoj slozi, razmotrile su se ponaosob pojedinačne tužbe, te su donesene odgovarajuće odluke.

U svezi s prvom optužbom je odlučeno da će od sada upravitelj župe ići na blagoslov kuće samo tamo kamo ga pozovu. Ako mu tko ponudi nagradu, neka je ne odbije. Inače je pohod kućama radi popisa vjernika i dalje obveza.

Priopćenje za javnost Međunarodne biskupske konferencije sv. Ćirila i Metoda

Amoris laetitia – Radost ljubavi

Apostolsko poticajno pismo *Amoris laetitia* (AL), upućeno Crkvi i svim ljudima dobre volje, koje je papa Franjo potpisao 19. ožujka ove godine, predstavljeno je u Rimu na šest jezika, a već se radi na prijevodima na mađarski i hrvatski jezik.

Ovaj dokument sadrži rezultate Sinoda biskupa održanih u listopadu 2014. i u listopadu 2015. godine. Na tim Sinodama se raspravljalo o obitelji. Ovaj novi dokument ne govori o obitelji kao idealnom pojmu, nego uzima u obzir stvarno i konkretno ostvarenje obiteljskog života. Naravno, na samom početku dokumenta Sveti Otac jasno iznosi konture crkvenog učenja u ovoj materiji:

– Bog je čovjeka stvorio kao muškarca i ženu; to znači da On odlučuje o naravi spolova, pa tako nije čovjek onaj koji može odrediti spolni identitet (odbijanje gender ideologije).

– Brak je uvijek zajednica života između jednog muškarca i jedne žene, koja se treba temeljiti na vjernosti, a

označava cjelovitost životnog zajedništva i ujedno otvorenost prema daru života.

Ovo učenje je i dalje na snazi, ali dokument se jasno bavi i svim drugim oblicima odnosa, koji označuju naše društvo: osobe koje žive same, udovci i udovice, rastavljeni, ponovno vjenčani, istospolne zajednice.

Zadatak Crkve je da svakome progovori i pomogne u životnom ostvarenju tamo gdje se pojedinac nalazi.

Integracija ponovno vjenčanih u život Crkve predstavlja jedan od najvećih izazova sadašnjeg vremena. Sveti Otac jasno kaže da su oni članovi žive Crkve, da nisu isključeni, čak što više da mogu aktivno sudjelovati u životu zajednica. Oblike tog sudjelovanja mogu odrediti lokalne zajednice, ali uvijek u svjetlu zapovijedi milosrđa i ljubavi. Crkva se na to osjeća obvezanom zbog odgoja zajedničke djece, jer i od ponovno vjenčanih Crkva očekuje da svoju djecu odgajaju u kršćanskom duhu.

(<http://www.catholic-zr.org.rs>)

7 savjeta sv. Leopolda Mandića o tome kako uvijek živjeti u Božjem duhu

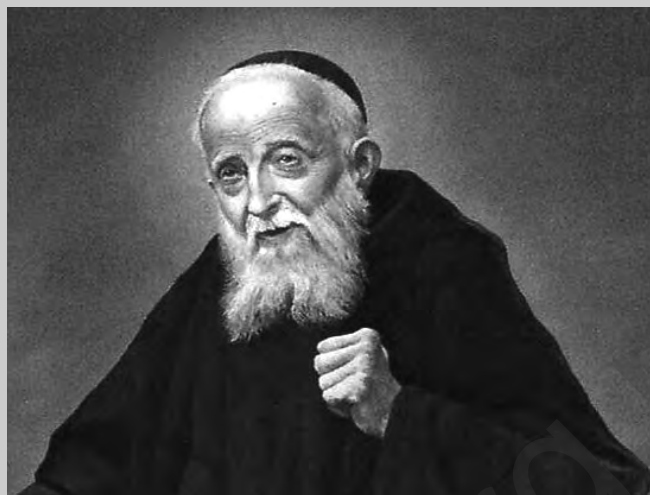
Prozvan je „apostolom ispovjedaonice“ zbog gotovo 40 godina svakodnevnog ispovijedanja, ponekad i više od deset sati dnevno! Rijeke ljudi dolazile su k njemu s jednim ciljem: izmiriti se s Bogom i ljudima! Dan uoči svoje smrti, u vrijeme najveće ljetne sparine ispovijedao je bez predaha, pretvorivši svoju bolesničku sobicu u ispovjedaonicu. Izdvojili smo sedam misli ovog neumornog Božjeg radnika i istinskog poznavatelja ljudskih srdaca koje nam svima mogu biti na korist!

1. Naš Gospodin nam je čvrsto obećao da će biti širokogrudan u svojoj providnosti kada se budemo trudili s njegovom milošću vršiti svoje dužnosti. Potrudimo se dakle da budemo djelotvorni vjernici; potom će nadoći Providnost.

2. Kada ljudska osoba koja ima vjeru živi prema Evanđelju i, usprkos krhkosti, nastoji se pokoravati Gospodnjim zakonima, poput Krista jeca i pati u brigama i bolovima ljudskog života. Tada se prikazuje i žrtvuje Bogu Ocu kao prihvaćena i draga žrtva.

3. Pođite na pričest. Idite na pričest s vjerom... Nije otrov, nego lijek koji može izliječiti svaku bolest. Svjetlo je misli; snaga u slabostima, utjeha i ublaženje u svim mukama; zalag je buduće slave.

4. Tko traži na sve načine izbjegavanje patnja i neizbježnih kušnja života, nema kršćanskog duha; to ne znači prihvaćanje vlastitog križa i ići za Isusom, nego izbjega-

vati ga. Zato, ono što se trpi jer se nije moglo izbjeći, neće imati zasluga.

5. Uvijek se trudi da budeš vjernik, također kada budeš u društvu svojih kolega i usred svih zbivanja u životu.

6. Uvijek ostaje istina da se ni list ne miče bez Božje volje. Koliko su veća njegova iskušenja, toliko je bliže Božje obodrenje. Dakle, blizu je utjeha koju želi vaše srce.

7. Što više radimo u životu na ovoj zemlji, više zasluga stječemo za nebo i više doprinosimo za spasenje duše. Mjesto na nebu nitko nam neće oduzeti. / *Bitno.net*/

Oprost, dio milosrđa

Piše: *Nataša M. Firanj**

U Godini smo milosrđa. Usvojila sam to kao neku podrazumijevajuću informaciju. Dani su prolazili svojim tijekom, ali zapravo na svakoj misi ili u knjizi „Živa riječ 2016.“ koju svakodnevno čitam, javljala se riječ „milosrđe“ i polako se počela zadržavati u mojem srcu. Pomislih, što bi to za mene moglo značiti. Prvo što sam i do sada povezivala s tom riječi bilo je ono materijalno. Biti milosrdan znači pomoći nekome novčano, u odjeći, hrani, eventualno njegovati ga u bolesti ili pomoći u nekom ovozemaljskom problemu. Onda se dublje zamislih. Najmilosrdniji od svih ljudi koji su živjeli na ovoj zemlji bio je naš Gospodin Isus Krist. Rođen radi nas, umro radi nas. Dok je živio neprestano je govorio o milosrđu i, naravno, činio milosrđe šireći ljubav, opraštajući grijeha, ozdravljajući ljude fizički i duhovno. Na koncu, umro je na križu radi opraštanja grijeha aktualnih tada u njegovu vremenu, kao i ovih danas koje mi svakodnevno slažemo na svojim dušama. Koliko je samo milosrdan bio prema meni, oprostio mnoge grijeha i dao uvijek novu snagu za život.

Stoga je prirodno i moje pitanje – što mogu učiniti u ovoj Godini milosrđa? Materijalnih stvari pretjerano niti ne posjedujem, ležim, održavam trudnoću pa se ni ne krećem dovoljno, niti sam fizički sposobna pomoći nekom bolesniku, siromahu... Nisam čak u stanju pomoći bližnjima. Oni mene pomažu. A onda zbog spoznaje o veličini milosrđa moga Gospodina, koji je meni promijenio život na bolje, i svakim da-

nom ga oblikuje na bolje, shvaćam da ja nisam ni na početku početka da ličim na njega, a stvorena sam da bih bila na njegovu sliku. On mi prašta. Opraštam li ja ikomu istinski? Volim li doista sve ljude kako mislim da ih volim? Jesam li ikada od srca zahvalila ljudima koji su mi bili veliki oslonac, pomoć, potpora u životu? Jesam li ikada mužu rekla koliko sam mu zahvalna što je uvijek tu, što brine o meni, što je milosrdan prema meni? Manje-više odgovor je „Ne“! Takve sam prirode, jesam nasmišana, ljubazna, puna priče, ali pravu zahvalnost ne znam pokazati. Sramim se. I najvažnije pitanje... Iako su mi roditelji rastavljeni odavno, iako mi cijeli život nije jasno zašto je tako moralo biti, jesam li im ikada rekla da ih i pored toga volim? Ili čekam da ih ne bude, pa ću kao i obično, kada netko umre, reći „Ah, bili su dobri ljudi“. I eto milosrđa... Još istog dana sam pisala mami da je volim i da cijenim što me je podigla sama i da je to sigurno uradila najbolje kako je znala. I eto

mog prvog djela milosrđa pravo iz mirovanja i otkrića velike žrtve svake mame, i saznanje tj. priznanje dječje nesvjesnosti toga. Ona je bila sretna istog trenutka. Moje djelo milosrđa, priznanja ljubavi – tako malo, jadno. Ali posrednik, onaj koji je to sve osmislio i omogućio da se dogodi je velik. On mi je svojom voljom umetnuo tu misao u glavu, on je dao ovu situaciju. On me uči da mi roditelji trebaju biti vrijedni barem djelić onoga koliko su njemu samom vrijedni, kao njihovu stvoritelju. Oni su mi Bogom dani, takvi su kakve mi ih je on namijenio. Ima li onda smisla misliti da sam bolja od njih, ili je pravo milosrđe pružiti im ljubav dok još imam šanse, jer to je škola Boga živoga. Godina milosrđa je tek počela. Moje djelo je doista malo, jer znam da ću još puno puta povrijediti ljude koje volim. Ali, ovo je i nova snaga i nada. S Gospodinom možda učinim još djela milosrđa do kraja godine.

* Autorica je svoj tekst poslala na natječaj za *Zvonikovu duhovnu kratku priču* te ga donosimo u formi kršćanskoga stava.

Ljuće od bibera

Jučer, na ulazu u jedan supermarket, u kojeg inače rijetko zalazim, vidjela sam djevojčicu, naslonjenu na kantu za smeće kao na svoj najčvršći oslonac u životu, zapuštenog izgleda, izgubljenog pogleda. Možda je Cigančica, a možda i nije...

Njezina neuredna i prevelika jakna, duga tamna suknja, debele čarape i cipele koje je nosila nonšalantno kao natičake, djelovali su kao čahura u koju se sakrivaju stare žene potrošenog života i izgubljenih snova, kako bi još jače svima poručile: moj život je potrošen, moji snovi su izbljedjeli, ali evo još uvijek moram disati, pa molim poduzmite nešto!

No, njezina lijepa i čvrsta tamna kosa i prvi prištići na licu odavali su njezinu mladost, s kojom ne zna što raditi i koja ničemu ne služi. Iako nije bila stara, na što je njezina odjeća upućivala, bila je sita neimanja, nepripadanja i nenadanja.

Prosila je. Automatski je pružila ruku i prema meni i tiho promrmljala: *Gladna sam*. Odradila je svoju frazu, ne očekujući baš ništa, osim da prođe još jedna prolaznica, da prođe ta minuta, taj dan i taj život. Jer zaista, u svemu tome nije bilo ničeg za čime bi se žalilo i što bi vrijedilo sačuvati.

Pogledi su nam se sreli, trajali nekoliko trenutaka u šutnji, kad sam ju upitala: *Gladna si? Hoćeš sendvič?*

Zastale smo, obje uplašene.

Ona kao da je odjednom spoznala da ipak nije nevidljiva, a ja ne vjerujući da sam to izrekla. Uvijek sam zazirala od prosjaka, zapravo sam se ih se na neki način bojala. Bojala sam se njihove snažne nemoći i moje uplašene i ukočene moći da nešto poduzmem. A što? Možda je očekivala da ću joj dati par kovanica, a ja sam ponudila pažnju. Što će joj moja pažnja? Daj nešto stvarno!

Gledale smo se dubokim pogledima kakve samo crne oči imaju, i moje i njene. Sumnjala je u moje namjere. Još uvijek je očekivala da ću je otjerati ili joj uputiti barem koju grubu riječ. Nije mi vjerovala.

– Što želiš jesti? – pitala sam još jednom, ali ona je sad bila hrabrija i brzo, ali tiho odlučila je zgrabiti priliku – Grašak.

Tko još prosi grašak? Misli su mi se uskovitlale, zbilja me iznenadila. Ili je ovo neka glupa podvala?

– Grašak? – reklo je moje iznenađeno lice – Kakav grašak?

– Ne smrznuti, ne onaj za frigo, nego u škatula – brzo mi je objasnila na nekom neobičnom jeziku. Je li to romski? Ili rumunjski? Ne znam, ali očito nisam niti trebala baš sve odmah znati.

– Ako hoćeš – mahne rukom prema trgovini – pokažem ti.

Zato zazirem od prosjaka: nemaju ništa, osim uzaludnih ideja i neobične hrabrosti, koje me obično ostavljaju bez riječi. Najlakše je ipak dati im novčić i ne uplitati se. Ali nešto me je tjeralo da ohrabreno nastavim: – Hajde, pokaži mi.

Zajedno smo ušle u bučni šareni supermarket, koji je svojim zavodljivim mirisima i bojama tepao lijepim kupcima punih novčanika. Zajedno smo krenule u smjeru kojeg je ona odredila. Kao dvije prijateljice, od kojih jedna besprizorna ima priliku drugoj urednoj dati upute i podučiti ju. Ni košaricu nisam uzela, koliko smo žustro krenule. Priliku, koja joj se ukazala, nije željela propustiti. I moja radoznalost je bila sretna, iako mi je bilo malo neugodno zbog neizvjesnosti ishoda ovog čudnog slučaja. Nisam imala pojma što ona zapravo želi, ali ona je točno znala. Znala je gdje stoji taj željeni grašak.

Uzela sam jednu limenku, pitala ju želi li još jednu, na što je ona sramežljivo kimnula glavom. Tapkala je u mraku istražujući granice moje dobre volje...

– Želiš li još nešto? – pitam, a ona brzo ispali: – Biber.

– Biber? – šokirana odgovorom, podignem obrve i razrogačim oči. Znala je da sam zbunjena i zato mi odmah angažirano, mlatarajući rukama, ponudi objašnjenje: – To na grašak, pa jedem.

Tračak osmjeha na njezinom licu odavao je da mi sada vjeruje i da stvarno voli jesti grašak s biberom. Njezino povjerenje i nada sada su bili opipljivi, konkretni i obvezali su me da je dalje slijedim među policama. Ona je upravljala mojom radoznalošću, kao što je njezina glad upravljala njome.

Krenule smo zajedno na drugu stranu trgovine po papar, a ona je jedva čekala da mi ga pokaže. Bio je na naj-

višoj polici koju ona nije mogla dohvatiti. Kad sam ga i ja jedva spustila s visine, ona me odmah pogledala direktno u oči, te brzo i ozbiljno rekla, kao da se bliži kraj svijeta:

– Teta, stvarno ne moraš, ali ako hoćeš možeš mi kupiti nešto slatko.

Ona me nije zamolila, već mi je dozvolila da biram. A kako da odbijem? Moja usta su sama izgovorila:

– Reci što želiš...

Brzo je otišla do odjela s kruhom, ja za njom, gdje je odabrala ono što je prvo vidjela: dva peciva od lisnatog tijesta, punjena čokoladom. Pogledala me sa strepnjom i očima upitala:

– Smijem li oba?

– Smiješ – rekle su moje oči.

Znale smo da je naš šoping gotov.

Dok sam ja izgovorila – Donijet ću ti... – ona je već brzo kimnula glavom u znak našeg tajnog sporazuma i još brže krenula prema izlazu, prema svojoj kanti za smeće, svom mjestu u ovome svijetu. Kao da me željela osloboditi tereta sebe, udaljiti njezinu prisutnost od moje, vratiti mi moju slobodu. Kao da se ona nije ni dogodila...

I tek onda sam primijetila i druge ljude u trgovini, kupce s košaricama, ženu koja odabire poriluk i divi mu se kao buketu najljepšeg cvijeća, ljude koji biraju kruh s promišljanjem, pažnjom i dvojbama dostojnih najvećih enigmi ljudskoga postojanja, ljude koji se sporo kreću s kolicima punima proizvoda i neodlučno traže što im je promaklo... gledali su u mene, s čuđenjem, i pogledom me pitali:

– Tko ti je ona? Zašto si s njom? Zašto razgovaraš s njom? Gle ju kako izgleda! Ona glumi i laže! Ona te iskorištava! Zar ne vidiš da te mi gledamo?

To je bilo ljuće od bibera... a ona je to znala.

Rahela Opalk
Zagreb

/Druga nagrada na Zvonikovu
Natječaju za Duhovnu
kratku priču 2016./

Kalendar liturgijskih slavlja na Bunariću

- 07. 05. 2016. /subota/**
– Prva subota: sveta misa u 9,30 sati
- 24. 05. 2016. /utorak/**
– BDM pomoćnica kršćana: sveta misa u 18,00 sati
- 29. 05. 2016. /nedjelja/**
– IX. nedjelja kroz godinu: sveta misa u 18,00 sati
- Blagoslov vozača i vozila*

BLAGOSLOV ŽITA

U ponedjeljak, na blagdan sv. Marka, 25. 04. u Đurđinu će biti blagoslov žita, kojim započinje program manifestacije „Dužijanca 2016.“

Sveta misa je u 16,30 sati u crkvi sv. Josipa Radnika, a poslije mise bit će blagoslov žita na njivi pored crkve.

*Organizacijski odbor
„Dužijanca 2016.“*

Proslava 200 godina crkve Uznesenja Gospodnjeg u Riđici

U subotu, 7. svibnja,
na dan župnog patrona,
Uznesenja Gospodina našega
Isusa Krista,
župna zajednica u Riđici
proslavit će 200. godišnjicu
župne crkve.
Svečanu koncelebriranu misu,
koja počinje u 11 sati, predvodit će sub-
otički biskup mons. Ivan Pézses.

SUSRET MLADIH U BAČU

21. 05. 2016. s početkom u 10 sati
Krizmanici, učenici osmih razreda
i stariji...

SUSRET PJESNIKA „LIRA NAIVA“

subota, 28. 05. 2016.
u Starom Žedniku

In memoriam

Vita Stantić (1922. - 2016.)

Tvojim se vjernima, Gospodine, život mijenja a ne oduzima; i pošto se raspadne dom ovozemnog boravka, stječe se vječno prebivalište na nebesima. (Predslovlje za pokojne).

Pokoj vični daruj joj Gospodine!

Zvonik

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje: Katoličko društvo „Ivan Antunović“ 24000 SUBOTICA,
Trg svete Terezije 3 SRB 24000 Subotica
e-mail: drustvoia@gmail.com mob.: +381643226613; tel: +38124600240
Dinarski broj računa: 310-210508-62 NLB Banka A.D. Beograd
Telefon: +381 63 844 9368; Fax: +381(0)24 551-036; E-mail: zvonik@tippnet.rs
Web: www.zvonik.rs

Uredništvo:

Dragan Muharem, glavni i odgovorni urednik, Tel: +381 63 844 9368
Željka Zelić, zamjenica glavnog i odgovornog urednika
mr. sc. Ervin Čeliković, tehnički urednik
Katarina Čeliković, lektorica
mr. sc. Mirko Štefković

Uredničko vijeće: Stjepan Beretić, Ladislav Huska, Vesna Huska, Franjo Ivanković,
mr. Mato Miloš, Lazar Novaković, Jakob Pfeifer, Željko Šipek.

Tisak: Štamparija "PRINTEX", Segedinski put 86, Subotica, Tel.: 024/554-435
ISSN 1451-2149

Izdavanje Zvonika podupiru: Kancelarija za vere R. Srbije, Grad Subotica,
Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske,
i Hrvatska biskupska konferencija

Hrvatska Hrvatska

osnovana 2002. u Subotici
sa sjedištem u spomen-kući
prof. Bele Gabrića, radi prikupljanja,
objavljivanja i promicanja kulturne
baštine Hrvata u Vojvodini

Subotica, ulica Bele Gabrića 21

Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo
Tel: (024) 883-040; Email: hrvivo@tothfalu.co.rs

CSALÁDI MAGAZIN

Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474, Email: agape@eunet.rs

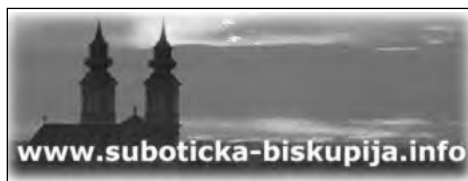
SuboticaDanas.info
Informativne stranice
programa na hrvatskom jeziku

RADIO MARIJA

Tel.: 024/600-099
www.radiomarija.rs
mail: radiomarija.srbija@yahoo.com

NOVI SAD: 90,0 MHz; SUBOTICA: 90,7 MHz; Vrdnik: 88,4 MHz Facebook strana:
SOMBOR: 95,7 MHz; LESKOVAC: 107,4 MHz; NIŠ: 102,07 MHz Radio Marija Srbije

Fotografije u ovom broju:
Zvonik, Hrvatska riječ, Vedran Jegerić,
Snežana V. Lamić

Godišnja pretplata za ZVONIK:

- izravnom dostavom na župe: 1650 din

- poštom:

1900 din: tuzemstvo (za više primjeraka
slijedi popust)

50 Eura: Europa

60 Eura: USA, CANADA

Pretplatnici iz tuzemstva uplate mogu slati
poštanskom uplatnicom na ime Dragan Muharem,
Trg sv. Terezije 2, 24000 Subotica, s naznakom
podataka pretplatnika, a oni iz Hrvatske na ime
Svjetlana Ivković, Stjepana Ljubića Vojvode 12,
10000 Zagreb.

Deviznu doznaku pretplatnici iz inozems-
tva mogu poslati na račun s naznakom **Zv-
onik**:

NLB Banka A.D. Beograd

SWIFT: CONARS22

IBAN: RS35310007080200533294

Katoličko društvo za kulturu, povijest i duhov-
nost „Ivan Antunović“, Trg sv. Terezije 3, 24000
Subotica, Serbia.

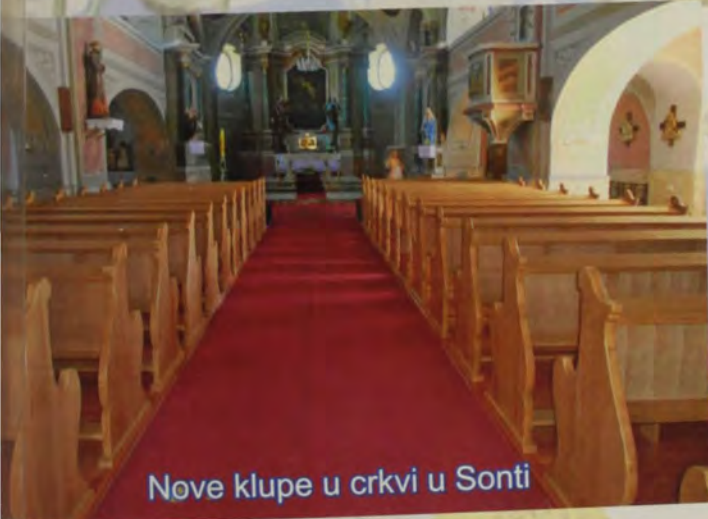
Duhovni seminar u Subotici

Koncert zbora Sv. Cecilija u crkvi na Kelebiji

Uskrсни koncert katedralnih zborova

Nove klupe u crkvi u Sontji

Obitelj majstora

Prva pričest u Maloj Bosni

